

DAS Social (DAS Social 23-05-2022 12:00:00)

23-05-2022 12:00 - 16:00

Mødelokale E, 3. etage, Sønderbro 12

Mødedeltagere : Helene Lund Therkelsen, Hanne Madsen, Jan Nielsen, Vibeke Stoustrup, Dorte Juul Hansen, Hans Chr. Mariegaard, Anne Krøjer, Tue Von Pålman, Rikke Albrechtsen, Leif Serup, Henrik Aarup-Kristensen, Lotte Keller, Henrik Rene Christensen, Arne Lund Kristensen, Søren Aalund

Indhold

Punkt 1: Temadrøftelse - VISO (12.00-13.00)	1
Punkt 2: Godkendelse af dagsorden	2
Punkt 3: Godkendelse af referat fra seneste møde	3
Punkt 4: Kommunale udgiftsniveauer til det specialiserede socialområde	4
Punkt 5: Årsrapport Socialtilsyn Nord	5
Punkt 6: Afrapportering fra arbejdsgruppe vedr. Neurocenter Østerskoven, RN	6
Punkt 7: Afrapportering fra arbejdsgruppe vedr. Nørdsport Kvisten, RN	7
Punkt 8: Nordjysk Socialaftale 2023-2024	8
Punkt 9: Standardkontrakter på voksenområdet	9
Punkt 10: FU orienterer	10
Punkt 11: Eventuelt	11
Punkt 12: Næste møde	12

Punkt 1.

Temadrøftelse - VISO (12.00-13.00)

2022-026778

Sagsfremstilling

Socialstyrelsen og VISO står i en brydningstid. En tid der kalder på, at VISO tilpasser sine ydelser og den daglige drift for at stå godt rustet til fortsat at kunne imødegå kommunernes stigende efterspørgsel efter rådgivning og viden – også set i lyset af en fremtidig specialeplan på det specialiserede socialområde.

Dialog om udviklingsspor for VISO

I samspil med VISOs faglige bestyrelse har Socialstyrelsen afdækket en række områder, som VISO skal prioritere de kommende år. Overskrifterne er:

- Styrket anvendelse af VISOs viden
- Fokus på forankring af viden
- Udvikling af rådgivningsydelser
- Større viden om rådgivningens effekt
- Data, drift og styring

DAS bliver på mødet præsenteret for, hvad VISO tænker at arbejde med i de forskellige udviklingsspor. Med afsæt i oplægget ønskes en dialog med DAS om VISOs fremtidige rolle, herunder:

- Hvordan understøtter VISOs viden og rådgivning bedst muligt de kommunale behov og udfordringer på det specialiserede socialområde?
- Hvilke former for viden er det særligt væsentligt, at VISO bidrager med?
- Hvilke formidlingsformer understøtter bedst muligt omsætning af viden på kommunalt niveau / tilbudsniveau?
- Ses der behov for yderligere former for rådgivningsydelser, kortere/længere/på tværs af kommuner?

Dialog om udviklingsarbejdet ift. borgere med komplekse udfordringer

DAS vil på mødet blive præsenteret for et Danmarkskort over antallet af VISO forløb (bilag 1) samt en oversigt over antal og indhold i henvendelser til VISO fra de nordjyske kommuner (bilag 2) med det formål at drøfte følgende spørgsmål:

- Hvilke overvejelser bidrager overblikket til i forhold til det fælleskommunale udviklingsarbejde på det højt specialiserede socialområde i regi af rammeaftalen?
- Vil det være gavnligt, at VISO løbende leverer et lignende overblik til drøftelser i DAS regi?

Oversigten viser blandt andet, at de hyppigste målgrupper i rådgivningsforløb på voksenområdet i de nordjyske kommuner er de hyppigste målgrupper i rådgivningsforløb på voksenområdet i de nordjyske kommuner er borgere med udviklingshæmning (88) og borgere med autismespektrumforstyrrelser (82). Se videre i bilag 2, tabel 2. De hyppigste målgrupper i rådgivningsforløb på børne-, unge- og specialundervisningsområdet i de nordjyske kommuner er borgere med autismespektrumforstyrrelser (65) og borgere med opmærksomhedsforstyrrelser (60). Se videre i bilag 2, tabel 3.

Indstilling

Det indstilles, at DAS:

Drøfter de af Socialstyrelsen præsenterede udviklingsspor med henblik på dialog om, hvordan VISOs viden og rådgivning bedst muligt understøtter de kommunale behov og udfordringer på det specialiserede socialområde

Bilag:

Bilag 1 - Danmarkskort

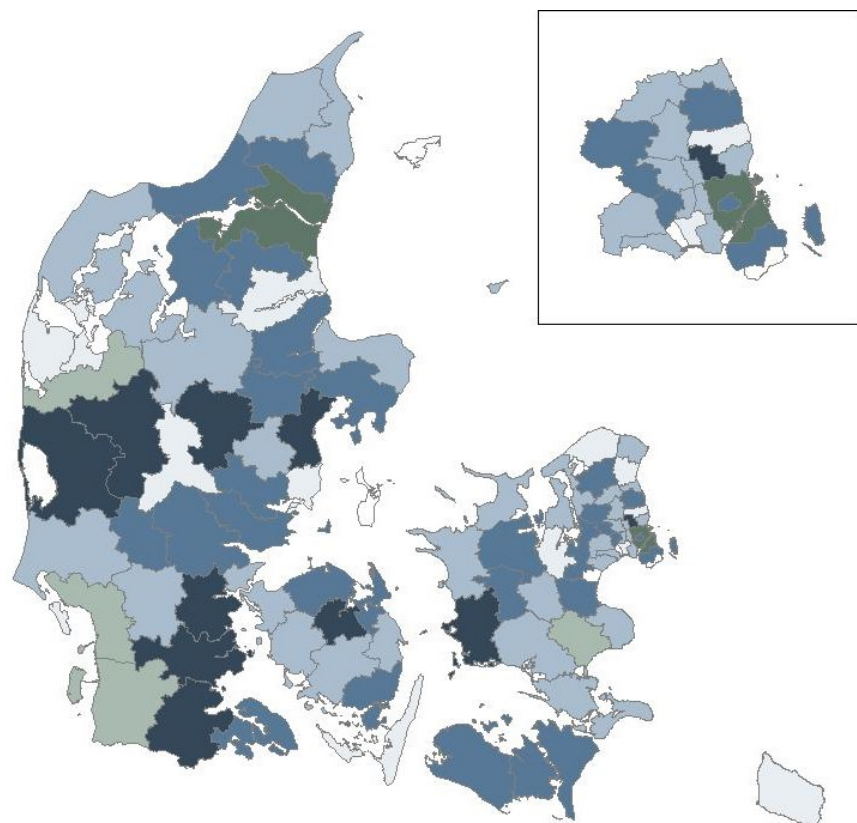
Bilag 2 - de nordjyske kommuners brug af rådgivning

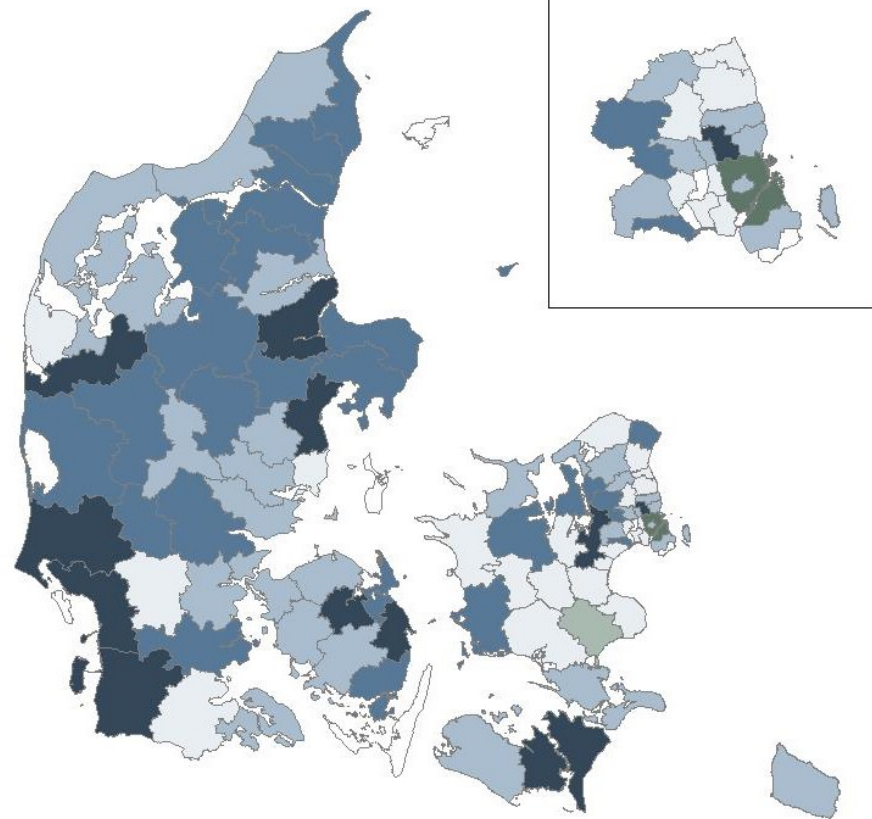
VISO-forløb i 2020 og
2021 fordelt på
kommuner og pr.
25.000 indbygger

Antal forløb i VISO på børne-, unge- og specialundervisningsområdet (0-17 år)

2020

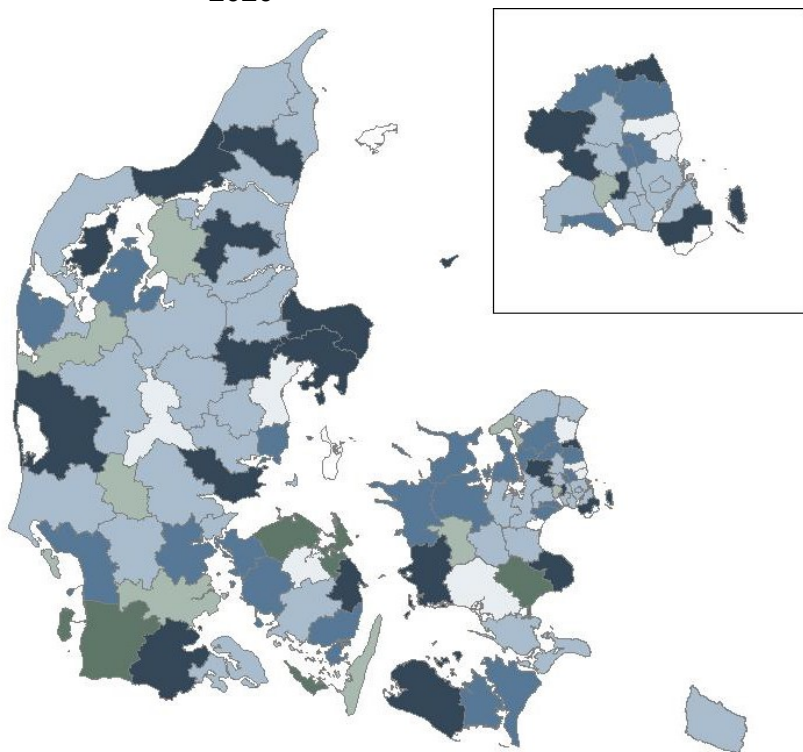

2021

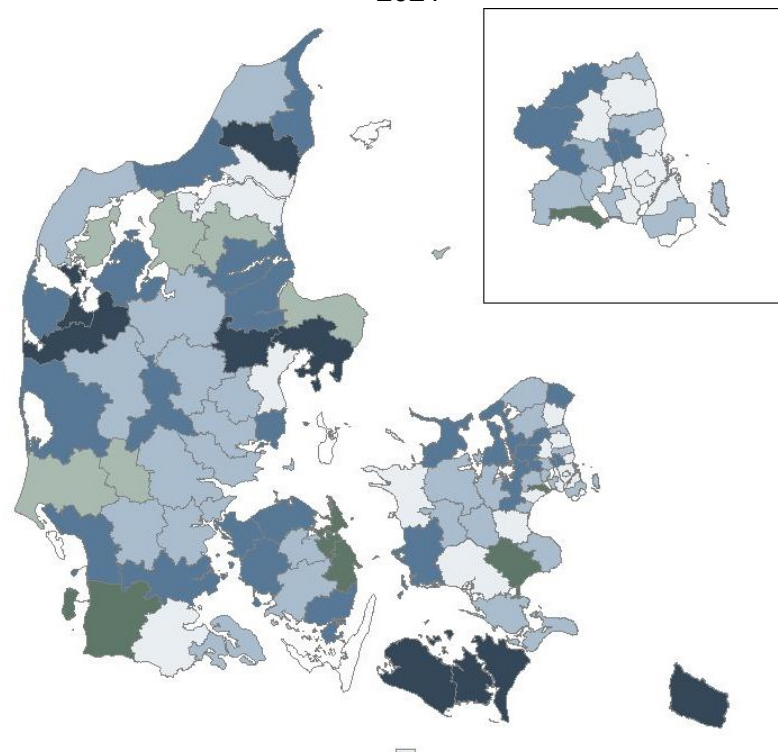

Andel af forløb i VISO på børne-, unge- og specialundervisningsområdet (0-17 år) pr 25.000 indbygger

2020

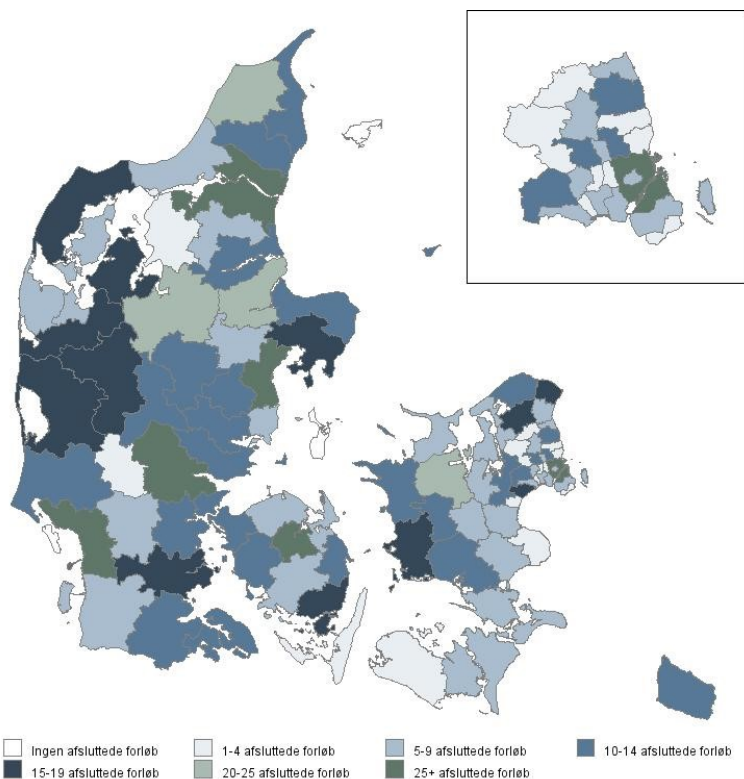

2021

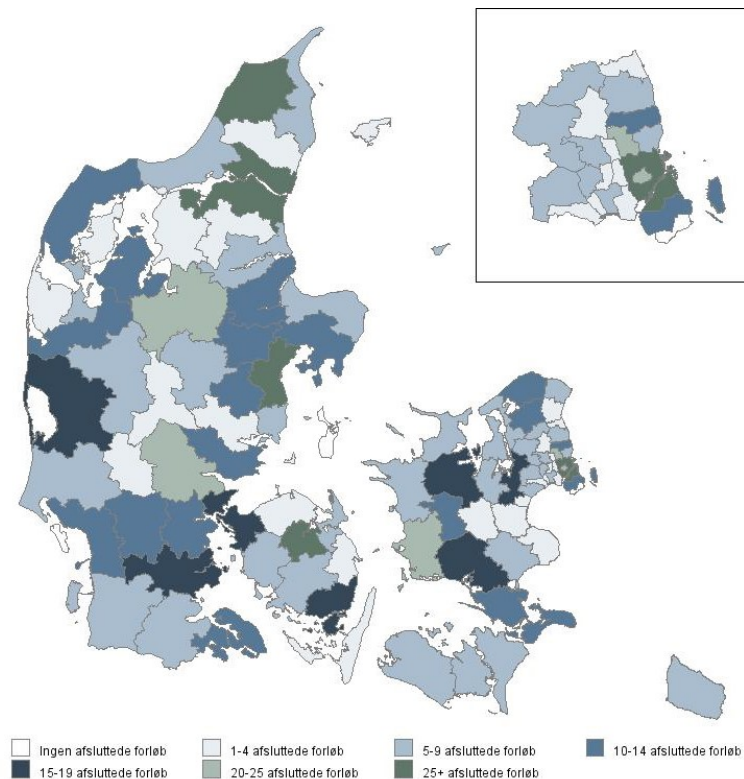

Antal forløb i VISO på voksenområdet

2020

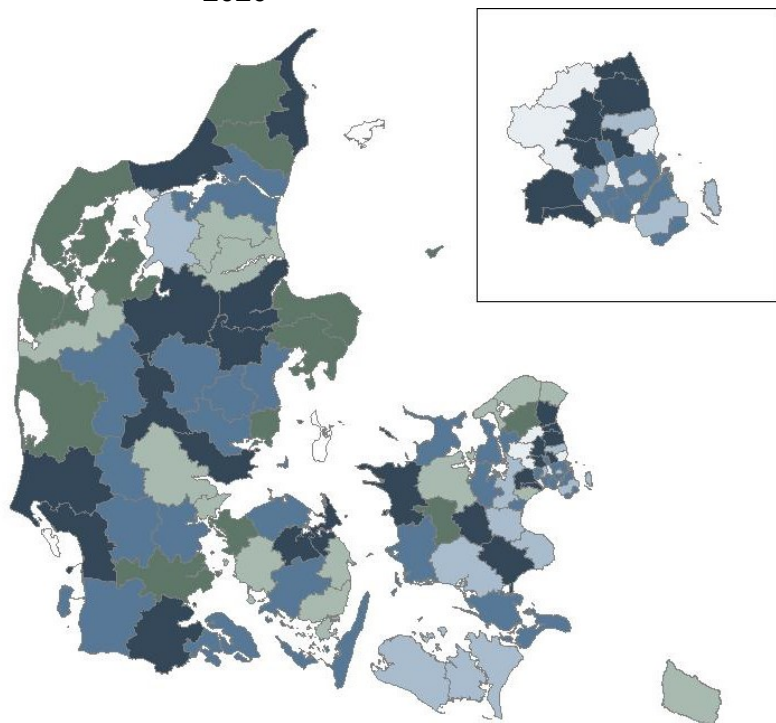

2021

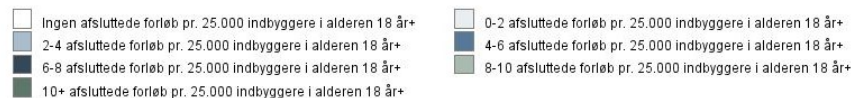
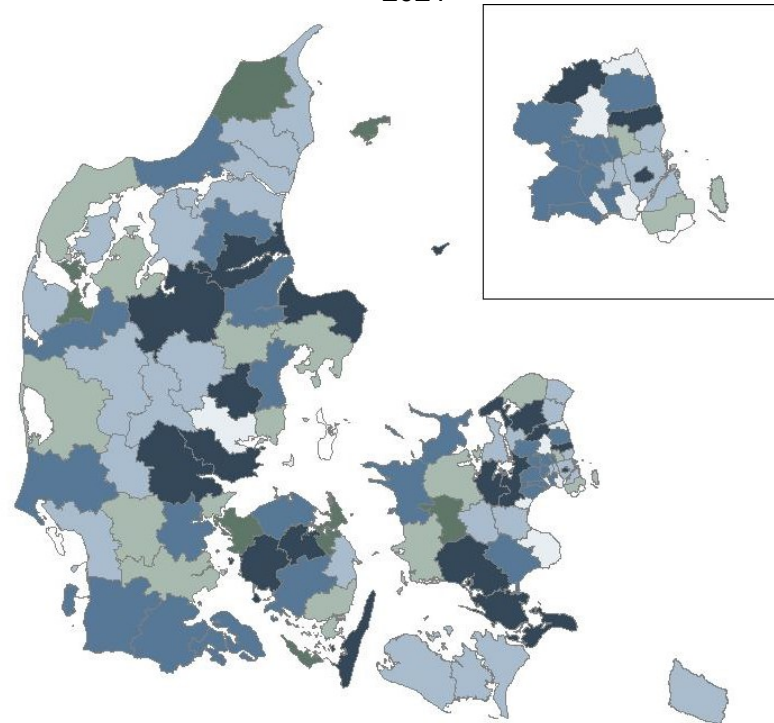

Andel af forløb i VISO på voksenområdet pr 25.000 indbygger

2020

2021

Socialstyrelsen

De nordjyske kommuner

april 2022

Viden til gavn

Indhold

VISO i de nordjyske kommuner.....	2
Rådgivningsforløb fordelt på hovedgrupper	2
Målgrupper i rådgivningsforløb.....	3
Problematikker i rådgivningsforløb	4
Fordelingen af rådgivningsforløb på kommuneniveau i de nordjyske kommuner.....	5
VISO i de resterende kommuner.....	6
Fordelingen af rådgivningsforløb på kommuneniveau for de syddanske kommuner	6
Fordelingen af rådgivningsforløb på kommuneniveau for hovedstaden	7
Fordelingen af rådgivningsforløb på kommuneniveau for de sjællandske kommuner.....	9
Fordelingen af rådgivningsforløb på kommuneniveau for de midtjyske kommuner.....	11

VISO i de nordjyske kommuner

Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) blev etableret og forankret i Socialstyrelsen i forbindelse med kommunalreformen i 2007. VISO tilbyder gratis vejledende specialrådgivning og udredning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager. Rådgivningsforløbene varetages i samarbejde mellem VISO i Socialstyrelsen og et landsdækkende netværk af cirka 90 højt specialiserede leverandører i kommunalt, regionalt og privat regi. Forløbene omhandler børn, unge og voksne, der er socialt udsatte eller har et handicap. VISO har endvidere til opgave at indsamle og formidle viden med henblik på at understøtte og styrke rådgivnings- og udredningsarbejdet og den sociale praksis i kommuner og tilbud. Herudover har VISO siden 2014 varetaget en koordinerende rolle i forhold til den mest specialiserede specialrådgivning om syn, høretab, døvblindhed, epilepsi samt førskolebørn med svære kommunikative problemer mv. (KaS-området).

Rådgivningsforløb fordelt på hovedgrupper

Tabel 1 viser, at VISO igangsatte 246 rådgivningsforløb i 2020 og 195 rådgivningsforløb i 2021 i de nordjyske kommuner.

Det bliver altid vurderet, om en henvendelse falder inden for VISOs ansvarsområde. I givet fald kan det være tilstrækkeligt at yde telefonisk rådgivning uden at igangsætte et rådgivningsforløb sammen med specialister fra leverandørnetværket. Men ofte handler en henvendelse om så komplekse problemstillinger, at der skal gennemføres et forløb typisk af 6-8 måneders varighed. Hvis en henvendelse ikke er relevant for VISO, henvises videre til rette part – for eksempel kommunen, Ankestyrelsen eller Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH).

Tabel 1: Antal rådgivningsforløb i de nordjyske kommuner fordelt på hovedgrupper			
	2020	2021	I alt
Børn og unge	70	57	127
Specialundervisning	29	39	68
Voksne	147	99	246
I alt	246	195	441

- Data er trukket d. 04-04-22

Målgrupper i rådgivningsforløb

VISO registrerer i næsten alle rådgivningsforløb, at borgerne har problemstillinger, som omhandler flere målgrupper. Det afspejler, at VISOs rådgivning retter sig mod de mest specialiserede og komplicerede problemstillinger på socialområdet. *Tabel 2* viser, at de hyppigste målgrupper i rådgivningsforløb på voksenområdet i de nordjyske kommuner er udviklingshæmning, autismespektrumsforstyrrelser og udadreagerede adfærd.

Tabel 2: 10 hyppigste målgrupper i rådgivningsforløb i de nordjyske kommuner på voksenområdet			
	2020	2021	I alt
Udviklingshæmning	47	41	88
Autismespektrum	53	29	82
Udadreagerende adfærd	39	25	64
Angst	28	15	43
Depression	22	16	38
Forandret virkelighedsopfattelse	16	14	30
Social isolation	15	13	28
Seksuelt overgreb	16	11	27
Stressbelastning	18	9	27
Opmærksomhedsforstyrrelse	17	9	26

- Data er trukket d. 04-04-22

Tabel 3 viser, at de hyppigste målgrupper i rådgivningsforløb på børne-, unge- og specialundervisningsområdet i de nordjyske kommuner er autismespektrumsforstyrrelser opmærksomhedsforstyrrelse og omsorgssvigt.

Tabel 3: 10 hyppigste målgrupper i rådgivningsforløb i de nordjyske kommuner på børne-, unge- og specialundervisningsområdet			
	2020	2021	I alt
Autismespektrum	34	31	65
Opmærksomhedsforstyrrelse	28	32	60
Omsorgssvigt	21	23	44
Skolevægning	24	19	43
Udadreagerende adfærd	19	19	38
Tilknytningsforstyrrelse	16	15	31
Social isolation	12	15	27
Stressbelastning	14	12	26
Angst	16	9	25
Udviklingshæmning	9	12	21

- Data er trukket d. 04-04-22

Problematikker i rådgivningsforløb

I VISOs rådgivningsforløb registreres det, hvilke problematikker henvendelsen omhandler. Der er ofte flere problematikker til stede i VISOs rådgivningsforløb. *Tabel 4* viser, at de 10 hyppigste problematikker i rådgivningsforløb på voksenområdet i de nordjyske kommuner.

Tabel 4: 10 hyppigste problematikker i rådgivningsforløb i de nordjyske kommuner på voksenområdet			
	2020	2021	I alt
Mangel på metode til at håndtere andre problemstillinger	116	79	195
Specifik viden om målgruppen	60	53	113
Mangel på metode til strukturering af hverdagen	58	38	96
Mangel på metode til håndtering af konflikter	46	25	71
Unik viden om målgruppen	28	24	52
Belastede relationer til omgivelserne	27	21	48
Mangel på metode til at omsætte udredningsresultater til praksis	21	16	37
Mangel på metode til udredning af funktionsevne	21	13	34
Samarbejdsvanskeligheder mellem professionelle og den myndige person	14	17	31
Belastede familierelationer	14	14	28

- Data er trukket d. 04-04-22

Tabel 5 viser, at de 10 hyppigste problematikker i rådgivningsforløb på børne-, unge- og specialundervisningsområdet i de nordjyske kommuner.

Tabel 5: 10 hyppigste problematikker i rådgivningsforløb i de nordjyske kommuner på børne-, unge-, og specialundervisningsområdet			
	2020	2021	I alt
Specifik viden om målgruppen	43	50	93
Mangel på metode til strukturering af hverdagen	43	43	86
Mangel på metode til at håndtere andre problemstillinger	39	35	74
Mangel på metode til undervisning	32	37	69
Belastede familierelationer	38	30	68
Mangel på metode til håndtering af konflikter	37	30	67
Mangel på metode til sagsbehandling	31	32	63
Belastede relationer til omgivelserne	25	27	52
Unik viden om målgruppen	18	34	52
Mangel på metode til at omsætte udredningsresultater til praksis	24	27	51

- Data er trukket d. 04-04-22

Fordelingen af rådgivningsforløb på kommuneniveau i de nordjyske kommuner

Tablet 6 og 7 viser fordelingen af rådgivningsforløb i de nordjyske kommuner fordelt på henholdsvis voksenområdet og børne-, unge- og specialundervisningsområdet.

Tabel 6: Antal rådgivningsforløb i de nordjyske kommuner på voksenområdet			
	2020	2021	I alt
Brønderslev Kommune	13	4	17
Frederikshavn Kommune	14	7	21
Hjørring Kommune	23	25	48
Jammerbugt Kommune	9	6	15
Læsø Kommune	0	1	1
Mariagerfjord Kommune	13	9	22
Morsø Kommune	9	2	11
Rebild Kommune	8	4	12
Thisted Kommune	17	12	29
Vesthimmerlands Kommune	4	4	8
Aalborg Kommune	37	25	62

- Data er trukket d. 04-04-22

Tabel 7: Antal rådgivningsforløb i de nordjyske kommuner på børne-, unge- og specialundervisningsområdet			
	2020	2021	I alt
Brønderslev Kommune	10	11	21
Frederikshavn Kommune	6	11	17
Hjørring Kommune	7	7	14
Jammerbugt Kommune	10	8	18
Mariagerfjord Kommune	4	7	11
Morsø Kommune	5	6	11
Rebild Kommune	10	12	22
Thisted Kommune	6	6	12
Vesthimmerlands Kommune	14	14	28
Aalborg Kommune	27	14	41

- Data er trukket d. 04-04-22

VISO i de resterende kommuner

Fordelingen af rådgivningsforløb på kommuneniveau for de syddanske kommuner

Tabel 8 og 9 viser fordelingen af rådgivningsforløb i de syddanske kommuner fordelt på henholdsvis voksenområdet og børne-, unge- og specialundervisningsområdet.

Tabel 8: Antal rådgivningsforløb i de syddanske kommuner på voksenområdet			
	2020	2021	I alt
Assens Kommune	12	9	21
Billund Kommune	4	2	6
Esbjerg Kommune	26	14	40
Fredericia Kommune	14	15	29
Faaborg-Midtfyn Kommune	9	7	16
Haderslev Kommune	18	17	35
Kerteminde Kommune	6	9	15
Kolding Kommune	13	14	27
Langeland Kommune	2	3	5
Middelfart Kommune	13	15	28
Nordfyns Kommune	5	4	9
Nyborg Kommune	10	4	14
Odense Kommune	49	45	94
Svendborg Kommune	18	17	35
Sønderborg Kommune	11	10	21
Tønder Kommune	5	7	12
Varde Kommune	10	8	18
Vejen Kommune	8	11	19
Vejle Kommune	35	24	59
Ærø Kommune	1	3	4
Aabenraa Kommune	13	9	22

- Data er trukket d. 04-04-22

Tabel 9: Antal rådgivningsforløb i de syddanske kommuner på børne-, unge- og specialundervisningsområdet			
	2020	2021	I alt
Assens Kommune	9	7	16
Billund Kommune	10	10	20

De nordjyske kommuner

Esbjerg Kommune	20	19	39
Fanø Kommune	1		1
Fredericia Kommune	6	7	13
Faaborg-Midtfyn Kommune	6	8	14
Haderslev Kommune	18	11	29
Kerteminde Kommune	12	11	23
Kolding Kommune	18	9	27
Langeland Kommune	3		3
Middelfart Kommune	9	9	18
Nordfyns Kommune	14	6	20
Nyborg Kommune	8	16	24
Odense Kommune	15	16	31
Svendborg Kommune	13	13	26
Sønderborg Kommune	10	8	18
Tønder Kommune	20	15	35
Varde Kommune	7	19	26
Vejen Kommune	5	4	9
Vejle Kommune	11	13	24
Ærø Kommune	2		2
Aabenraa Kommune	15	4	19

- Data er trukket d. 04-04-22

Fordelingen af rådgivningsforløb på kommuneniveau for hovedstaden

Tabel 10 og 11 viser fordelingen af rådgivningsforløb i hovedstaden fordelt på henholdsvis voksenområdet og børne-, unge- og specialundervisningsområdet.

Tabel 10: Antal rådgivningsforløb i hovedstaden på voksenområdet			
	2020	2021	I alt
Albertslund Kommune	5	5	10
Allerød Kommune	1	6	7
Ballerup Kommune	10	7	17
Bornholms Regionskommune	11	5	16
Brøndby Kommune	5	5	10
Dragør Kommune	2	0	2
Egedal Kommune	2	6	8
Fredensborg Kommune	8	3	11

De nordjyske kommuner

Frederiksberg Kommune	9	22	31
Frederikssund Kommune	7	5	12
Furesø Kommune	8	2	10
Gentofte Kommune	4	8	12
Gladsaxe Kommune	14	20	34
Glostrup Kommune	2	2	4
Gribskov Kommune	13	12	25
Halsnæs Kommune	9	7	16
Helsingør Kommune	18	5	23
Herlev Kommune	5	4	9
Hillerød Kommune	17	10	27
Hvidovre Kommune	7	3	10
Høje-Taastrup Kommune	10	8	18
Hørsholm Kommune	5	1	6
Ishøj Kommune	5	3	8
Københavns Kommune	97	83	180
Lyngby-Taarbæk Kommune	4	11	15
Rudersdal Kommune	12	8	20
Rødovre Kommune	2	3	5
Tårnby Kommune	5	12	17
Vallensbæk Kommune	1	1	2

- Data er trukket d. 04-04-22

Tabel 11: Antal rådgivningsforløb i hovedstaden på børne-, unge- og specialundervisningsområdet

	2020	2021	I alt
Albertslund Kommune	10	4	14
Allerød Kommune	5	5	10
Ballerup Kommune	8	6	14
Bornholms Regionskommune	4	9	13
Brøndby Kommune	4	4	8
Egedal Kommune	13	10	23
Fredensborg Kommune	3	3	6
Frederiksberg Kommune	11	7	18
Frederikssund Kommune	8	10	18
Furesø Kommune	6	3	9

De nordjyske kommuner

Gentofte Kommune	6	6	12
Gladsaxe Kommune	15	16	31
Glostrup Kommune	6	0	6
Gribskov Kommune	3	3	6
Halsnæs Kommune	9	6	15
Helsingør Kommune	8	11	19
Herlev Kommune	6	7	13
Hillerød Kommune	10	7	17
Hvidovre Kommune	5	4	9
Høje-Taastrup Kommune	7	9	16
Hørsholm Kommune	8	3	11
Ishøj Kommune	6	11	17
Københavns Kommune	46	36	82
Lyngby-Taarbæk Kommune	2	7	9
Rudersdal Kommune	12	4	16
Rødovre Kommune	5	3	8
Tårnby Kommune	13	5	18

- Data er trukket d. 04-04-22

Fordelingen af rådgivningsforløb på kommuneniveau for de sjællandske kommuner

Tablet 12 og 13 viser fordelingen af rådgivningsforløb i de sjællandske kommuner fordelt på henholdsvis voksenområdet og børne-, unge- og specialundervisningsområdet.

Tablet 12: Antal rådgivningsforløb i de sjællandske kommuner på voksenområdet			
	2020	2021	I alt
Faxe Kommune	9	6	15
Greve Kommune	15	7	22
Guldborgsund Kommune	7	7	14
Holbæk Kommune	20	19	39
Kalundborg Kommune	10	8	18
Køge Kommune	5	4	9
Lejre Kommune	5	7	12
Lolland Kommune	3	5	8
Næstved Kommune	10	17	27
Odsherred Kommune	5	5	10
Ringsted Kommune	8	3	11

De nordjyske kommuner

Roskilde Kommune	11	19	30
Slagelse Kommune	15	21	36
Solrød Kommune	3	1	4
Sorø Kommune	14	14	28
Stevns Kommune	2	1	3
Vordingborg Kommune	6	11	17

- Data er trukket d. 04-04-22

Tabel 13: Antal rådgivningsforløb i de sjællandske kommuner på børne-, unge- og specialundervisningsområdet

	2020	2021	I alt
Faxe Kommune	21	23	44
Greve Kommune	9	4	13
Guldborgsund Kommune	10	15	25
Holbæk Kommune	12	10	22
Kalundborg Kommune	8	3	11
Køge Kommune	10	4	14
Lejre Kommune	4	4	8
Lolland Kommune	10	8	18
Næstved Kommune	5	1	6
Odsherred Kommune	5	5	10
Ringsted Kommune	5	4	9
Roskilde Kommune	14	18	32
Slagelse Kommune	18	12	30
Solrød Kommune	0	4	4
Sorø Kommune	12	4	16
Stevns Kommune	6	3	9
Vordingborg Kommune	6	6	12

- Data er trukket d. 04-04-22

Fordelingen af rådgivningsforløb på kommuneniveau for de midtjyske kommuner

Tabel 14 og 15 viser fordelingen af rådgivningsforløb i de midtjyske kommuner på henholdsvis voksenområdet og børne-, unge- og specialundervisningsområdet

Tabel 14: Antal rådgivningsforløb i de midtjyske kommuner på voksenområdet			
	2020	2021	I alt
Favrskov Kommune	9	12	21
Hedensted Kommune	10	10	20
Herning Kommune	16	7	23
Holstebro Kommune	17	11	28
Horsens Kommune	14	4	18
Ikast-Brande Kommune	10	4	14
Lemvig Kommune	8	2	10
Norddjurs Kommune	14	9	23
Odder Kommune	8	7	15
Randers Kommune	23	14	37
Ringkøbing-Skjern Kommune	19	16	35
Silkeborg Kommune	14	8	22
Skanderborg Kommune	11	13	24
Skive Kommune	15	12	27
Struer Kommune	7	7	14
Syddjurs Kommune	17	13	30
Viborg Kommune	21	22	43
Århus Kommune	59	62	121

Tabel 15: Antal rådgivningsforløb i de midtjyske kommuner på børne-, unge-, og specialundervisningsområdet			
	2020	2021	I alt
Favrskov Kommune	14	14	28
Hedensted Kommune	14	5	19
Herning Kommune	15	11	26
Holstebro Kommune	22	16	38
Horsens Kommune	14	9	23
Ikast-Brande Kommune	3	9	12
Lemvig Kommune	3	4	7
Norddjurs Kommune	9	11	20
Odder Kommune	4	4	8
Randers Kommune	10	20	30

De nordjyske kommuner

Ringøbing-Skjern Kommune	18	13	31
Silkeborg Kommune	16	14	30
Skanderborg Kommune	8	7	15
Skive Kommune	9	8	17
Struer Kommune	3	6	9
Syddjurs Kommune	12	13	25
Viborg Kommune	9	11	20
Århus Kommune	16	17	33

- Data er trukket d. 04-04-22

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk

Punkt 2.

Godkendelse af dagsorden

Punkt 3.

Godkendelse af referat fra seneste møde

Punkt 4.

Kommunale udgiftsniveauer til det specialiserede socialområde

2022-026778

Resume

Udgifterne til det specialiserede socialområde har i de nordjyske kommuner været støt stigende gennem flere år. Kommunerne i Nordjylland ønsker at finde forklaringer på, hvorfor denne udvikling finder sted og hvorfor de nordjyske kommuners udgiftsniveauer til det specialiserede socialområde ligger så relativt højt ift. resten af landet. Der ønskes nye og bedre data til at afklare dette.

FU har været i dialog med Komponent, kommunernes fælles udviklingscenter, om mulig udvikling af nye data og nye forklaringer på udviklingen. Maibritt Kuszon fra Komponent deltager under behandling af punktet

Sagsfremstilling

Udgifterne til det specialiserede socialområde har i de nordjyske kommuner været støt stigende gennem flere år.

I 2021 brugte de 11 kommuner beliggende i Nordjylland 6,06 mia. kr. på de sociale områder – børn og voksne. Det er 260 mio. kr. mere end det oprindelige budget for 2021, og det er 130 mio. kr. mere end budgettet for 2022 (i samme p/l).

Den gennemsnitlige udgift pr. borger mellem 18 og 64 år er i Nordjylland ca. 15 % højere end landsgennemsnittet og er samtidig den højeste af alle regionerne.

Kommunerne i Nordjylland ønsker at finde forklaringer på, hvorfor de nordjyske kommuners udgiftsniveauer til det specialiserede socialområde ligger så relativt højt ift. resten af landet. Der ønskes nye og bedre data til at afklare dette. Data, som kommunerne ikke har adgang til i dag.

På denne baggrund har FU været i dialog med Komponent, kommunernes fælles udviklingscenter, om udvikling af nye data, som kan medvirke til at forklare udviklingen. Med udgangspunkt i denne dialog har Komponent udviklet et analysedesign, som peger på en række faktorer med interesse for de nordjyske kommuner, som potentielle forklaringer:

- Socioøkonomiske faktorer
- Kommunal kompensering for kapacitetsudfordringer i den regionale behandlingspsykiatri
- Sammenhæng til normalområderne, hvilket fører til afledte udgifter på specialområdet
- Børneområdet, som fødekæde til voksenområdet

Komponent vil levere data på KKR-niveau sammenlignet med Midtjylland og landsplan og ligeledes for hver enkelt af de 11 kommune sammenlignet med socioøkonomisk sammenlignelige kommuner – inkl. baggrundsdata, således at de enkelte kommuner kan arbejde videre med disse.

Komponent har mulighed for at udvikle flere nye data, da data fra Danmarks Statistik normalt er på handlekommuneniveau, mens Komponent også har adgang til betalingskommuneniveau, hvilket giver flere dimensioner, at se udgiftsniveauerne ud fra.

Oplægget fra Komponent er begrænset til udvikling af nye data vedr. ovenstående faktorer. Der vil således ikke blive udarbejdet data om kommunernes køb af ydelser uden for kommunen, eller vedr. ledig kapacitet i egne tilbud. En sådan analyse vil kræve manuel dataindsamling men også give et overblik over ændrede købsmønstre og afdække eventuelle behov for lokale og regional tilpasning af tilbudsviften.

Økonomi

Komponent har i deres analysedesign anvist en samlet pris på ca. 550.000 kr. for udvikling af nye data jf. udvalgte faktorer, som FU har peget på.

Komponent har ligeledes angivet, at de løbende omkostninger for årlig ajourføring af hovedtrækket er på 110.000 kr. for de nordjyske kommuner pr. år.

DAS har tidligere godkendt, at rammeaftalesekretariatet fik overført overskud fra regnskab 2021 til budget 2022. Pt. forventes et overskud for 2022 på mellem 400-500.000 kr. Der resterer en række aktiviteter, som ikke er medtaget i dette estimat, herunder Socialpolitisk Dialogforum 10. juni. Men der resterer et økonomisk råderum i sekretariatet til at dække en del af omkostningen ved at gennemføre dataanalysen, som Komponent lægger op til.

FU Social

FU lægger op til at DAS drøfter analysedesignet mhp. en beslutning om, man ønsker at indgå i et dataudviklingssamarbejde med Komponent. Herunder også, om det er de rigtige undersøgelsestemaer, som ønskes belyst og/eller om der er andre temaer, som påkalder sig opmærksomhed ift. udgiftsniveauerne på det specialiserede socialområde.

Indstilling

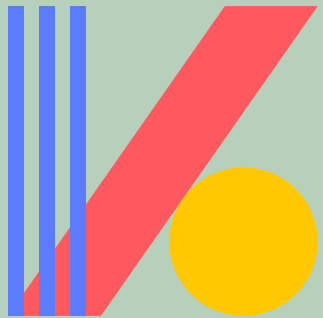
Det indstilles, at DAS

- Drøfter analysedesignet fra Komponent, herunder undersøgelsestemaerne
- Drøfter om man ønsker at indlede et samarbejde med Komponent

Bilag:

Analysedesign Nordjylland rammeaftalesamarbejde (præsentation til DAS 23.5.22)

KOMPONENT™

**Andet udkast til analyseedesign for det specialiserede
socialområde**

Rammeaftaleområdet Nordjylland

17. Maj 2022

Indhold

- Baggrund
- Behov og hypoteser
- Overordnet analysedesign
- Produkt, involvering og data
- Analysedesign uddybet fra A-D
- Økonomi
- Option - analyser der kræver manuelt indsamlede data
- Hvad er rammeaftalesamarbejdet under KKR Sjælland optaget af?
- KL's partnerskabsprojekt ift. stigende udgifter
- Bemanding

Baggrund

I 2021 brugte de 11 kommuner beliggende i Nordjylland 6,06 mia. kr. på de sociale områder – børn og voksne.

Det er 260 mio. kr. mere end det oprindelige budget for 2021, og det er 130 mio. kr. mere end budgettet for 2022 (i samme p/l).

Tilsammen brugte kommunerne 16,6 mio. kr. om dagen på området fordelt med 11,6 mio. kr. om dagen på det voksen specialiserede område, og 5 mio. kr. om dagen på det børnespecialiserede område.

Dertil kommer, at kommunerne i Nordjylland på **voksenområdet** tilsammen bruger mere pr. 18-66 årig end nogen andre KKR'er. Udgifterne er 11.656 kr. pr. 18-66 årig, og det er "naboer" Midtjylland, der bruger mindst nemlig 9.997 kr. pr. 18-66 årig. Landsgennemsnittet er 10.300 kr.

Vedrørende udgifterne på **børnesocialområdet** ligger kommunerne i Nordjylland lidt over landsgennemsnittet. Der bruges 41.310 kr. pr. barn og ung mellem 0-22 år. Landsgennemsnittet er 40.959 kr. og Midtjylland bruger 33.219 kr.

Forretningsudvalget for rammeaftalesamarbejde i Nordjylland har på møde d. 7. april bedt Komponent komme med et udkast til en analyse af overstående. Det indeværende oplæg er et forsøg på dette.
Se dokumentation på overstående sidst i oplægget

Behov og hypoteser om faktorer der påvirker udgiftsniveauet

Forretningsudvalget udtrykte behov for viden om og forklaring på:

1. Hvorfor Nordjylland er dyrere end andre Regioner?
2. Hvad kan der gøres noget ved, og hvordan skal det gøres?

På mødet var der drøftelse af mulige faktorer der adskiller Nordjylland fra det øvrige Danmark. Det drejer sig om:

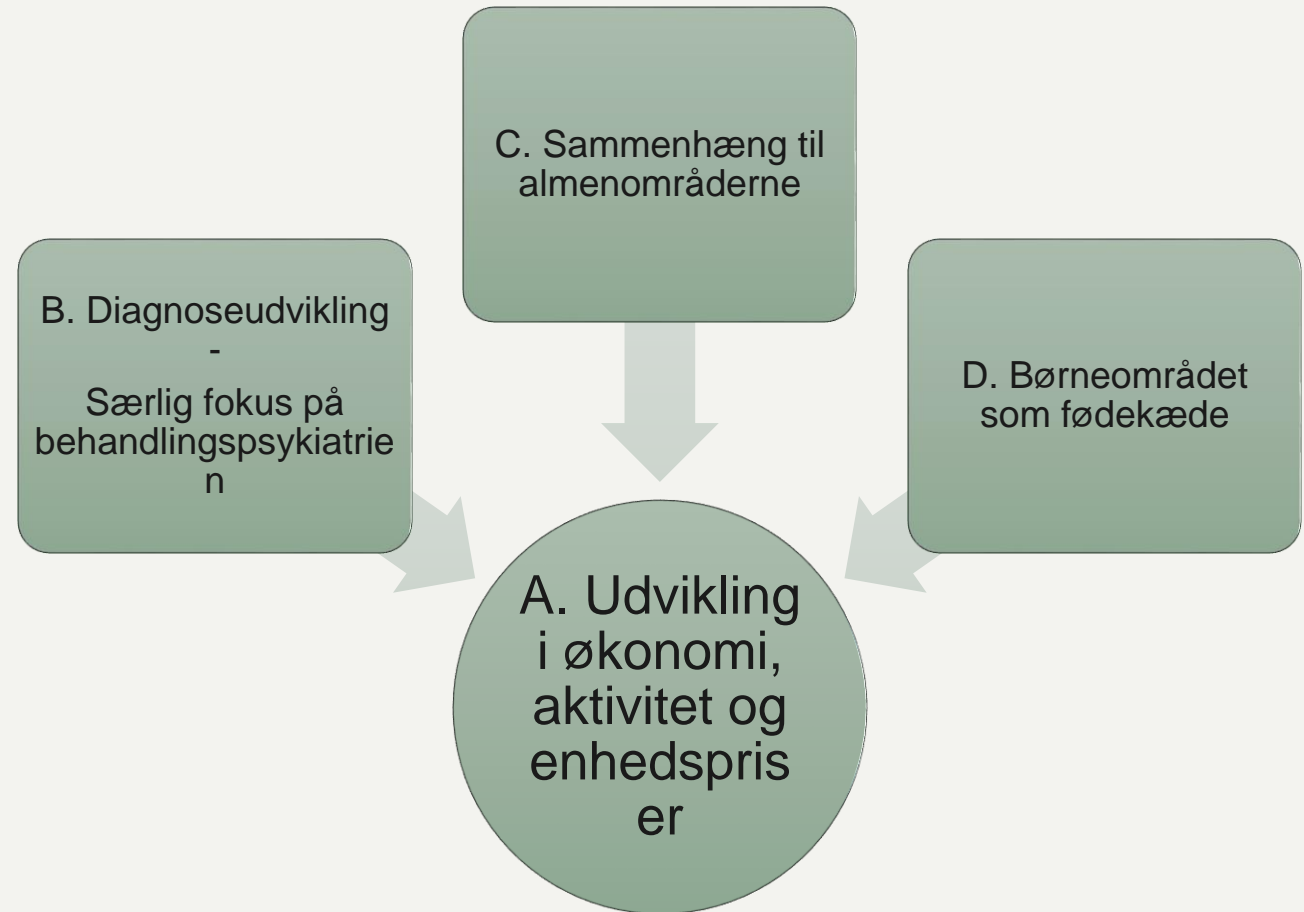
- a) Socialøkonomiske faktorer
- b) Der kompenseres for den regionale behandlingspsykiatri, som gennem mange år har haft rekrutteringsudfordringer.
- c) Almenområderne er presset/drives billigt, hvilket fører til afledte udgifter på specialområdet.
- d) Der mangler mellemformer, og socialtilsynet gør det vanskeligt at etablere disse.
- e) Kommunerne har ledige pladser i egne §105 / §85 tilbud, men må købe behov for midlertidige tilbud andre steder.

Analysedesign

– økonomi og aktivitet samt påvirkelige faktorer

Analysetemaerne A-D beskrives mere uddybende i slide 9-13.

Produkt

Produktet

Der leveres data i regneark på:

- KKR-niveau sammenlignet med Midtjylland og landsplan
- På hver enkelt af de 11 kommune sammenlignet med socioøkonomisk sammenlignelige kommuner – inkl. baggrundsdata, således at de enkelte kommuner kan arbejde videre med disse.

Data leveres i regneark opsat således, at materialet er let at printe.

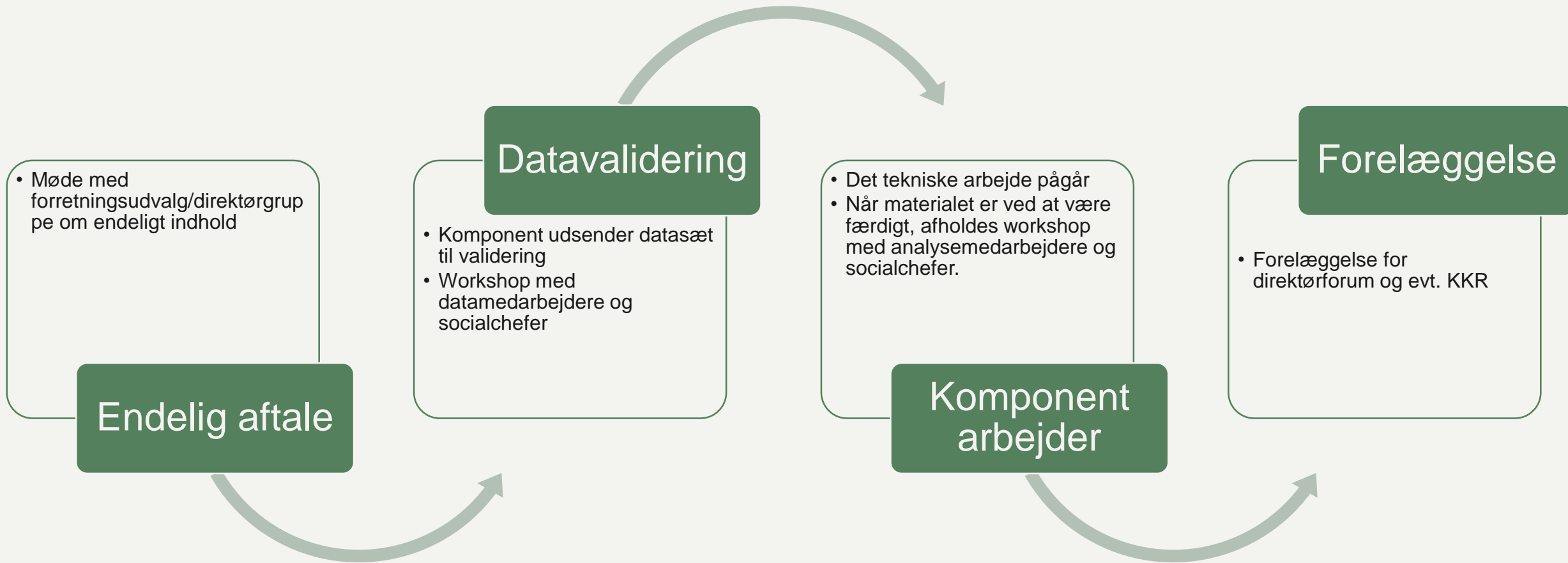
Der laves en samlet rapport på det samlede Nordjylland i powerpoint – opbygget så den kan bruges direkte i præsentation.

Der tilrettelægges en proces med inddragelse af dataansvarlige, analysemedarbejdere og socialchefer, der kompetencemæssigt understøtter:

1. Arbejdet med datakvalitet i de enkelte kommuner og dermed muligheder for egne dybdegående analyse og daglige og faglige styringsdata.
2. Arbejdet med egne analyser i den enkelte kommune på baggrund datamaterialet
3. Socialcheferne i ledelse med data

>>> Forslag til proces – tidsplan aftales

Involvering af data- og analysemedarbejdere samt socialchefer

Grundet erfaring med svingende datakvalitet vil der blive afholdt en valideringsworkshop med relevante medarbejdere ift. validering og kvalificering af aktivitets- og økonomidata fra Danmarks Statistik på både voksen- og børneområdet. Ud over at sikre korrekte data til analyse, understøtter workshoppen den enkelte kommunes generelle arbejde med datakvalitet, og dermed muligheder for egne dybdegående analyser af faglige styringsdata.

Socialcheferne inviteres ind afslutningsvis på denne workshop for at sikre, at arbejdet med datakvalitet cheferunderstøttes i den enkelte kommune både for denne analyse og fremadrettet. Socialcheferne introduceres til analysens baggrund, indhold og brugsmuligheder.

1. Når datadelen forelægger, inviteres analysemedarbejdere og socialchefer til en heldagsworkshop med det formål at sikre brug og understøtte faglig refleksion/ledelse med data samt input til det videre arbejde. Udover at præsentere materialet, opbygningen og brug vil der være fokus på faglige muligheder og drøftelser af input ift. resultaterne på KKR-niveau – hvad kan der gøres noget ved, og hvordan skal det gøres? Dette sikre ejerskab og følgeskab til evt. efterfølgende tiltag.

Data – kun anvendelse af allerede eksisterende data

I den foreslåede analyse anvendes kun allerede eksisterende data – med en valideringsproces.

Vedrørende økonomi- og aktivitetsdata

1. Der anvendes data fra Danmarks Statistik hvad angår økonomital for børn og voksenområdet
2. Der anvendes data indberettet til Danmarks Statistik hvad angår aktivitetstal for både børne- og voksenområdet. Der er dog tale om specialtræk udført med assistance fra Kombit og KL's analysekontor.

Grundet erfaring med svingende datakvalitet vil der blive afholdt en valideringsworkshop med relevante medarbejdere ift. validering og kvalificering af ovenstående dataudtræk inden analysen udarbejdes.

Vedrørende forklarende faktorer

Der anvendes data fra DST samt træk og datasammenkørsler der kun er mulige at udføre med forsker adgang. Disse træk udføres af KL's analysekontor. Dette vedrører f.eks. diagnose og indsatser, alder og forsørgelsesgrundlag.

Forbehold: Det er ikke muligt at validere de data, der bruges til analyse af de forklarende faktorer: niveau b, c og d. Der er derfor et forbehold ift. eksisterende datakvalitet.

Uddybning af analysedesign

Nivea A: Økonomi, aktivitet og enhedspriser

Her foreslås at sætte fokus på udviklingen fra 2018 og frem, samt sammenligning med socioøkonomiske sammenlignelige kommuner på udgiftsniveauer, aktiviteter samt enhedspriser.

Niveauerne foreslås som angivet til højre og nedenfor.

Voksenområdet
Bostøtte SEL § 85
Botilbud SEL § 107 SEL §§ 108, 105/85
Dagtilbud SEL § 103 SEL § 104
Assistance SEL § 95 SEL § 96

Aktivitet og enhedspriser

På børneområdet opgøres på niveauet anbringelser og forebyggelse

Niveau A er sammenligneligt med 6 bys samarbejdets analyse

Udgiftsanalysen

Voksenområdet I alt	Børne- og ungeområdet I alt
Bostøtte SEL § 85 SEL § 83 SEL §82a,b og c	Andel forebyggende Andel anbringelser
Botilbud SEL § 107 SEL §§ 108, 105/85	Forebyggende foranstaltninger Familiebehandling Aflastning Kontaktperson Anden hjælp fx pæd. Støtte Forebyg. Indsatser § 11.3 Økonomisk støtte Særlige dagtilbud og særlige klubber Øvrig
Dagtilbud SEL § 103 SEL § 104	Anbringelser Opholdssteder Døgninstitution Plejefamilier Netværksfamilier Sikrede institutioner Øvrig
Assistance SEL § 95 SEL § 96	
Krisecentre og herberger SEL § 109-110	
Misbrugstilbud SEL § 101 SUL §§ 141, 142	
Øvrige SEL § 102, 118 SEL §§ 10, 12 SEL §§ 112, 113, 114, 116 og 117 SEL §§ 97-99 SUL §§ 238a	

Uddybning af analyseedesign

Nivea B: Diagnoser med særlig fokus på behandlingspsykiatrien

Her foreslås at sætte fokus på nogle af de kendte faktorer, der påvirker udvikling på det specialiserede socialområde nemlig diagnoseudviklingen - illustreret til venstre.

På voksenområdet forslås, at følgende afdækkes:

- Udvikling i specifikke diagnosegrupper over tid
- Udvikling i antal borgere med specifikke diagnoser i tilbud
- Benchmark af diagnosenniveauet
- Benchmark af borgere inden for forskellige diagnoser der modtager tilbud

På børneområdet forslås, at følgende afdækkes:

- Udvikling i specifikke diagnosegrupper over tid
- Benchmark af diagnosenniveauet

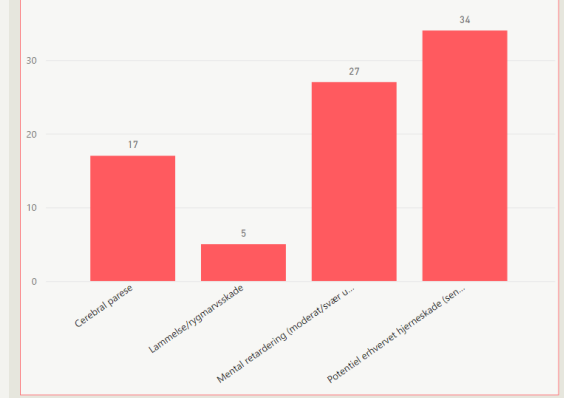
Ovenstående giver overblik over og indblik i udviklingen og antallet af borgere inden for forskellige diagnose grupperinger, udviklingen over tid, i evt. afvigelser fra sammenlignelige kommuner ift. diagnoser og i hvor stor en andel der, på voksenområdet, har modtaget et tilbud.

Den kommunale medfinansiering til ambulant og stationær psykiatri

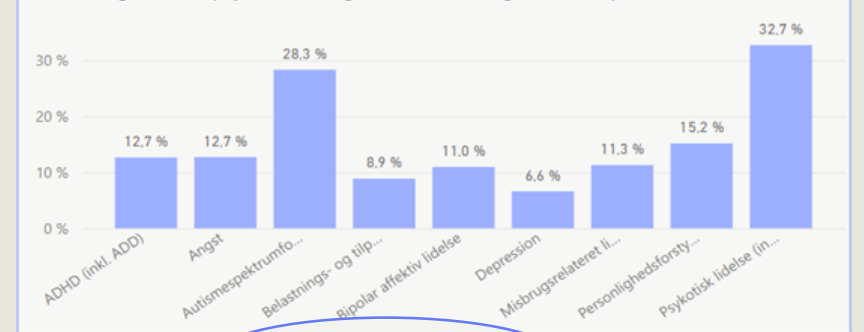
For at undersøge hypotesen om, at der er mindre psykiatrisk behandling i Nordjylland laves benchmark på den kommunale medfinansiering af henholdsvis ambulant og stationær psykiatri.

Handicapdiagnoser - antal 0-17 årige i 2021

Antal børn og unge pr. 1/1 2021 med handicap diagnose

Andel borgere med psykiatrisk diagnose der modtager indsats pr. 1/1 2021

Voksen

Uddybning af analysedesign

Nivea C: Sammenhæng til Almenområderne

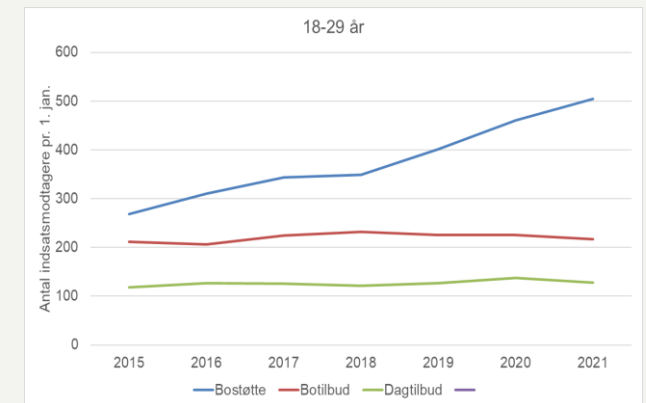
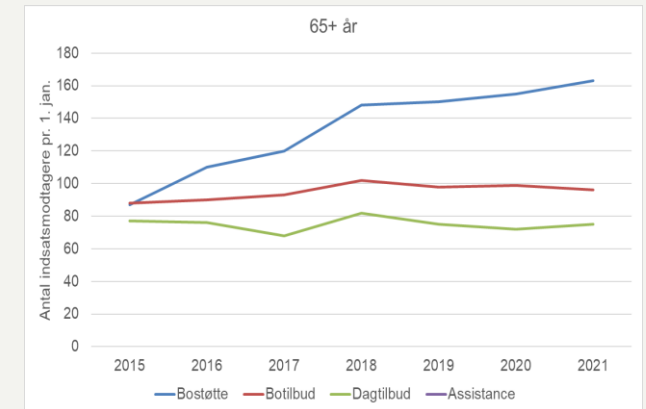

I niveau C foreslås at se på sammenhæng til almenområderne – voksen.

Her foreslås at følgende afdækkes:

- **Ift. ældreområdet:**
 - Udvikling i antallet af borgere over 65 år i specialiserede socialtilbud, og benchmark ift. andel borgere i aldersgruppen med specialiseret tilbud.
 - Sammenhængsanalyse mellem udgifter til ældreområdet og andel ældre borgere i specialiseret tilbud.
- **Ift. Jobcenteret**
 - Udviklingen i antallet af nye borgere visiteret til henholdsvis bostøtte og botilbud – og om de har en samtidig jobcenterindsats.
- **Ift. særlig forebyggende / politisk fokus på unge**
 - Udvikling i antallet af borgere mellem 18-29 år i specialiserede socialtilbud og benchmark ift. andel borgere i aldersgruppen med specialiseret tilbud.
 - Udvikling i antallet af borgere på uddannelseshjælp med mentor

Ovenstående kan afdække forskellig faglig praksis ift. normalområderne mhp. identifikation af praksis til inspiration eller yderligere analyse.

	2016	2017	2018	2019	2020
På jobcenterydelse	28	29	39	35	6
Øvrige	36	32	45	49	13
I alt - nye visiterede til bostøtte	64	61	84	84	19

Uddybning af analysedesign

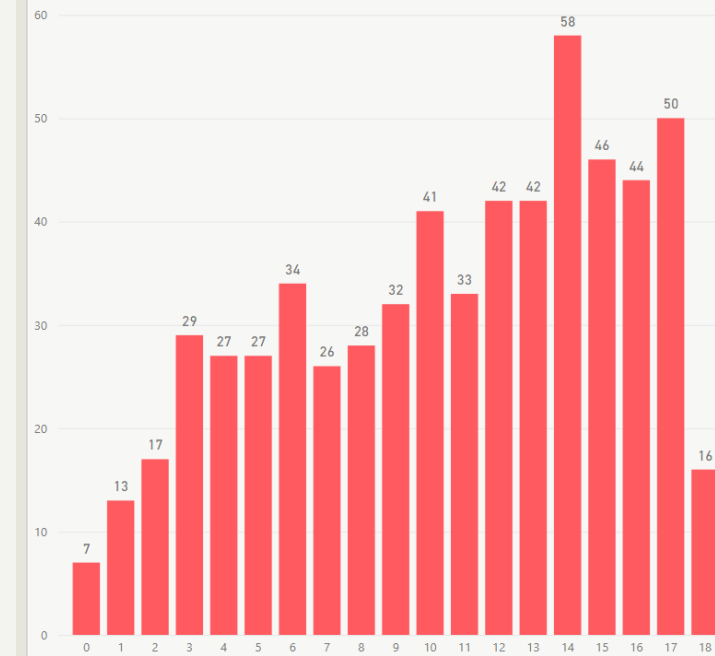
Nivea D: Børneområdet som fødekæde

Her foreslås afdækket:

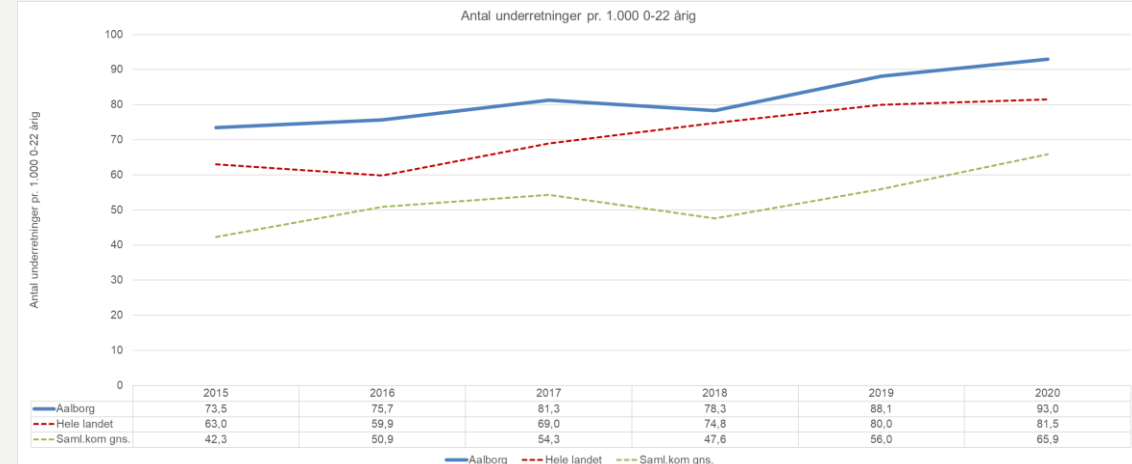
- Andel 18-34 årige i voksentilbud registeret med indsats da de var under 18 år
- Underretninger diverse inkl. benchmark
- Benchmark alder anbringelse
- Benchmark varighed anbringelse
- Benchmark segregeringsgrad
- Sammenhængsanalyse af udgifter til folkeskole og udgifter til det sociale børneområde

Ovenstående kan afdække forskellig faglig praksis og kultur på børneområdet ift. identifikation af faglig praksis til inspiration eller yderligere analyse.

Underretninger ift. alder i 2020

Antal underretninger pr. 1.000 0-22 årig

Økonomi

På baggrund af de beskrevne aktiviteter skønnes den samlede opgave til 397 konsulenttimer.

Komponents timetakst for konsulentydelse til kommuner i 2022 er på 1.380 kr. i timen plus moms. Dette giver en pris på konsulenttimer på 547.860 kr.

Prisen er fast, og varierer derfor ikke med konsulenternes faktiske timeforbrug. Projektets aktiviteter og pris kan tilpasses ud fra yderligere dialog mellem de ansvarlige for rammeaftalearbejdet i Nordjylland og Komponent.

Komponent er alle 98 kommuners udviklingscenter, derfor fakturerer Komponent ikke transporttid for konsulenterne. Komponent viderefakturerer dog udgifter til transport mm. Det må forventes, at disse udgifter ved 4 gange fremmøde i Nordjylland og 4 overnatninger max. 20.000 kr. inkl. moms.

Aktiviteter	Timer	Pris
Forretningsudvalg / samlede direktørgruppe 4 møder	32	44.160
To gange heldagsworkshop	45	62.100
Teknisk udvikling	250	345.000
Rapport på KKR Nordjylland niveau	40	55.200
Projektledelse	30	41.400
I alt	397	547.860
Pr. kommune		49.805

Økonomi – opdatering af data fremadrettet

Opdatering af regnearkene kan årligt gennemføres for 110.000 kr. for alle kommunerne svarende til 10.000 kr. pr. kommune.

Dette inkluderer to fremmødearrangementer:

1. Et møde ift. datavalidering med økonomi- og datakonsulenter
2. Et afsluttende møde for socialchefer mf.

Det inkludere ikke fremstilling af rapport på KKR-niveau. Komponent vurderer, at sekretariatet selv kan fremadrettet kan producerer dette product på baggrund af opdaterede data.

Option – øvrige relevante analyser

Følgende analyser vil kræve manuelt indsamlede data, og er derfor sat som option:

1. **Køb uden for Kommunen**

- a. Fordelt på privat, andre kommuner og private
- b. Fordelt på børn og voksne – sidstnævnte fordelt på §107, §108/§85 samt §108
- c. Udvikling i udgifter, antal og enhedspriser

Analysen giver et godt overblik over og indblik i ændret købsmønstre, og evt. behov for lokale og regional tilbudstilpasning.

2. **Status ift. ledig kapacitet i egne botilbud**

Analysen vil sammen med analyse 1 give ekstra viden ift. eventuelle behov for lokal og regional tilbudstilpasning.

Økonomi ift. option – ekstra analyser

Såfremt indsamling af data og analyser ønskes gennemført, vil dette kunne udvikles og gennemføres på 80 timer og med en timepris på 1.380 kr. svarer dette til 110.000 kr. eller 10.000 kr. yderligere pr. kommune.

Opdatering af dette materiale er grundet omfattende indsamlingsarbejde vurderet til 40 timer og med en timepris på 1.380 kr. svarer dette til 55.200 kr. eller 5.018 kr. pr. kommune.

Analyse ift. Køb udenfor kommune	
1. indsamle (opsætning af indsamlingsark, beskrivelse til modtagere, evt. dialog med modtagere ift. forståelse eller rykke for svar)	20 timer <i>(7 timer v. opdatering)</i>
2. validering af data (validering og evt. drøftelse med modtagere der har data der ikke virker korrekte)	10 timer <i>(10 timer v. opdatering)</i>
3. sætte op (layout og funktionalitet i formidling af data) – INGEN rapport med konklusioner og fortolkninger	10 timer <i>(5 timer v. opdatering)</i>
Ialt	40 timer
<i>opdatering</i>	<i>22 timer</i>

Analyse ift. status på ledig kapacitet	
1. indsamle (opsætning af indsamlingsark, beskrivelse til modtagere, evt. dialog med modtagere ift. forståelse eller rykke for svar)	20 timer <i>(7 timer v. opdatering)</i>
2. validering af data (validering og evt. drøftelse med modtagere der har data der ikke virker korrekte)	10 timer <i>(10 timer v. opdatering)</i>
3. sætte op (layout og funktionalitet i formidling af data) – INGEN rapport med konklusioner og fortolkninger	10 timer <i>(5 timer v. opdatering)</i>
Ialt	40 timer
<i>opdatering</i>	<i>22 timer</i>

Hvad er rammeaftale samarbejdet under KKR-Sjælland optaget af ift. udgiftsdrivende faktorer?

Efter aftale med FU, har Komponent rettet henvendelse til rammeaftale-samarbejdet under KKR Sjælland for at afdække, hvad de er optaget af ift. udgiftsdrivende faktorer:

1. Brugen af private tilbud – særligt til §107, både aktivitets- og prisudvikling.
2. Udviklingen mv. inden for behandlings- og socialpsykiatrien.
3. Fødekæde på almindelen – sammenhængen mellem den velfungerende folkeskole og udgifterne på det børnesociale område.

Samtale d. 16. maj med Direktør Thomas Knudsen fra Faxe Kommune, også formand for styregruppe for rammeaftale under KKR Sjælland

Igangværende partnerskab i KL

23 kommuner har deltaget i KL's nuværende partnerskab med formålet at afdække årsager til udgiftsstigningen på socialområdet. Der er indsendt data fra kommunernes fagsystemer til KL på cpr-nr. niveau, som er bearbejdet.

Følgende hypoteser er søgt sandsynliggjort eller afkræftet:

- 1. Udgiftsvæksten skyldes, at der kommer flere borgere med komplekse problemer.*
- 2. Udgiftsvæksten skyldes, at de private tilbud er dyre / stiger i pris*
 - a. Fordi der er kommet flere modtagere*
 - b. Fordi borgerne er blevet mere komplekse (borgere med flere diagnoser)*
 - c. Fordi tilbuddene sætter prisen op*
- 3. Udgiftsvæksten skyldes, at nyvisiterede modtagere starter på et højere niveau end tidligere.*

På mødet i Ålborg har Komponent opdateret viden om hvad præcist de deltagende kommuner modtager af materialer og viden på kommuneniveau ifm. dette projekt.

Projektets bemanding – Konsulenter

Chefkonsulent Maibritt Kuszon (projektleder) – Cand. Scient. Adm. og Master i Organisationspsykologi

Maibritt er faglig ansvarlig for det specialiserede voksensocialområde i Komponent, hvor hun har særlig fokus på styring og faglig ledelse. Maibritt har mange års erfaring som chef på socialområdet, men har også haft ansvaret for sundheds- og beskæftigelsesområdet. Maibritt har indgående kendskab til at drifte, styre, lede, udvikle og drive forandringsprocesser i egne fagområder såvel som på tværs i kommunerne. Maibritt har udviklet Komponentets design ift. afdækning af udgiftsdrivende sagsbehandling. Udover et stærkt styringsfokus har Maibritt, grundet sin Master i Organisationspsykologi samt erfaring som chef og konsulent, stor indsigt og erfaring i arbejdet med kulturforandring og organisationspsykologiske dynamikker på arbejdspladser.

Tlf: 2966 6280

Mail: maku@komponent.dk

Specialkonsulent Heidi Bødker Gantzel

Heidi arbejder med styring og effektivisering på tværs af de store velfærdsområder. Hun er specialist i at bearbejde og analysere kommunale data og har en bred erfaring i at formidle og omsætte komplekse data til styringsredskaber og ny viden på alle forvaltningsområder. Heidi har en bred erfaring med udvikling af styringskoncepter, -processer og -redskaber i kommunal kontekst. Hun har fokus på at skabe fremdrift og resultater fx i form af enkel og effektiv styring, der skaber de ønskede resultater og incitamenter i organisationen

Tlf: 2960 1026

Mail: hebg@komponent.dk

Baggrundsdata for indledende slide

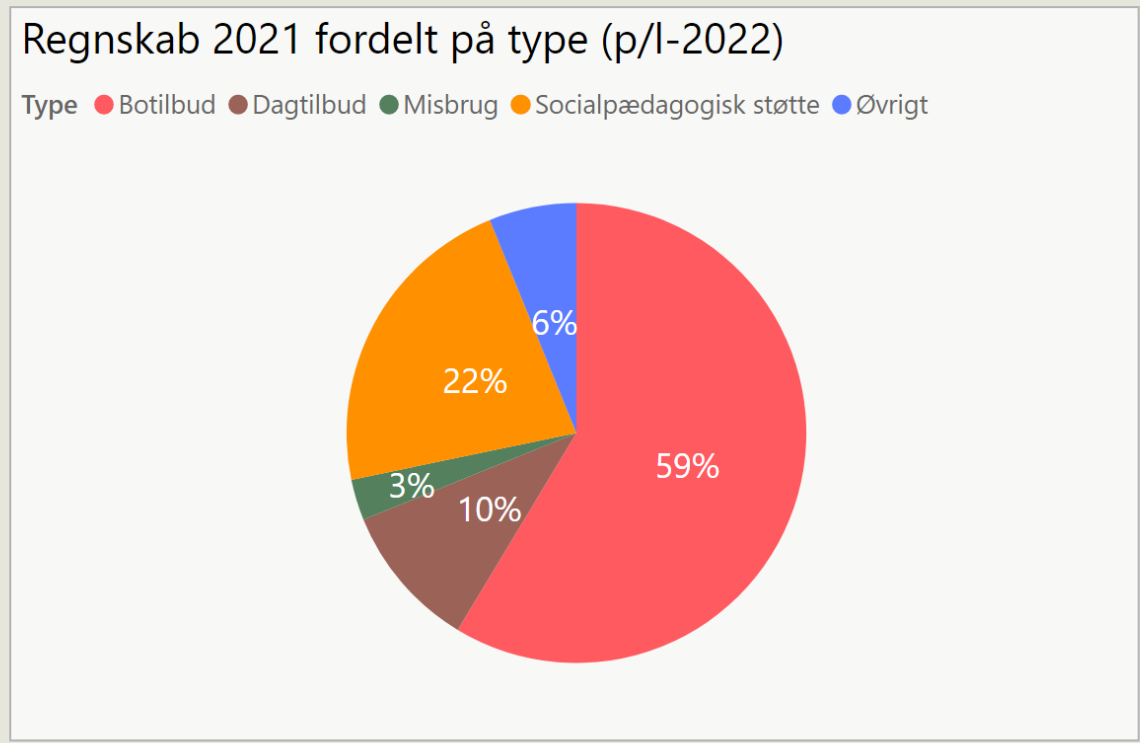
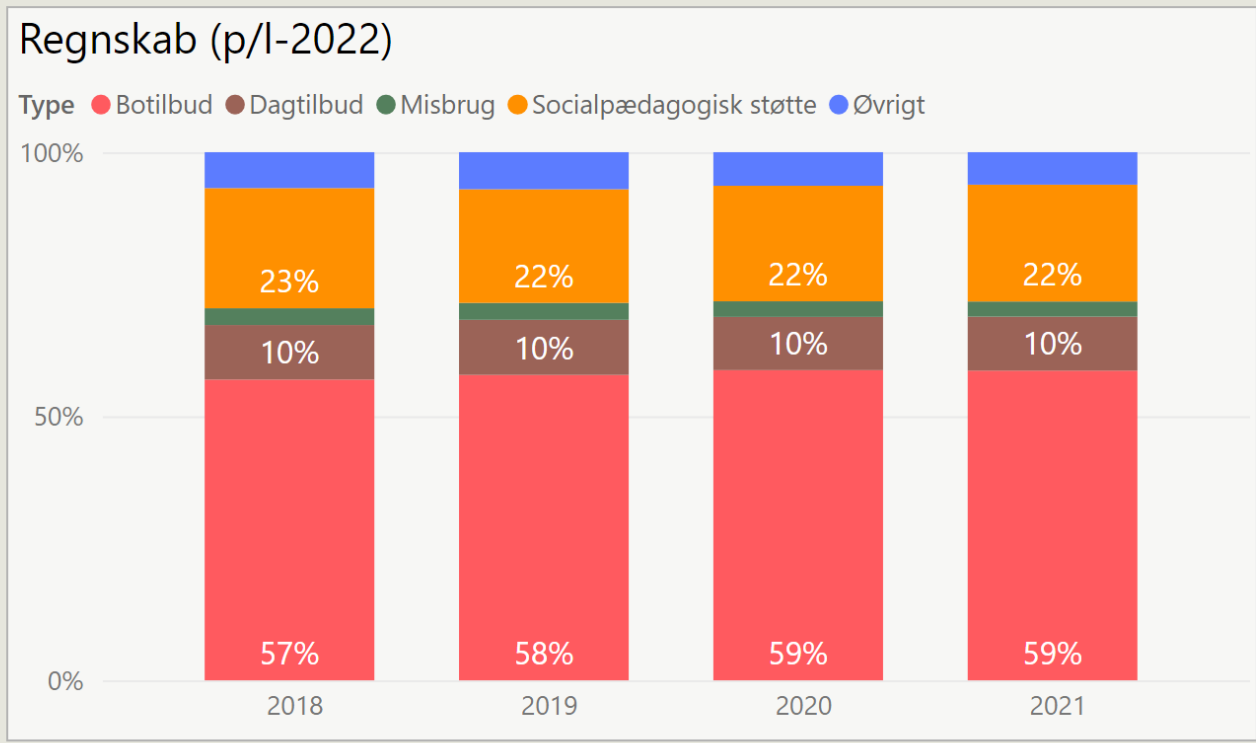

Overblik: Det specialiserede voksenområde

4,04mia. Budget 2021 (p/l-2022)	4,22mia. Regnskab 2021 (p/l-2022)	-4 % Difference
---	---	---------------------------

4,13mia. Budget 2022

Overblik: Det specialiserede børne- og ungdoms område

1,76mia.

Budget 2021 (p/l-2022)

1,84mia.

Regnskab 2021 (p/l-2022)

-4 %

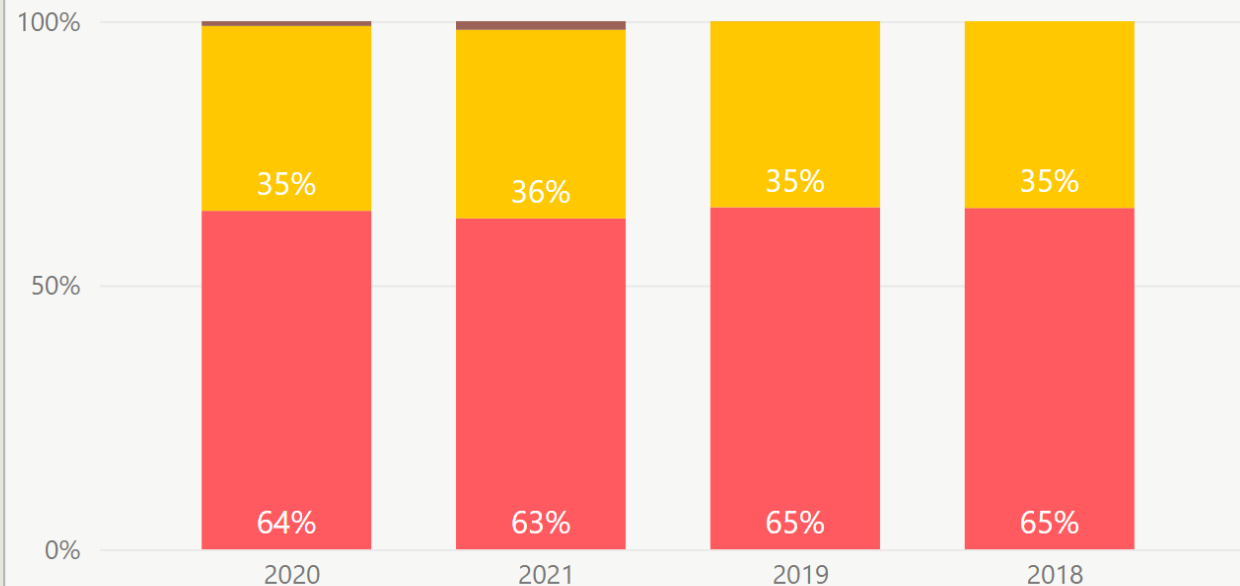
Difference

1,80mia.

Budget 2022

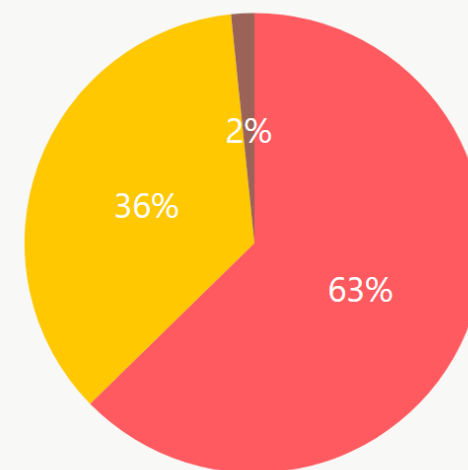
Regnskab (p/l-2022)

Type ● Anbringelser ● Forebyggende foranstaltning ● Øvrigt

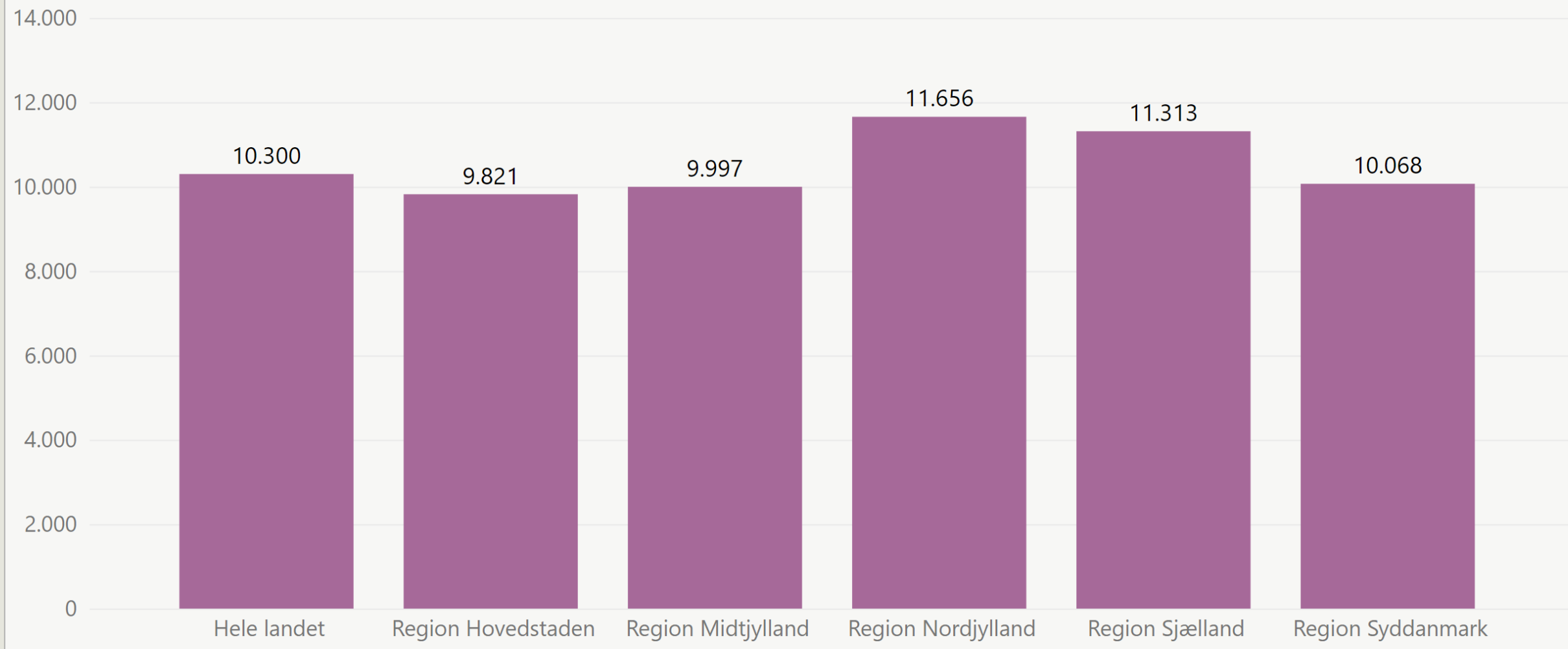

Regnskab 2021 fordelt på type (p/l-2022)

Type ● Anbringelser ● Forebyggende foranstaltning ● Øvrigt

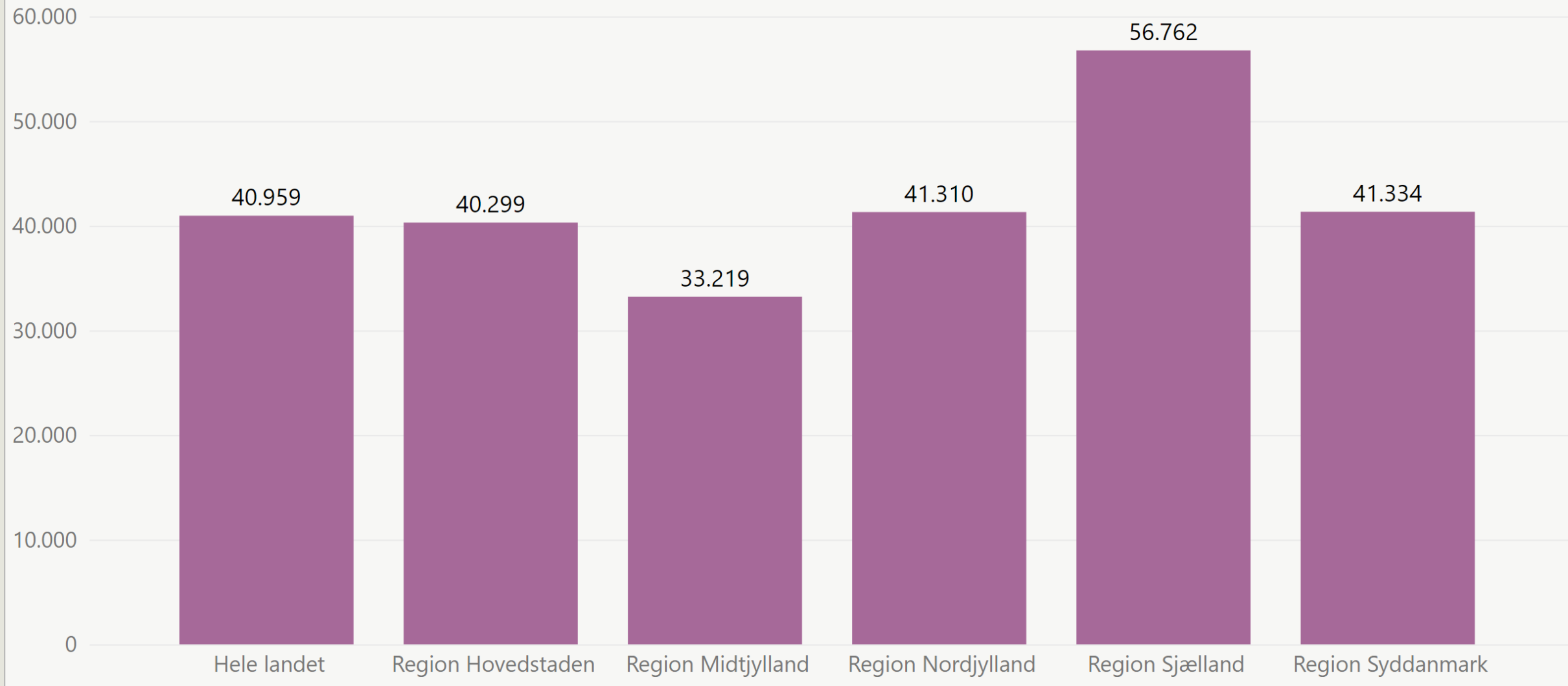

Udgift pr. 18-66 årig 2021 (p/l.-2022)

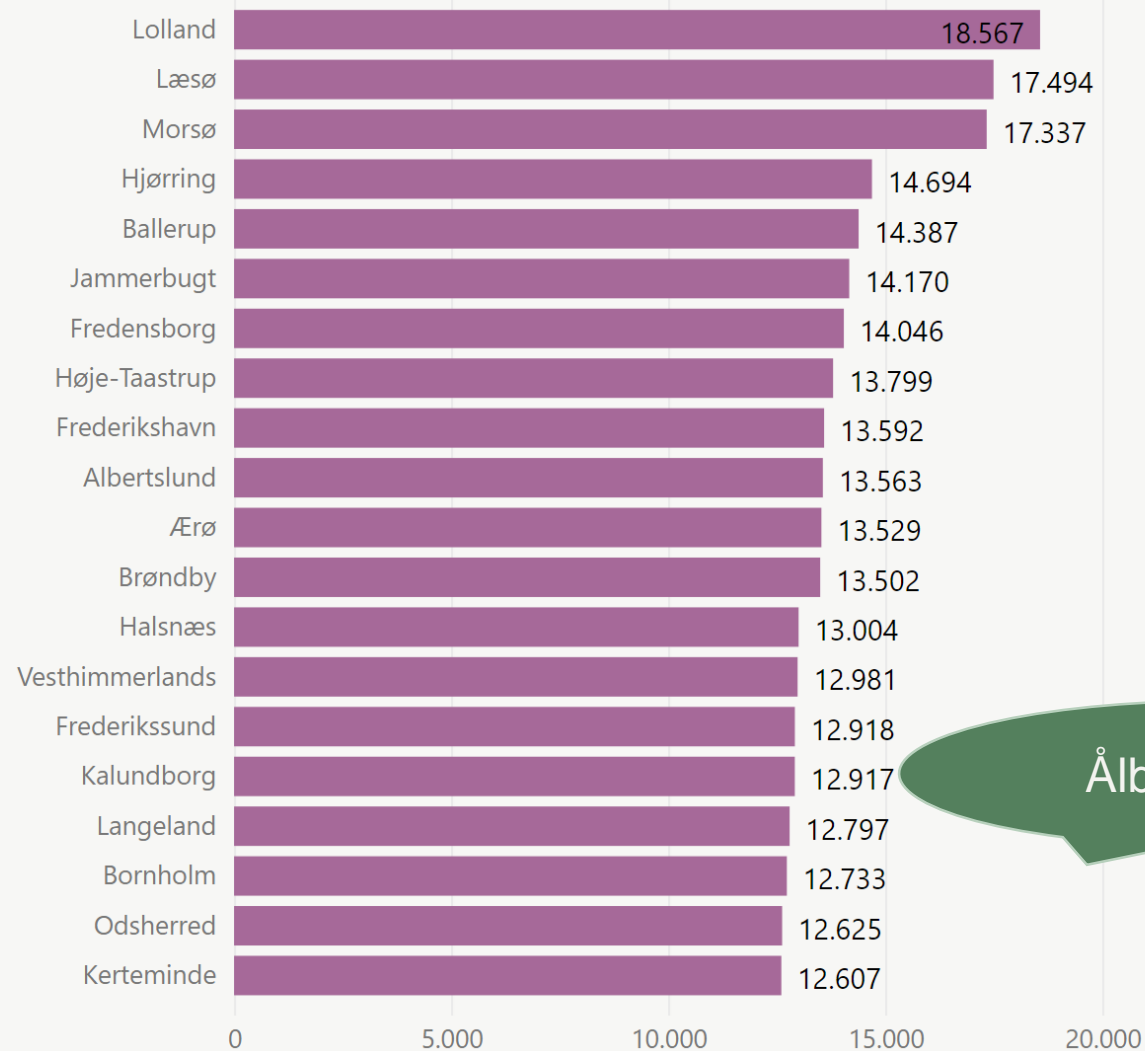

Udgift pr. 0-22 årig - Det specialiserede børne- og ungeområde

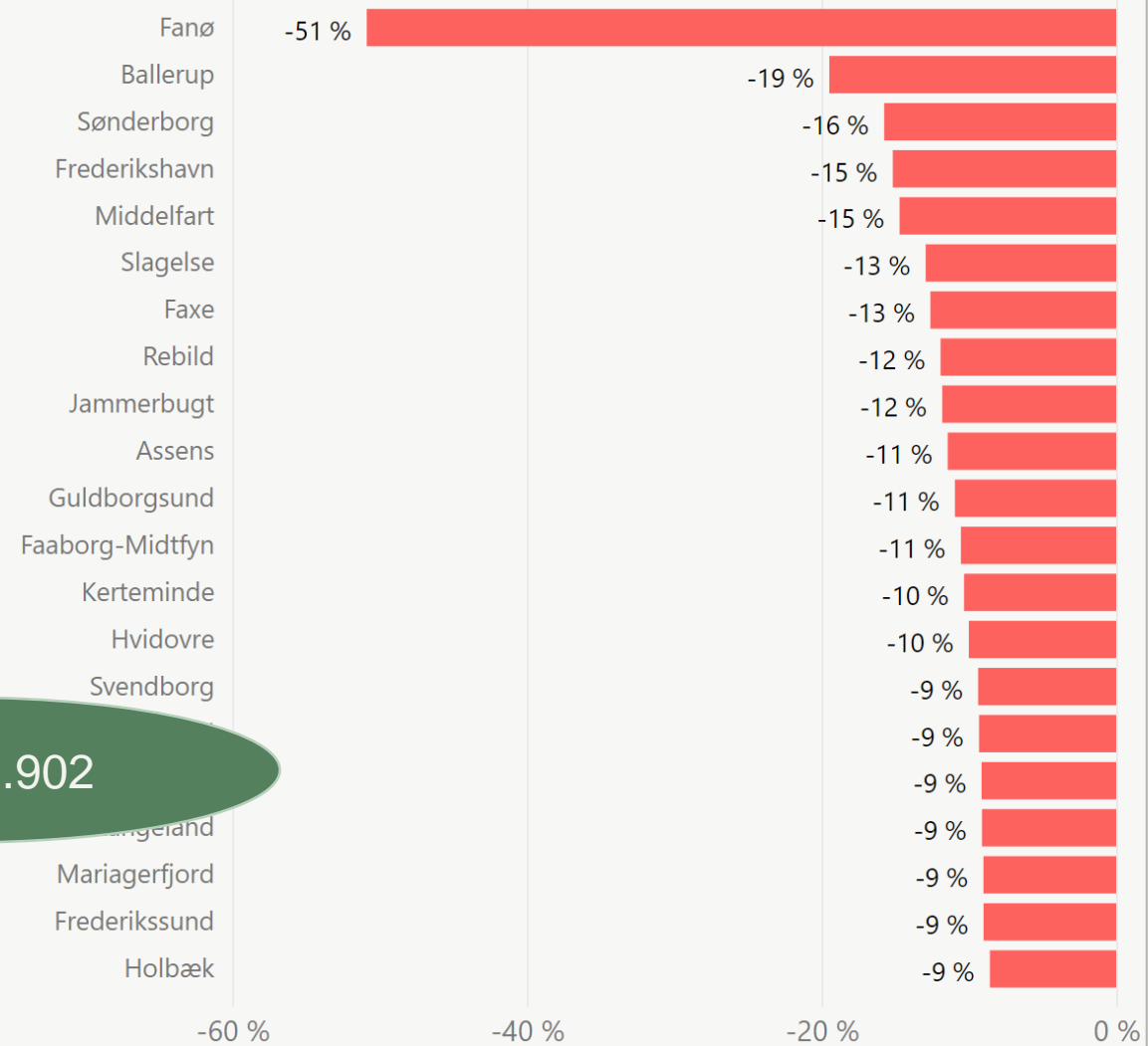
Udgift pr. 0-22 årig 2021 (p/l.-2022)

Udgifter pr. 18-64 årige 2020 (p/l-2021)

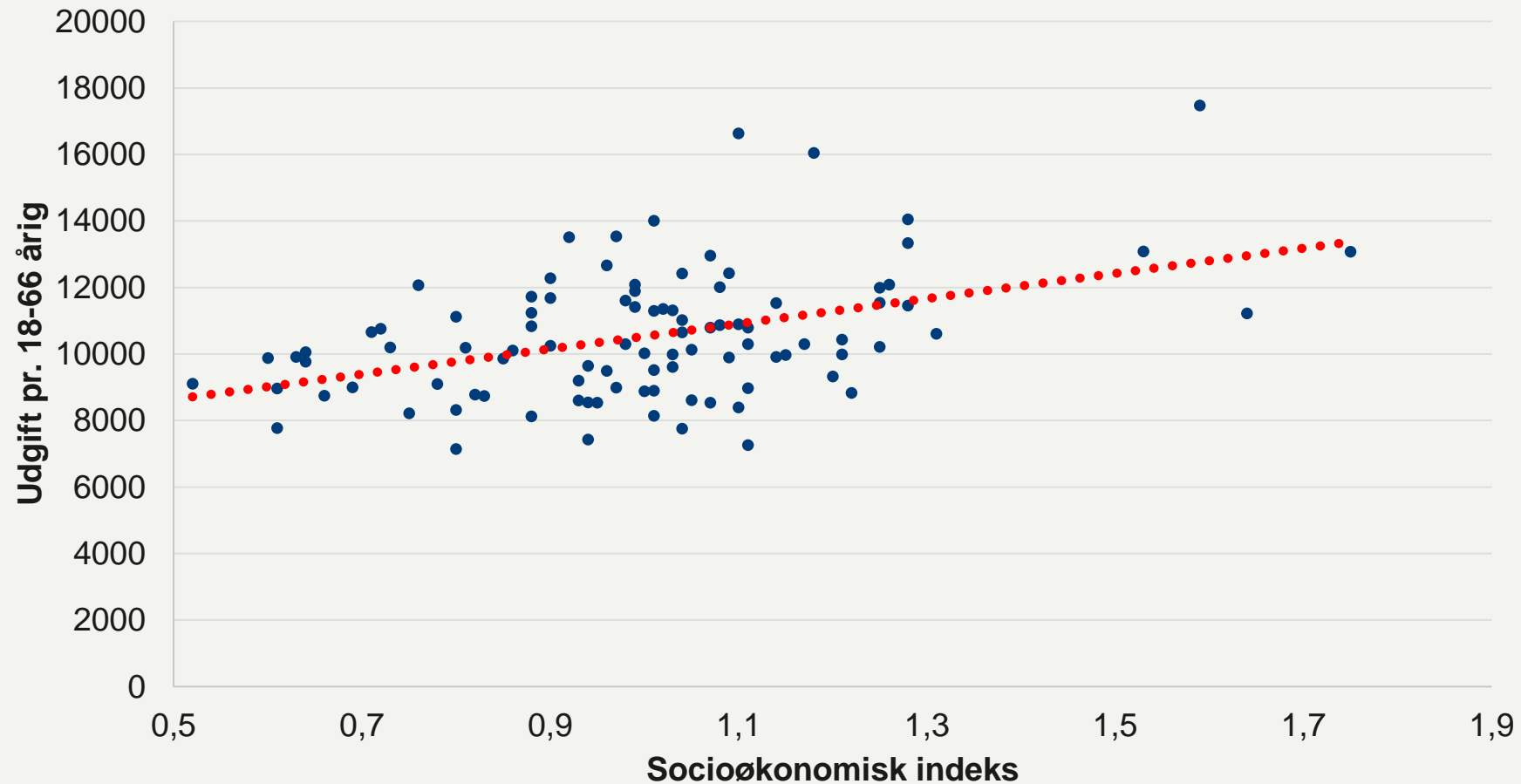

Mere end 8% afvigelse budget og regnskab 2020

Betydningen af socioøkonomi for udgifterne (fra KL)

Udgiftsudvikling på
det specialiserede
socialområde

Komponents kendetegn

Vi kender kommunerne – den kommunale kontekst, den politiske og økonomiske styring og den faglige og borgernære praksis. Det er Komponents DNA!

Vi har en solid og bred viden om de specialiserede socialområder og har konkrete erfaringer fra lignende projekter i mange kommuner. Vi har den nyeste viden om styring og den faglige praksis på området, og vi ved derfor hvordan andre kommuner arbejder med at løse lignende udfordringer. Vi har årevis af ledelsesmæssig erfaring med området, og det er os, der underviser kommunale medarbejdere, når de skal opdateres på den nyeste viden.

Vi baserer vores tilgang på velafprøvede metoder og redskaber og inddrager flere tilgange i vores analyse for at sikre soliditeten i afdækningen. Vi udarbejder konkrete og handlingsanvisende anbefalinger, som matcher kommunens udfordringer og kan implementeres i praksis. Komponent sikrer blikket udefra på analysen.

Vi leverer uvildige beskrivelser og analyser af de undersøgte punkter.

Vi er både professionelle, omhyggelige, ordentlige, situationsbestemte, inddragende og imødekommende, når vi udfører vores opgave.

Punkt 5.

Årsrapport Socialtilsyn Nord

2022-026778

Resumé

Socialtilsyn Nord's årsrapport 2021 forlægges til drøftelse.

Sofie Tietze Borregaard, afdelingsleder for plejefamilieafdelingen i STN, deltager under punktet.

Baggrund

De fem socialtilsyn skal årligt udarbejde en årsrapport om socialtilsynets drift samt kvaliteten af tilbud og plejefamilier. Rapporten skal indeholde lovbestemte data om socialtilsynets produktion samt tilsynets generelle overvejelser om kvaliteten i de plejefamilier og tilbud, der føres tilsyn med. Socialtilsyn Nord fører tilsyn i de nordjyske kommuner, minus Hjørring Kommune, samt Silkeborg Kommune.

Følgende tilbud er omfattet af socialtilsynet og dermed inkluderet i årsrapporten:

- Plejefamilier
- Botilbud til borgere med handicap og/eller psykiske lidelser
- Døgntilbud til børn og unge
- Krisecentre
- Forsorgshjem
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud
- Alkoholmisbrugsbehandlingstilbud
- Botilbudslignende boformer med hjælp og støtte efter lov om social service §§ 83-87, 97, 98.
- BPA-arbejdsgivervirksomheder

Drøftelse

Årsrapporten 2021 indeholder Socialtilsyn Nord's generelle overvejelser om den faglige og organisatoriske kvalitet hos tilbuddene og plejefamilierne i 2021 samt hvordan kvaliteten har udviklet sig over en toårig periode (2020 og 2021).

Årsrapporten indeholder derudover et særligt afsnit om Socialtilsyn Nord's fokuspunkt: sociale medier.

Fokuspunktet er valgt på baggrund af input fra DAS i marts 2020.

Socialtilsyn Nord's årsrapport er baseret på data om plejefamilierne og tilbuddenes drift, kvalitetsbedømmelser, interne registreringer om bekymrende forhold, tilsynsrapporter, udviklingspunkter, fokusgruppeinterview med tilsynskonsulenter og målrettede spørgeskemaer som tilsynskonsulenterne har udfyldt i forbindelse med driftsorienterede tilsyn.

Det fremgår af årsrapporten, at socialtilsynet vurderer, at kvaliteten generelt er god. Derudover kommer Socialtilsyn Nord med en række anbefalinger til fortsat udvikling i forhold til den generelle kvalitet og fokuspunktet Sociale medier, jf. bilag 1.

Årsrapporten forelægges i første omgang DAS, hvorefter den forelægges KKR.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe drøfter Årsrapport 2021 fra Socialtilsyn Nord.

Bilag:

Årsrapport 2021 Socialtilsyn Nord

Årsrapport 2021

– Socialtilsyn Nord

1 Forord

Corona var igen en del af vores hverdag i 2021. Tilbud og plejefamilier måtte leve med omskiftelige retningslinjer, og samtidigt sikre en meningsfuld hverdag for vores udsatte børn, unge og voksne. I Socialtilsyn Nord måtte vi fortsat tænke i og fastholde nye måder at føre et forsvarligt tilsyn på. To år med corona har været en prøvelse, men det er vores oplevelse, at alle alligevel har formået at arbejde målrettet med at sikre den bedst mulige indsats for vores mest udsatte. Stor tak til jer alle for det.

På baggrund af de omkring 1.700 tilsyn vi har aflagt i 2021, vurderer vi, at kvaliteten i både plejefamilier og tilbud generelt er høj. Både i plejefamilier og tilbud arbejdes der for eksempel målrettet med omsorg og trivsel, og med etablering af samarbejde med netværk og biologiske familier. I forhold til udvikling anbefaler vi blandt andet, at tilbud har et blivende fokus på borgerinddragelse, hvor børn, unge og voksne inddrages i egne mål og opfølgningen på dem, og at plejefamilier tidligere gør sig tanker om barnets overgang fra barn til voksen.

Socialtilsyn Nord havde i 2021 et særligt fokus på, hvordan sociale tilbud og plejefamilier støtter børn, unge og voksne i deres brug af sociale medier. Overordnet vurderer vi, der gøres en stor indsats på dette område, som ikke er nemt at arbejde med, da det ofte ikke er synligt for os, hvad der foregår online. Derfor er der også et stort udviklingspotentiale. Det gælder for eksempel i forhold til, at plejefamilier og tilbud i højere grad taler åbent og uden fordømmelse om sociale medier med børn, unge og voksne, og er opmærksomme på, hvad tiden på sociale medier bruges på.

Jeg håber, at I vil læse med, og lade jer inspirere af de anbefalinger vi kommer med. God læselyst.

Med venlig hilsen

Sigrid Fleckner
Tilsynschef

2 Resume

Socialtilsyn Nord førte, ved udgangen af 2021, tilsyn med 933 plejefamilier og 276 tilbud, som er beliggende i ti nordjyske kommuner og i Silkeborg Kommune. De i alt 1.209 tilbud og plejefamilier havde i 2021 i alt 8.774 pladser til børn, unge og voksne.

Den generelle kvalitet

Kvaliteten er i denne årsrapport beskrevet på baggrund af:

- 1) en udvikling i de kvantitative bedømmelser, som udarbejdes i forbindelse med driftsorienterede tilsyn
- 2) udviklingspunkter, som tilsynskonsulenterne udarbejder i forbindelse med tilsyn
- 3) kvalitative fokusgruppeinterviews med tilsynskonsulenterne
- 4) bekymrende forhold, som blandt andet varslede påbud, skærpede tilsyn, redegørelser og tilbagekaldte godkendelser.

Efter en analyse af disse data er det Socialtilsyn Nord's vurdering, at den generelle kvalitet hos tilbud og plejefamilier overordnet er høj. Analysen af den generelle kvalitet viser dog også nogle udviklingspotentialer. I den forbindelse kommer vi med en række anbefalinger til fortsat udvikling af den generelle kvalitet. Blandt andet anbefaler vi, at plejefamilierne er opsøgende på udvikling af egne kompetencer, og at de har fokus på overgangen fra barn til voksen. For tilbud anbefaler vi blandt andet, at de indarbejder både fysiske, seksuelle, psykiske og virtuelle overgreb i deres beredskabsplaner, og at de har fokus på inddragelse af borgerne i opstilling af mål.

Særlig fokus på sociale medier

Socialtilsyn Nord har ved årets tilsynsbesøg haft særligt fokus på sociale medier, som i juni 2020 blev indskrevet i socialtilsynets kvalitetsmodel under temaerne *sundhed og trivsel* og *selvstændighed og relationer*. Vores analyse af datamaterialet fra tilsynsbesøgene har vist, at plejefamilier og tilbud generelt er bevidste om og anerkendende i forhold til sociale mediers betydning for borgernes og plejebørnenes hverdag, herunder i forhold til sociale relationer. Vores analyse viser dog også et udviklingspotentiale i forhold til brugen af sociale medier i indsatsen, og i den forbindelse kommer vi med en række anbefalinger til, hvordan kvaliteten kan udvikles yderligere. For eksempel kan tilbud til voksne og plejefamilier i højere grad integrere sociale medier i indsatsen, blandt andet ved at være nysgerrige på børnenes, de unges og de voksnes færden på sociale medier og være opsøgende på

ny og opdateret viden om sociale medier. I både børne- og ungetilbud samt voksentilbud er der desuden et særligt udviklingspotentiale i forhold til at indarbejde sociale medier i fælles retningslinjer og beredskabsplaner.

Anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

I 2021 var vi på 2.395 tilsynsbesøg hos tilbud og plejefamilier. De 1.259 besøg var anmeldt på forhånd, mens 1.136 besøg var uanmeldte. Plejefamilien eller tilbuddet blev ikke truffet på 344 af de uanmeldte besøg.

Nygodkendelser og sagsbehandlingstider

I 2021 blev 39 nye plejefamilier og seks nye tilbud godkendt første gang. Sagsbehandlingstiden for nygodkendelser var 21 uger på plejefamilieområdet og 11 uger på tilbudsområdet.

Sanktioner og ophør

Socialtilsyn Nord udstedte i 2021 i alt 12 påbud til tilbud og plejefamilier fordelt på fem sager: En sag på plejefamilieområdet og fire sager på tilbudsområdet. Fire plejefamilier fik i 2021 inddraget deres godkendelse.

Whistleblowerordningen

Alle, herunder beboere, pårørende og ansatte, kan anonymt kontakte socialtilsynets whistleblowerordning, hvis de er bekymret over forholdene i et socialt tilbud eller en plejefamilie. Socialtilsyn Nord modtog og behandlede i alt 429 whistleblower-henvendelser i 2021.

Økonomi

Socialtilsyn Nord's økonomi finansieres af indtægter fra henholdsvis tilsynstakster, objektiv finansiering fra kommunerne og tilkøbsydelse. Budgettet for Socialtilsyn Nord var i 2021 på 34,370 mio. kr. Ved årets udgang konstateres et overskud på 1,088 mio. kr.

3 Årsrapportens indhold og formål

De fem socialtilsyn skal hvert år udgive en årsrapport. Rapporten skal indeholde lovbestemte data om socialtilsynets produktion samt socialtilsynets generelle overvejelser om kvaliteten af de tilbud og plejefamilier, der føres tilsyn med. Derudover kan det enkelte socialtilsyn vælge at inkludere fokuspunkter i årsrapporten. Rapportens konklusioner skal indgå i drøftelserne om rammeaftalen på det sociale område, som årligt indgås mellem kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet. Derudover sendes rapporten til Socialstyrelsen og lægges på socialtilsynets egen hjemmeside.

Af denne årsrapport fremgår, hvordan Socialtilsyn Nord vurderer kvaliteten hos tilbud og plejefamilier ud fra de tilsyn, der er aflagt i 2021. Rapporten indeholder også anbefalinger til, hvordan der kan arbejdes yderligere med at styrke kvaliteten hos tilbud og i plejefamilier inden for den generelle kvalitet og et udvalgt fokuspunkt, der i 2021 var *sociale medier*.

Anbefalingerne, som Socialtilsyn Nord kommer med, er generelle. Anbefalingerne er relevante for nogle tilbud eller plejefamilier og ikke for andre. Det er derfor plejefamiliers og tilbuds eget valg, om de vil benytte sig af anbefalingerne. Det er Socialtilsyn Nord's håb, at anbefalingerne medvirker til at skabe refleksion over egen praksis hos det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie.

4 Indhold

1	FORORD	1
2	RESUME	2
3	ÅRSRAPPORTENS INDHOLD OG FORMÅL	4
4	INDHOLD	5
5	OM SOCIALTILSYN NORD	6
5.1	TILSYNSREFORMENS OG SOCIALTILSYNETS FORMÅL	6
5.2	TILSYNSOMRÅDE	7
5.3	TILSYNSOPGAVEN	8
5.4	SOCIALTILSYNETS ØVRIGE OPGAVER.....	9
6	PRODUKTION	10
6.1	ANTAL TILSYN OG TILSYNSBESØG I 2021	10
6.2	NYGODKENDELSER.....	12
6.3	HENVENDELSER OM BEKYMRENDE FORHOLD	14
6.4	BPA-ARBEJDSGIVERVIRKSOMHEDER.....	15
7	DEN GENERELLE KVALITET I PLEJEFAMILIER OG SOCIALE TILBUD	16
7.1	KVALITETSMODELLEN SOM MÅLEREDSKAB	17
7.2	PLEJEFAMILIER	19
7.3	SOCIALE TILBUD	22
7.4	BEKYMRENDE FORHOLD.....	30
8	FOKUSPUNKT 2021 – SOCIALE MEDIER	36
8.1	INDLEDNING	36
8.2	PLEJEFAMILIER	37
8.3	TILBUD TIL BØRN OG UNGE	40
8.4	TILBUD TIL VOKSNE	44
9	ØKONOMI	49
9.1	SOCIALTILSYN NORDS BUDGET	49
9.2	TAKSTUDVIKLINGEN FRA 2018 - 2021	51
10	BILAG	53
10.1	BILAG 1: GENNEMSNITLIGE INDIKATOR SCORE PÅ TEMANIVEAU – PLEJEFAMILIER	53
10.2	BILAG 2: GENNEMSNITLIGE INDIKATOR SCORE PÅ TEMANIVEAU – TILBUD TIL BØRN OG UNGE	54
10.3	BILAG 3: GENNEMSNITLIGE INDIKATOR SCORE PÅ TEMANIVEAU – TILBUD TIL BØRN, UNGE OG VOKSNE	55
10.4	BILAG 4: GENNEMSNITLIGE INDIKATOR SCORE PÅ TEMANIVEAU – TILBUD TIL VOKSNE	56

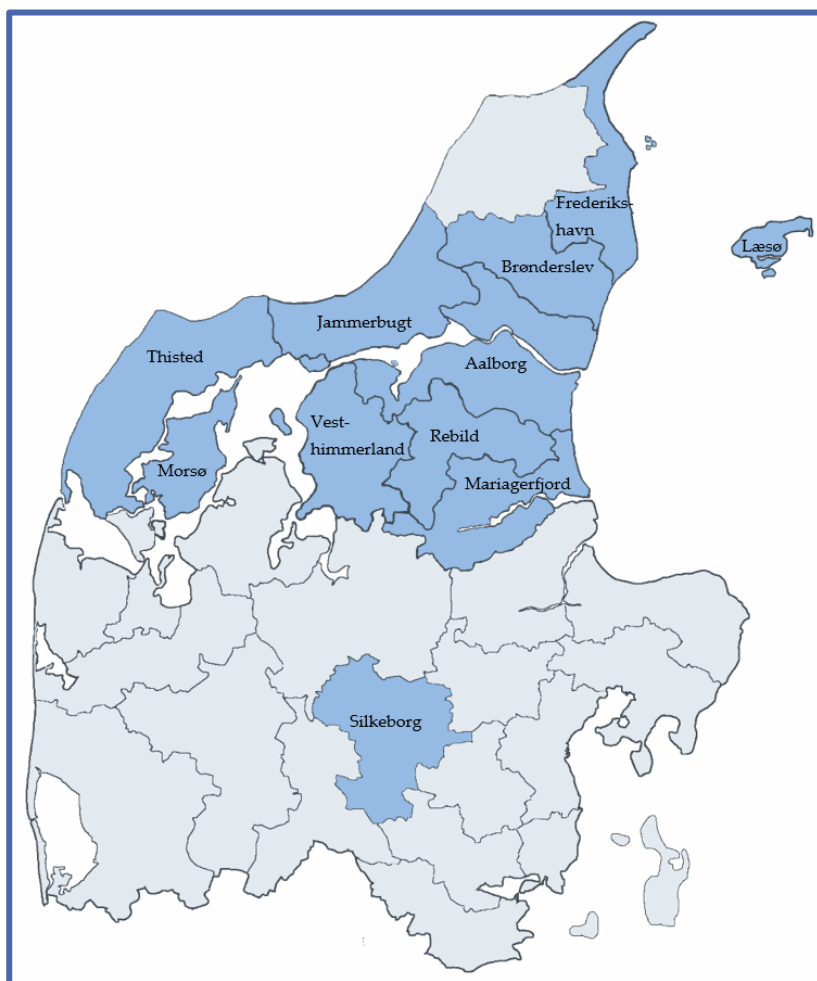
5 Om Socialtilsyn Nord

5.1 Tilsynsreformens og socialtilsynets formål

Formålet med tilsynsreformen og etableringen af socialtilsynene var at løfte og understøtte kvaliteten hos tilbud og plejefamilier. Socialtilsyn Nord skal sikre, at borgere og brugere af de sociale tilbud og plejefamilier får en indsats, som stemmer overens med formålet i lov om social service. Det skal ske ved en systematisk, ensartet, uvildig og faglig kompetent varetagelse af tilsynsopgaven – både i forhold til nygodkendelser og driftsorienterede tilsyn.

Socialtilsynet har dermed ansvaret for, at sociale tilbud og plejefamilier har den fornødne kvalitet til at tage imod de børn, unge og voksne, som de er godkendt til, og - på tilbudsområdet - at der også er den rette sammenhæng mellem tilbuddets pris og kvalitet.

Figur 1 - Socialtilsyn Nord's kommunale tilsynsområder

5.2 Tilsynsområde

Socialtilsynet er organiseret i fem socialtilsyn (Nord, Midt, Syd, Øst og Hovedstaden). Socialtilsyn Nord er forankret i Hjørring Kommune og fører tilsyn med de tilbud og plejefamilier, som er beliggende i ti af de nordjyske kommuner samt Silkeborg Kommune. Socialtilsyn Øst fører tilsyn med tilbud og plejefamilier i Hjørring Kommune. Det skyldes, at et socialtilsyn ikke må føre tilsyn med tilbud og plejefamilier i egen kommune.

I lov om socialtilsyn er det beskrevet, at følgende indgår i socialtilsynets tilsynskompetence:

- Plejefamilier
- Botilbud til borgere med handicap og/eller psykiske lidelser
- Døgntilbud til børn og unge
- Krisecentre
- Forsorgshjem
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud
- Alkoholmisbrugsbehandlingstilbud
- Botilbudslignende boformer med hjælp og støtte efter lov om social service §§ 83-87, 97, 98
- BPA-arbejdsgivervirksomheder (Borgerstyret Personlig Assistance)

Socialtilsynet har det driftsorienterede tilsyn, som handler om tilbuddets eller plejefamiliens generelle kvalitet, men fører ikke tilsyn med den enkelte borger. Tilsynet med den enkelte borger og dennes situation (det personrettede tilsyn) varetages af borgerens egen kommune.

5.3 Tilsynsopgaven

Nedenfor ses en tabel over antallet af tilbud og plejefamilier fordelt på type af tilbud samt år.

Tabel 1 – Antal sociale tilbud og plejefamilier som Socialtilsyn Nord førte tilsyn med¹

	År 2021	År 2020	År 2019
Plejefamilier	933	971	1.018
Tilbud til børn og unge	37	36	41
Tilbud til børn, unge og voksne	52	52	56
Tilbud til voksne	187	185	182
I alt	1.209	1.244	1.297

Tabel 1 viser, at Socialtilsyn Nord i 2021 havde en opgaveportefølje som rummede 1.209 tilbud og plejefamilier. Det er sammenlagt lidt færre end de forrige år. Faldet er dog fra 2020 til 2021 kun på plejefamilieområdet.

Tabel 2 - Antal pladser i tilbud og plejefamilier²

Område	År 2021	År 2020	År 2019
Plejefamilier	1.858	1.922	-
Tilbud	6.916	6.516	-
I alt	8.774	8.438	8.391

De i alt 1.209 tilbud og plejefamilier (tabel 1) havde i 2021 i alt 8.774 pladser til børn, unge og voksne (tabel 2). Det er 336 flere pladser end i 2020. Stigningen i antal pladser er alene på Tilbudsområdet.

¹ Opgjort d. 31/12

² Opgjort 31/12

5.4 Socialtilsynets øvrige opgaver

Foruden at føre tilsyn, og indgå i dialog med tilbud og plejefamilier om deres kvalitet, indgår socialtilsynet i en række aktiviteter med henblik på at bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten hos tilbud og plejefamilier.

Socialtilsyn Nord afholdt i 2021 et årsmøde for plejefamilier og sociale tilbud, hvor også plejebørn og borgere var inviteret med. Fokus på årsmødet var børn, unges og voksnes brug af sociale medier. Derudover holdt Socialtilsyn Nord i 2021 samarbejds møder med kommuner og regioner, samt andre myndigheder og interessenter som for eksempel politiet.

Socialtilsynet har mulighed for at udbyde tilkøbsydelse, der relaterer sig til tilsynets tilsynsfaglige eller socialfaglige viden. I 2021 udbød Socialtilsyn Nord for eksempel kursus i magtanvendelse samt grundkursus for netværksplejefamilier.

6 Produktion

Dette kapitel indeholder data om Socialtilsyn Nord's produktion i 2021, herunder konkrete opgørelser over antal tilsyn og tilsynsbesøg, nygodkendelser, henvendelser om bekymrende forhold samt BPA-arbejdsgivervirksomheder. Socialtilsyn Nord førte ved udgangen af 2021 tilsyn med i alt 1.209 tilbud og plejefamilier (jf. tabel 1 i kapitel 4.3).

6.1 Antal tilsyn og tilsynsbesøg i 2021

En væsentlig del af socialtilsynets opgave er at føre tilsyn med tilbud og plejefamilier. Nedenfor ses en opgørelse over antallet af gennemførte tilsyn (tabel 3). Et tilsyn gennemføres enten som drift eller i forbindelse med en nygodkendelse, og der kan i forbindelse med ét tilsyn godt forekomme flere tilsynsbesøg (anmeldte som uanmeldte). Antallet af besøg fremgår i tabel 4. For nygodkendelser af tilbud og plejefamilier følger det af reglerne, at der kun aflægges anmeldte besøg.

Tabel 3 - Antal gennemførte tilsyn i løbet af 2021 fordelt på driftstilsyn og nygodkendelser³

	Driftstilsyn	Nygodkendelser	Tilsyn i alt
Plejefamilier	1.258	67	1.325
Tilbud	393	8	401
I alt	1.651	75	1.726

Som det fremgår af tabel 3, var der i alt 1.726 tilsyn i 2021. Et tilsyn består, udover et eller flere besøg, for eksempel af en vurdering af tilbuddenes og plejefamiliernes økonomi. Derudover indhentes der oplysninger om tilbuddene og plejefamilierne fra andre parter, som for eksempel anbringende kommune, pårørende og skoler. Hver tilsynsproces afsluttes som udgangspunkt med udarbejdelse af en tilsynsrapport.

Socialtilsyn Nord skal hvert år aflægge mindst ét tilsynsbesøg hos alle tilbud eller plejefamilier, som er omfattet af socialtilsynets tilsynskompetence. Der kan, som nævnt, være flere besøg indeholdt i

³ Tidspunktet for tilsynets slutdato afgør, hvilket år tilsynet registreres.

et tilsyn, og derfor vil antallet af besøg (tabel 4) typisk overstige antallet af tilsyn (tabel 3). Socialtilsynet kan både aflægge anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg. Det beror på en konkret risikovurdering, om det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie skal have mere end ét tilsynsbesøg i løbet af året og om et tilsyn skal være anmeldt eller uanmeldt.

Tabel 4 - Fysiske besøg aflagt i 2021 fordelt på anmeldte og uanmeldte tilsyn

		Anmeldte	Uanmeldte	Uanmeldt ikke Truffet	Besøg i alt
Plejefamilie-området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	739	515	322	1.576
	lfm. nygodkendelser	116	0	0	116
Tilbuds-området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	396	277	22	695
	lfm. nygodkendelser	8	0	0	8
I alt		1.259	792	344	2.395

Som det fremgår af tabel 4, var Socialtilsyn Nord i 2021 på tilsynsbesøg i alt 2.395 gange. Af tilsynsbesøgende var 1.259 anmeldte og 1.136 uanmeldte (hvor der på 344 af disse besøg ikke blev truffet nogen hjemme). Der er registreret en del flere uanmeldte tilsynsbesøg i 2021 end i 2020, hvor socialtilsynet var på 420 uanmeldte tilsynsbesøg (hvor der på 59 ikke blev truffet nogen hjemme). Den største stigning i antallet af uanmeldte tilsynsbesøg er på plejefamilieområdet.

Hvorvidt et besøg sker anmeldt eller uanmeldt, beror på en konkret risikovurdering og afhænger blandt andet af, hvad der skal undersøges i det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie, og den mest hensigtsmæssige måde at undersøge det på. Hvis socialtilsynet for eksempel ønsker at deltage i et personalemøde, eller specifikt ønsker at tale med en leder på et tilbud eller med plejeforældrene, vil der typiske vælges anmeldte besøg for at sikre, at der er nogen hjemme. Hvis socialtilsynet ønsker at afdække, hvordan forholdene er for borgerne, for eksempel en helt almindelig morgen, eller vil følge op på bekymrende forhold, vil et uanmeldt besøg ofte blive valgt.

6.2 Nygodkendelser

Socialtilsynet behandler ansøgninger om nygodkendelse i takt med, de modtages fra tilbud eller plejefamilier. Socialtilsynet kan enten godkende et tilbud eller en plejefamilie, give afslag på en godkendelse eller godkende et tilbud eller en plejefamilie med vilkår. Godkendelse med vilkår betyder, at tilbuddet eller plejefamilien skal opfylde vilkåret indenfor en rimelig periode, som en betingelse for at blive ved med at være godkendt. Godkendelse med vilkår giver et tilbud eller en plejefamilie mulighed for at få godkendelsen, selvom alle betingelser for godkendelse endnu ikke er opfyldt. Vilkår er reserveret til de tilfælde, hvor der alene udestår formalia, eller hvor der er andre forhold, som er væsentlige nok til at være en betingelse for godkendelse, men som omvendt trods alt alene udgør en mindre del af det samlede godkendelsesgrundlag.

Tabel 5 – Antal færdigbehandlede ansøgninger om nygodkendelser og eventuelle vilkår⁴

Tilbudstype	Godkendelser	Antal vilkår
Plejefamilier	39	1
Tilbud til børn og unge	3	1
Tilbud til børn, unge og voksne	0	0
Tilbud til voksne	4	1
I alt	46	3

Som det fremgår af tabel 5, har Socialtilsyn Nord godkendt 39 plejefamilier og syv tilbud i 2021. Af dem blev to tilbud og én plejefamilie godkendt med vilkår.

Vilkår for et tilbud kan for eksempel være, at de fysiske rammer på et tilbud skal besigtiges, inden der må flytte borgere ind, og for plejefamilier, at de skal etablere et kommende plejebarns værelse, inden plejebarnet flytter ind.

De tre vilkår der blev givet i 2021, blev efterfølgende opfyldt.

⁴ Afgørelsesdatoen for godkendelsen afgør, hvilket år godkendelsen registreres under. For eksempel: Tilsynsbesøget og det sagsforberedende arbejde er gennemført i 2020, men afgørelsen træffes først i 2021. Denne nygodkendelse vil indgå i årsrapporten for 2021

Tabel 6 - Antal afslag og tilbagetrukne nygodkendelser

Behandling af ansøgning	Afslag fra STN ⁵	Ansøger tilbagetrukket ⁶
Plejefamilier	3	18
Tilbud	0	3
I alt	3	21

Som det fremgår af tabel 6, afslog Socialtilsyn Nord at godkende tre plejefamilier i 2021. Afslag på godkendelse kan for eksempel ske, fordi Socialtilsyn Nord vurderer, at ansøgerne ikke har tilstrækkelige personlige og faglige kompetencer til at varetage opgaven eller, at deres økonomiske ressourcer ikke er tilstrækkelige til at kunne sikre et plejebarn en stabil anbringelse.

I alt 21 plejefamilier og tilbud trak i 2021 deres ansøgning om godkendelse tilbage, inden Socialtilsyn Nord havde afsluttet sagsbehandlingen. For plejefamilier kan det for eksempel være begrundet med overvejelser om, hvad det indebærer at have plejebørn på baggrund af godkendelsesprocessen. For tilbudsområdet kan det for eksempel være fordi, de fysiske rammer, man havde tiltænkt til tilbuddet, alligevel ikke kan finansieres eller godkendes til beboelse. Plejefamilier og tilbud, der trækker deres ansøgning tilbage, kan ansøge igen på et senere tidspunkt.

Tabel 7 - Sagsbehandlingstider for nygodkendelser i 2021

Tilbudstype	Antal uger
Tilbud	11
Plejefamilier	21

Som det fremgår af tabel 7, var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2021 11 uger for tilbud og 21 uger for plejefamilier.

⁵ Afgørelsesdatoen for afslag afgør, hvilket år godkendelsen registreres under.

⁶ I tabellen indgår de tilbud og plejefamilier, som har søgt om godkendelse i 2021, og som pr. 4. januar 2022 havde trukket deres ansøgninger tilbage.

Socialtilsyn Nord bestræber sig på en så hurtig sagsbehandling som muligt, men en godkendelsesproces kan blive forlænget, hvis for eksempel Socialtilsyn Nord må rykke for og/eller vente på informationer. Derudover kan en dialogproces, forud for et helt eller delvist afslag på en ansøgning, medføre en øget sagsbehandlingstid

Sagsbehandlingstiden for plejefamilier er steget fra 18 uger i 2020 til 21 uger i 2021. Den længere sagsbehandlingstid skyldes især, at de lovpligtige grundkurser måtte udsættes på grund af corona-epidemien.

6.3 Henvendelser om bekymrende forhold

Alle kan anonymt henvende sig skriftligt eller telefonisk til socialtilsynet, via whistleblowerordningen, hvis de er bekymrede for forhold i et tilbud eller en plejefamilie. Formålet med ordningen er at understøtte, at oplysninger om bekymrende forhold når frem til socialtilsynet, så socialtilsynet kan arbejde for den bedst mulige kvalitet i tilbud og plejefamilier.

Tabel 8 - Antal henvendelser om bekymrende forhold

Tilbudstype	Antal
Plejefamilier	16
Tilbud til børn og unge	84
Tilbud til børn, unge og voksne	126
Tilbud til voksne	178
Udenfor lov om socialtilsyn	21
Ukendt	4
I alt	429

Som det fremgår af tabel 8, modtog Socialtilsyn Nord i 2021 i alt 429 henvendelser om bekymrende forhold. Det er 79 flere henvendelser end i 2020.

Socialtilsyn Nord arbejder vedvarende på at udbrede kendskabet til whistleblowerordningen.

6.4 BPA-arbejdsgivervirksomheder

Siden 1. januar 2018 har socialtilsynet skulle godkende og føre tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder⁷.

Socialtilsyn Nord vurderer, ud fra en individuel risikovurdering, om den enkelte BPA-arbejdsgivervirksomhed skal have et driftsorienteret tilsynsbesøg.

Tabel 9 viser en oversigt over antallet af BPA-arbejdsgivervirksomheder, som i 2021 var under Socialtilsyn Nord's tilsynsmyndighed.

Tabel 9 - Antal BPA-arbejdsgivervirksomheder pr. 31.12.2021

Antal	
BPA-arbejdsgivervirksomheder	3

⁷ BPA er en forkortelse af Borgerstyret Personlig Assistance.

7 Den generelle kvalitet i plejefamilier og sociale tilbud

Socialtilsynene skal i årsrapporterne præsentere generelle overvejelser om kvaliteten i de tilbud og plejefamilier, som er omfattet af socialtilsynet, herunder den faglige og organisatoriske udvikling i tilbuddene⁸.

Socialtilsyn Nord beskriver i dette kapitel den generelle kvalitet med udgangspunkt i de temaer, der er i kvalitetsmodellen og fordelt på:

- Plejefamilier
- Tilbud til børn og unge
- Tilbud til børn, unge og voksne
- Tilbud til voksne
- Bekymrende forhold i plejefamilier og tilbud

I præsentationen af den generelle kvalitet i Socialtilsyn Nord, er der taget afsæt i følgende data:

1. Kvantitative bedømmelser uddraget fra tilsynsrapporterne for 2020 og 2021.
2. Stikprøve af udviklingspunkter udarbejdet af Socialtilsyn Nord i 2021.
3. Kvalitative fokusgruppeinterviews med tilsynskonsulenterne i Socialtilsyn Nord.
4. Interne registreringer vedrørende bekymrende forhold og sanktioner i 2020 og 2021:
 - Redegørelser
 - Varslede påbud
 - Skærpede tilsyn
 - Udstede påbud
 - Tilbagekaldte godkendelser

⁸ Jf. lov om socialtilsyn, LBK nr. 846 af 20/08/2019

7.1 Kvalitetsmodellen som måleredskab

Når socialtilsynet vurderer kvaliteten i plejefamilier og sociale tilbud sker det med afsæt i den lovbestemte kvalitetsmodel. Kvalitetsmodellen er udarbejdet med henblik på at skabe fokus på resultater og effekt af den sociale indsats i plejefamilier eller tilbud. Socialtilsynet skal altså vurdere, i hvor høj grad plejefamilierne og tilbuddene formår at skabe resultater for borgerne og bidrager til borgernes trivsel. Kvalitetsmodellen er for både tilbud og plejefamilier inddelt i syv temaer jf. figur 2.

Figur 2 - Socialtilsynets kvalitetsmodel

Kvalitetsmodellen har under alle temaer en række kvalitetskriterier og indikatorer, som socialtilsynet anvender i vurderingen af plejefamilierne og de sociale tilbud⁹. For indikatorerne gælder, at der gives en score fra 1 til 5. Scoren er udtryk for socialtilsynets vurdering af det enkelte tilbuds eller plejefamilies resultat, af det, der spørges til. Scoren 5 gives når plejefamilien eller tilbuddet ”i meget høj grad har” opfyldt indikatoren og 1 gives når plejefamilien eller tilbuddet ”i meget lav grad” har opfyldt indikatoren. Udover de syv temaer i kvalitetsmodellen vurderer socialtilsynet også tilbuddenes og plejefamiliernes økonomi. En kvalitetsvurdering, med afsæt i kvalitetsmodellen, følges som udgangspunkt op af en tilsynsrapport, som sendes til tilbuddene og plejefamilierne.

Under alle temaer i kvalitetsmodellen har socialtilsynet mulighed for at tilføje opmærksomhedspunkter og/eller udviklingspunkter. Opmærksomhedspunkter gives, hvis der er forhold, som plejefamilien eller det sociale tilbud bør rette op på. Udviklingspunkter er udtryk for forbedringspotentiale og gives, hvis der er forhold, som et tilbud eller plejefamilie med fordel kan have fokus på.

Kvalitetsmodellen som resultatmodel:

Der er ingen automatik i, hvilke konsekvenser det har, for en plejefamilie eller et socialt tilbud, at score lavt i en indikator. Kvalitetsmodellen er en ramme, som skal understøtte socialtilsynets kvalitetsvurdering og understøtte en ensartet systematik i alle tilsynsbesøg. Bedømmelserne og indikatorerne i kvalitetsmodellen er målrettet en bred målgruppe. Derfor er en lav score i en indikator ikke nødvendigvis lig med dårlig kvalitet. En lav score kan være et udtryk for, at målgruppen ikke kan forventes at leve op til det, der spørges til. Det kan for eksempel handle om stabilt fremmøde i beskæftigelse, hvor det ikke kan forventes af borgere i pensionsalderen.

Socialtilsyn Nord oplever ikke stor variation i vurderingen af den generelle kvalitet, da socialtilsynet, ved bekymrende forhold eller ved behov for udvikling, altid vil stræbe efter at understøtte plejefamiliernes eller tilbuddenes udvikling eller reagere via sanktioner eller påbud. Læs mere om det i afsnittet: *Bekymrende forhold*.

⁹ Kvalitetsmodellen kan findes [her](#) eller på socialstyrelsens hjemmeside.

7.2 Plejefamilier

Socialtilsyn Nord vil i dette afsnit kort beskrive den generelle kvalitet for plejefamilier i 2021. I forlængelse af det, er der nogle generelle anbefalinger til fortsat udvikling af denne.

Socialtilsynet vurderer den generelle kvalitet i plejefamilier som god. Den gennemsnitlige bedømmelsesscore for plejefamilierne i 2021 var høj for samtlige temaer i kvalitetsmodellen, nemlig 4,5 eller derover¹⁰. Det samme gjorde sig gældende i 2020 (Bilag 1).

Med afsæt i et fokusgruppeinterview med tilsynskonsulenter fra Socialtilsyn Nord og udviklingspunkter i tilsynsrapporterne har Socialtilsyn Nord udvalgt tre punkter, hvor socialtilsynet vurderer, at plejefamilierne i 2021 har udvist særlig høj kvalitet, og tre punkter, hvor der er et udviklingspotentiale.

Plejefamilierne er særligt gode til

På tre områder vurderer Socialtilsyn Nord, at plejefamilierne gør det særligt godt.

1. Arbejder målrettet med stabilt fremmøde i skole og dagtilbud via aktivt samarbejde med skolen.

Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne i langt de fleste tilfælde lykkes med at understøtte barnets eller den unges skolegang, hvilket er væsentligt for at understøtte børnenes og de unges inklusion i samfundet. Plejefamilierne indgår aktivt i samarbejde med skolen for at understøtte, at barnet eller den unge opnår en stabil skolegang.

Fakta

Omkring halvdelen af alle anbragte børn og unge, aflægger, ifølge Socialstyrelsen, ikke folkeskolens 9. klasses-prøver. Dertil kommer, at de anbragte børn, som gennemfører folkeskolens 9. klasses prøve, i gennemsnit ligger to karakterer lavere end øvrige børn og unge. Samtidigt har anbragte børn og unge markant højere fravær, de oplever flere skoleskift, føler sig oftere ensomme og har en øget risiko for at blive udsat for mobning.¹¹

¹⁰ Bedømmelsesscoren er udregnet ud fra den kvantitative bedømmelse, som gives på indikatorniveau.

¹¹ Socialstyrelsen 2020: Styrket læringsmiljø for anbragte børn og unge – vidensgrundlag. Udgivelsen kan findes [her](#).

2. Samarbejder med plejebarnets biologiske familie.

Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne er gode til at samarbejde med de biologiske forældre, danne relationer og se muligheder i samarbejde med familierne. Mange plejefamilier arbejder målrettet med at etablere eller bibeholde et godt samarbejde med barnets eller den unges biologiske forældre i overensstemmelse med det, som er aftalt med anbringende kommune. En understøttelse af børn og unges relationer til deres forældre kan bidrage til at skabe større kontinuitet og sammenhæng i deres liv – både her og nu og set i et livsperspektiv. Derfor er samarbejdet mellem kommune, anbringelsessted og forældre vigtigt¹².

3. Sikrer tilknytning tidligt i anbringelsen og gøre barnet til en del af familien.

Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne er gode til at arbejde med tilknytning til barnet eller den unge i forbindelse med opstart i en ny plejefamilie. Plejefamilierne tager plejebørnene til sig, og gør dem til en del af familien. Det er vigtigt at plejeforældrene formår at etablere tilknytning mellem plejebarn og plejefamilien for at skabe et trygt børneliv for plejebørnene.

Udviklingspotentiale for plejefamilier

På især tre områder vurderer Socialtilsyn Nord, at der er et generelt udviklingspotentiale for plejefamilier.

1. Øge opmærksomhed på at bevare overskuddet til plejeopgaven i en travl hverdag.

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i løbet af 2021 er givet en række udviklingspunkter, der handler om, at plejefamilierne skal være opmærksomme på at sikre og/eller bevare et overskud til at varetage plejeopgaven. Det kræver ofte en særlig indsats at være plejeforældre, og derfor er det vigtigt at plejefamilierne kontinuerligt har fokus på at bevare overskud i hverdagen for at kunne bevare deres kvalitet og sikre plejebarnets trivsel og inddragelse i familiens aktiviteter.

2. Fokus på overgangen fra barn til voksen og mulighed for efterværn.

Socialtilsyn Nord oplever, at nogle plejefamilier begynder overvejelserne om barnets overgang fra barn til voksen for sent. Et centralt mål med indsatsen i plejefamilier er at bidrage til, at barnet får opbygget kompetencer til at leve et selvstændigt voksenliv i overensstemmelse med egne ønsker og behov. Flere plejefamilier vil gerne have plejebørn i efterværn, men begynder ikke drøftelser med

¹² Socialstyrelsen 2012: Håndbog om forældresamarbejde. Udgivelsen kan findes [her](#).

anbringende kommune og plejebarnet i tide. Overgangen fra barn til voksen kan derfor blive udfordret. Det er derfor vigtigt, at der i plejefamilierne sættes fokus på overgangen fra barn til voksen, blandt andet via forberedende samtaler med den unge og samarbejde med netværk om at sikre en god og tryk overgang¹³.

Fakta

Allerede fra den unge fylder 16 år, skal der i den unges handleplan opstilles konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet – også i forhold til uddannelse og fremtidig beskæftigelse.¹⁴

I Danmark har 53% af de hjemløse mellem 18 og 24 år enten modtaget en forebyggende foranstaltning eller været anbragt. Mange tidligere anbragte børn oplever en svær overgang til voksenlivet. Dette kan til dels skyldes, at anbragte unge ikke har det samme sikkerhedsnet i forhold til muligheden for at kontakte sine forældre, eksempelvis ved behov for økonomisk støtte eller hjælp til at tilgå e-Boks, søge lejlighed mm.¹⁵

3. Opsøgende på udvikling af kompetencer

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i 2021 er givet en række udviklingspunkter, som handler om, at plejefamilierne med fordel kan være opsøgende på kurser, kompetenceudvikling og supervision. Det er centralt for indsatsen, at plejeforældrene imødekommer barnets behov og bidrager til, at målet for barnets udvikling og trivsel opnås. For at understøtte anbragte børn og unge bedst muligt, er det vigtigt, at plejefamilien holder sig opdateret på viden om plejebarnets særlige behov, er opsøgende i forhold til at udvikle de rette kompetencer til plejeopgaven samt har viden om målet for anbringelsen og hvordan de understøtter denne.

Med afsæt i ovenstående vurderer Socialtilsyn Nord, at den generelle kvalitet i plejefamilierne er god. Med henblik på fortsat udvikling på området, har Socialtilsyn Nord følgende anbefalinger til plejefamilier.

¹³ I perioden 2017-2020 gennemførte 7 kommuner projektet "Investering i efterværn". Der er udarbejdet en evalueringssrapport som kan ses [her](#).

¹⁴ serviceloven § 140 stk. 2

¹⁵ VIVE 2017: Veje ind og ud af hjemløshed- Find udgivelsen [her](#).

Socialtilsyn Nord anbefaler, at plejefamilier:

- Er opsøgende på hvordan de kan bevare overskuddet til plejeopgaven.
- Har fokus på at sikre en god overgang fra barn til voksen.
- Er opsøgende på udvikling af egne kompetencer for at kunne imødekomme plejebørnes særlige behov.

7.3 Sociale tilbud

I dette afsnit vil den generelle kvalitet på tilbudsområdet blive belyst. Afsnittet er inddelt i fire kategorier: 1) fælles for de sociale tilbud 2) tilbud til børn og unge, 3) tilbud til børn, unge og voksne og 4) tilbud til voksne.

7.3.1 Fælles for kvaliteten i de sociale tilbud

Tre ting går igen på tværs af tilbuddene i forhold til den generelle kvalitet.

1. Tilbuddene er gode til at drage omsorg for borgerne og sikre borgernes trivsel.

Socialtilsyn Nord vurderer, at en fællesnævner for langt de fleste tilbud er, at de er gode til at drage omsorg for borgerne og sikre borgernes trivsel. Socialtilsynet oplever, at der er god borgerkontakt, og at borgerne er glade for medarbejderne på tilbuddene. Medarbejderne er gode til at være tilstedeværende og lytte til borgerne, så de føler sig mødt og set.

2. Tilbuddene er udfordrede i forhold til rekruttering af kompetent personale.

Socialtilsyn Nord oplever, at tilbuddene har svært ved at rekruttere kompetent personale. Vurderingen er, at det skyldes mangel på uddannet arbejdskraft på området. Det er afgørende for kvaliteten i de sociale tilbud, at borgerne har tilstrækkelig kontakt til personale med de rette faglige, relationelle og personlige kompetencer, som er nødvendige i forhold til tilbuddets målsætninger og målgruppe. Medarbejderne skal have viden og kendskab til de metoder, som tilbuddet anvender og borgernes aktuelle behov. Manglende relevante kompetencer kan have en negativ indvirkning på kvaliteten og borgernes trivsel, da de rette kompetencer skal være til stede for at understøtte borgernes aktuelle behov.

3. Tilbuddene har et udviklingspotentiale i forhold til opdatering/udarbejdelse af beredskabsplaner og politikker vedr. håndtering og forebyggelse af overgreb.

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i 2021 er givet en del udviklingspunkter, som handler om at opdatere eller udarbejde beredskabsplaner eller politikker, som beskriver forskellige typer af overgreb som vold, seksuelle overgreb og krænkelse, psykiske og virtuelle overgreb. Det er afgørende for tilbuddenes kvalitet, at medarbejdere har relevant faglig viden om forebyggelse af vold og overgreb i forhold til tilbuddets målgruppe, for at kunne handle rettidigt og hensigtsmæssigt ved bekymring, mistanke eller viden om overgreb. Derudover bør tilbuddene i beredskabsplanerne beskrive, hvordan de arbejder med forebyggelse, håndtering og efterbehandling af overgreb for at sikre borgernes tryk og trivsel.

Fakta

Socialstyrelsen har udarbejdet inspirationsmateriale vedrørende forebyggelse af overgreb, samt udarbejdelse af beredskabsplaner. Se blandt andet: "Nationale retningslinjer for forebyggelse af voldsomme episoder på botilbud samt på boformer for hjemløse"¹⁶ og "Forebyg overgreb – anbringelsessteder"¹⁷.

7.3.2 Tilbud til børn og unge

I dette afsnit belyses den generelle kvalitet af tilbud til børn og unge i 2021. I forlængelse af det, er der nogle generelle anbefalinger til fortsat udvikling af disse tilbud.

Socialtilsynet vurderer, at den generelle kvalitet i tilbud til børn og unge er god. Den gennemsnitlige bedømmelsesscore var, for tilbud til børn og unge i 2021, forholdsvis høj for samtlige temaer i kvalitetsmodellen¹⁸. Det samme gjorde sig gældende i 2020 (Bilag 2). Den gennemsnitlige score er ved alle temaer i kvalitetsmodellen 4 eller derover (Bilag 2).

¹⁶ Nationale retningslinjer for forebyggelse af voldsomme episoder på botilbud samt boformer for hjemløse (2017). Find udgivelsen [her](#).

¹⁷ Se inspirationsmateriale til beredskabsplan målrettet anbringelsessteder [her](#).

¹⁸ Bedømmelsesscoren er udregnet ud fra den kvantitative bedømmelse som gives på indikator niveau.

Med afsæt i et fokusgruppelinterview med tilsynskonsulenter fra Socialtilsyn Nord og udviklingspunkter har Socialtilsyn Nord dels udvalgt et punkt, hvor socialtilsynet vurderer, at tilbud til børn og unge i 2021 har udvist særlig høj kvalitet, og et punkt, hvor der er et udviklingspotentiale.

Tilbud til børn og unge er særligt gode til

På ét område vurderer Socialtilsyn Nord, at tilbud til børn og unge gør det særligt godt.

1. Støtter op omkring samvær med biologisk familie.

Socialtilsyn Nord vurderer, at tilbuddene til børn og unge drager stor omsorg for målgruppen og strækker sig langt for at understøtte samvær med biologisk familie. Det er centralt for borgerens selvstændighed og relationer, at tilbuddet understøtter borgerne i deres relationer til familie og netværk. Der er i 2021 set eksempler på medarbejdere, som kører på tværs af landet, for at de anbragte børn og unge kan besøge deres biologiske forældre og/eller søskende.

Fakta

At tilbuddene understøtter børn og unges relationer til deres forældre kan bidrage til at skabe større kontinuitet og sammenhæng i børnenes eller de unges liv – både her og nu og på længere sigt. Derfor er samarbejdet mellem kommune, anbringelsessted og forældre særligt vigtigt.¹⁹

Udviklingspotentiale for tilbud til børn og unge

Der er særligt ét område, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentiale for børne- og ungetilbuddene.

1. Større fokus på opstilling af individuelle mål i samarbejde med borgerne og dokumentation heraf.

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i 2021 er givet en række udviklingspunkter, som handler om, at tilbuddene med fordel kan udarbejde konkrete, individuelle og målbare mål for de enkelte børn og unge, og inddrage børnene og de unge i processen. Det gælder både i forhold til den overordnede målsætning for anbringelsen, selvstændighed og relationer samt uddannelse og beskæftigelse.

¹⁹ Socialstyrelsen 2012: Håndbog om forældresamarbejde. Find udgivelsen [her](#).

Flere tilbud kan desuden med fordel fokusere på systematisk at dokumentere metodevalg i relation til de individuelle mål med henblik på at kunne vurdere effekten af indsatsen og drage lærling her af.

Fakta

Både serviceloven og FN's børnekonvention giver børn ret til at blive hørt. Et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, skal sikres retten til at udtrykke dem, og barnets synspunkter skal tillægges passende vægt. Inddragelse i opstilling og status på egne mål giver ejerskab over indsatsen. Når børn og unge inddrages i egne mål, sættes der fokus på deres styrker og igangsættes en læringsproces, som de unge kan få glæde af både i barndommen og senere i voksenlivet.

Med afsæt i ovenstående vurderer Socialtilsyn Nord, at den generelle kvalitet i tilbud til børn og unge er god. Med henblik på fortsat udvikling på området, har Socialtilsyn Nord følgende anbefalinger til tilbud for børn og unge.

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbud for børne og unge:

- Har et kontinuerligt fokus på borgerinddragelse, som er målrettet den specifikke målgruppe blandt andet i forhold til opstilling af mål og opfølgning på dem.
- Sikrer, at de har medarbejdere med de rette kompetencer og metodekendskab.
- Sikrer, at beredskabsplaner er opdaterede og omfatter alle former for overgreb, både fysiske, psykiske og virtuelle.

7.3.3 Tilbud til børn, unge og voksne

I dette afsnit belyses den generelle kvalitet i tilbud til børn, unge og voksne i 2021. I forlængelse af det, er der nogle generelle anbefalinger til fortsat udvikling af disse.

Socialtilsynet vurderer, at den generelle kvalitet i tilbud til børn, unge og voksne er god. Den gennemsnitlige bedømmelsesscore var, for tilbud til børn, unge og voksne i 2021, forholdsvis høj for samtlige temaer i kvalitetsmodellen²⁰, det samme gjorde sig gældende i 2020 (Bilag 3).

²⁰ Bedømmelsesscoren er udregnet ud fra den kvantitative bedømmelse som gives på indikator niveau.

Den gennemsnitlige score er lavest ved temaet *uddannelse og beskæftigelse*, der som det eneste tema har en gennemsnitlig score under 4, nemlig 3,8. Der er dog hverken bemærkelsesværdigt mange udviklingspunkter eller bekymrende forhold under dette tema. Tilsynskonsulenterne oplever, at tilbuddene er gode til at understøtte aktivering i tilbud til børn, unge og voksne og Socialtilsyn Nord formoder derfor, at den lave score skyldes manglende arbejde med individuelle mål, og at der kan være udfordringer med at finde relevante og egnede beskæftigelsestilbud.

Med afsæt i et fokusgruppeinterview med tilsynskonsulenter fra Socialtilsyn Nord og udviklingspunkter har Socialtilsyn Nord udvalgt et punkt, hvor socialtilsynet vurderer, at tilbud til børn, unge og voksne i 2021 har udvist særlig høj kvalitet, og tre punkter hvor der er et udviklingspotentiale.

Tilbud til børn, unge og voksne er særligt gode til

På ét område vurderer Socialtilsyn Nord, at tilbud til børn, unge og voksne gør det særligt godt.

1. Understøtte borgernes deltagelse i uddannelse eller beskæftigelse.

Socialtilsyn Nord vurderer, at de blandede tilbud til børn, unge og voksne er særligt gode til at understøtte borgernes beskæftigelse eller deltagelse i andre aktiviteter, som er relevant for målgruppen. Det er et centralt mål i den sociale indsats, at borgerne i videst muligt omfang inkluderes i samfundslivet. Beskæftigelsen er med til at sikre, at borgerne oplever at være en del af samfundet, hvilket kan medvirke til trivsel og at understøtte relationsdannelse.

Udviklingspotentiale for tilbud til børn, unge og voksne

Der er ikke nogen entydige tendenser i de udviklingspunkter Socialtilsyn Nord har givet i 2021 til tilbud til børn, unge og voksne, men tre ting går igen.

1. Øge fokus på dokumentation.

Socialtilsyn Nord oplever, at tilbud til børn, unge og voksne ikke altid dokumenterer egen indsats i tilstrækkelig grad. Det er afgørende for kvaliteten i tilbuddene, at de arbejder med resultatdokumentation og kan sandsynliggøre, at deres indsats opnår en positiv effekt. Der er særligt behov for at styrke dokumentation af borgernes mål og delmål i forhold til beskæftigelse og selvstændighed og relationer, samt i forhold til hvilke metoder, som anvendes i kontakten med den enkelte borger. For at sikre borgernes udvikling skal indsatsen tage afsæt i klare mål, hvor resultater kan dokumenteres, så det er muligt at omlægge indsatsen, hvis ikke der ses den ønskede udvikling.

2. Inddragelse af borgerne i opstilling og evaluering af egne mål.

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i løbet af 2021 er givet en række udviklingspunkter, der handler om, at tilbuddene med fordel kan have fokus på, at borgerne bliver inddraget i opstilling af konkrete mål og/eller at tilbuddet sikrer, at alle borgere har individuelle og målbare mål. En central del af indsatsen i de sociale tilbud er, at den enkelte borger føler sig hørt, lyttet til og inddraget i udarbejdelsen og evalueringen af de konkrete og individuelle mål der sættes for den enkelte. Det gælder både i forhold til uddannelse og beskæftigelse og selvstændighed og relationer. Målbare mål kan være med til at sikre udvikling, og det er vigtigt, at denne udvikling kan dokumenteres jf. ovenstående udviklingspunkt.

3. Fokus på fysiske rammer tilpasset målgruppen.

Socialtilsyn Nord oplever, at tilbuddenes fysiske rammer ikke altid stemmer overens med målgruppens særlige behov. Der er blandt andet eksempler på tilbud, hvor der ikke er taget højde for borgernes behov for ro og afskærmning. De fysiske rammer udgør en central del af et tilbud, og det er derfor væsentligt, at tilbuddets omgivelser, indretning, faciliteter og stand understøtter målgruppens behov. Det er vigtigt, at tilbuddet føles hjemligt, og at målgruppens særlige behov tilgodeses, så fysiske rammer er med til at understøtte borgernes udvikling og trivsel.

Med afsæt i de ovenstående punkter vurderer Socialtilsyn Nord, at den generelle kvalitet i tilbud til børn, unge og voksne er god. I forhold til videre udvikling på området, har Socialtilsyn Nord følgende anbefalinger til tilbud for børn, unge og voksne.

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbud for børn, unge og voksne:

- Sætter fokus på resultatdokumentation og sikrer fælles retningslinjer for, hvordan det skal ske
- Har et kontinuerligt fokus på borgerinddragelse i forhold til opstilling og evaluering af mål
- Sikrer, at de fysiske rammer stemmer overens med målgruppens behov, herunder at tilbuddet fremstår hjemligt.
- Sikrer, at de har medarbejdere med de rette kompetencer og metodekendskab.
- Sikrer, at beredskabsplaner er opdaterede og omfatter alle former for overgreb, både fysiske, psykiske og virtuelle

7.3.4 Tilbud til voksne

I dette afsnit belyses den generelle kvalitet i tilbud til voksne i 2021. I forlængelse af det, er der nogle generelle anbefalinger til fortsat udvikling af disse.

Socialtilsynet vurderer den generelle kvalitet i tilbud til voksne som god. Den gennemsnitlige bedømmelsesscore var, for tilbud til voksne i 2021, forholdsvis høj for samtlige temaer i kvalitetsmodellen²¹. Det samme gjorde sig gældende i 2020 (Bilag 4).

Ligesom ved tilbud til børn, unge og voksne scorer tilbud til voksne lavest i temaet *uddannelse og beskæftigelse* nemlig 3,6. For udviklingspunkterne til tilbud til voksne handler 15 % af udviklingspunkterne om temaet *uddannelse og beskæftigelse*, og at tilbuddene skal opstille konkrete og målbare mål, som borgerne er bekendte med.

Den gennemsnitlige score på de øvrige temaer i kvalitetsmodellen er 4,3 eller derover (Bilag 4).

Med afsæt i et fokusgruppelinterview med tilsynskonsulenter fra Socialtilsyn Nord og udviklingspunkter har Socialtilsyn Nord udvalgt et punkt, hvor socialtilsynet vurderer, at tilbud til voksne i 2021 har udvist særlig høj kvalitet, og tre punkter hvor der er et udviklingspotentiale.

Tilbud til voksne er særligt gode til

På ét område vurderer Socialtilsyn Nord, at tilbud til voksne gør det særligt godt.

1. Understøtter kontakt med familie og netværk.

Socialtilsyn Nord oplever, at tilbuddene til voksne generelt er gode til at afdække og involvere borgernes netværk. I 2021 har flere tilbud udviklet sig i forhold til brugen af sociale medier som værktøj til at vedligeholde kontakt med familie og venner for eksempel via billeder og videoopkald. Socialtilsyn Nord har i 2021 haft særligt fokus på brugen af sociale medier, dette emne belyses derfor separat i det følgende kapitel *Fokuspunkt 2021 – Sociale medier*.

²¹ Bedømmelsesscoren er udregnet ud fra den kvantitative bedømmelse som gives på indikator niveau.

Udviklingspotentiale for tilbud til voksne

Der er særligt tre områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentiale for tilbuddene til voksne.

1. Systematisk evaluering af borgernes mål og tydelig dokumentation heraf.

Socialtilsyn Nord kan konstatere, at der i løbet af 2021 er givet en række udviklingspunkter, som handler om manglende systematisk evaluering af borgernes individuelle mål og dokumentationen heraf. Det er afgørende for kvaliteten i tilbuddene, at borgeres individuelle mål systematisk evalueres og dokumenteres. Dette for at sikre, at den valgte indsats opnår den forventede positive effekt og - hvis ikke – at indsatsen omlægges, så målene nås.

Fakta

Tilbuddene kan med fordel hente inspiration til resultatdokumentation i Socialstyrelsens håndbog "Resultatdokumentation og evaluering".

Håndbogen beskriver, hvordan data om målgrupper, indsatser og resultater kan indsamles og indgå i vidensgrundlaget for den enkelte indsats.²²

2. Sikre inddragelse af borgerne i egne mål.

Socialtilsyn Nord oplever, at tilbuddene ikke altid inddrager borgerne i udarbejdelsen og opfølgningen på egne mål og resultater. Det gælder både i forhold til selvstændighed og relationer og i forhold til borgernes uddannelse og beskæftigelse. En central del af indsatsen er, at tilbuddene i samarbejde med borgeren opstiller konkrete og individuelle mål både i forhold til uddannelse og beskæftigelse og selvstændighed og relationer. Ved begge temaer kan og skal borgeren, tilpasset funktionsniveau, have indflydelse på mål og beslutninger vedrørende eget liv.

3. Fokus på inklusion i borgernes nærmiljø.

Socialtilsyn Nord oplever, at tilbuddene ikke altid i tilstrækkelig grad understøtter borgernes deltagelse i aktiviteter i og uden for tilbuddet. Et centralt mål med den sociale indsats er at understøtte,

²² Socialstyrelsens håndbogen *Resultatdokumentation og evaluering – håndbog for sociale tilbud*. Håndbogen kan findes [her](#).

at borgerne, i så høj grad som muligt, indgår i sociale relationer og lever et selvstændigt liv i overensstemmelse med egne ønsker og behov. En væsentlig del af den indsats er at understøtte, at borgerne indgår i sociale aktiviteter og netværk både i tilbuddet og det omkringliggende samfund.

Med afsæt i de ovenstående punkter vurderer Socialtilsyn Nord, at den generelle kvalitet i tilbud til voksne er god. I forhold til den videre udvikling på området har Socialtilsyn Nord følgende anbefalinger til tilbud til voksne.

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbud for voksne:

- Sikrer systematisk evaluering af borgernes individuelle mål og dokumenterer disse
- Kontinuerligt arbejder med at inddrage borgerne i udarbejdelse og opfølgning på egne mål.
- Sikrer, at borgerne understøttes i at indgå i sociale aktiviteter og netværk
- Sikrer, at de har medarbejdere med de rette kompetencer og metodekendskab.
- Sikrer, at beredskabsplaner er opdaterede og omfatter alle former for overgreb - både fysiske, psykiske og virtuelle.

7.4 Bekymrende forhold

Socialtilsynets arbejde tager afsæt i dialogforpligtelsen²³. Det betyder at når socialtilsynet oplever bekymrende forhold hos plejefamilier og tilbud, skal socialtilsynet som udgangspunkt gå i dialog med dem om de forhold, socialtilsynet er bekymret for, inden der gives sanktioner. Socialtilsynets sanktionsmuligheder omfatter påbud, skærpet tilsyn og ophør af godkendelse.

Allerede i dialogprocessen retter de fleste tilbud og plejefamilier op på de forhold, som socialtilsynet er bekymret for og det betyder, at Socialtilsyn Nord sjældent når til det punkt, der handler om at udstede sanktioner. Det betyder også, at de få sanktioner der gives, ikke kan tages som et udtryk for, at Socialtilsyn Nord kun har oplevet bekymrende forhold i få sager. De fleste bekymrende sager er nemlig løst, uden at det har været nødvendigt at varsle og udstede påbud m.v.

²³ Jf. lov om socialtilsyn § 7 og 9 og bekendtgørelsen om socialtilsyn § 9.

I dialogprocesser, hvor Socialtilsyn Nord har en bekymring for kvaliteten, kan tilbuddet eller plejefamilien efter en konkret vurdering blive bedt om at redegøre for, hvordan de vil rette op på manglerne. Efter redegørelsen er modtaget, følger socialtilsynet op på det, som tilbuddet eller plejefamilien har sagt, de vil gøre, og om det har haft den fornødne effekt på kvaliteten. Det gør socialtilsynet for eksempel ved at aflægge tilsynsbesøg og tale med borgere, medarbejdere og/eller anbringende kommuner. Hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke gør det, de har sagt til socialtilsynet, at de vil gøre, vil socialtilsynet følge op på det – for eksempel ved at iværksætte en sanktion.

7.4.1 Oversigt over bekymrende forhold i plejefamilier og tilbud

Tabel 10: Antal alvorlige sager på plejefamilieområdet

Bekymrende forhold	2021	2020
Redegørelse om alvorlige forhold ²⁴	4	3
Varslet påbud	3	2
Påbud	1	0
Varslet skærpet tilsyn	0	0
Skærpet tilsyn	0	0
Varslet nedsættelse	0	2
Varslet ophør	5	0
Ophør ²⁵	4	0

I 2021 var der syv sager, hvor socialtilsynet overfor plejefamilier varslede ét eller flere påbud eller anmodede om redegørelser om mere alvorlige forhold. To plejefamilier står for de tre sager om varslede påbud. I én af de tre sager, hvor der blev varslet påbud, blev påbuddet udstedt efter varslingsperioden. Socialtilsynet har i 2021 truffet afgørelse om ophør af fire plejefamiliers godkendelser.

Der er på plejefamilieområdet i 2021, sammenlignet med 2020, sket en mindre stigning i antallet af sager om bekymrende forhold. I forhold til Socialtilsyn Nord's samlede tilsynsportefølje er der dog

²⁴ I tabellen indgår alene redegørelser om forhold af mere alvorlig karakter.

²⁵ I kategorien "ophørt" indgår tilbud, hvor Socialtilsyn Nord har truffet afgørelse om ophør af plejefamiliens/tilbudets godkendelse på baggrund af bekymrende forhold.

forsat tale om ganske få sager, hvor socialtilsynet var alvorligt bekymret og varslede eller iværksatte sanktioner overfor plejefamilier.

I det nedenstående er bekymrende forhold opgjort for tilbud.

Tabel 11: Antal alvorlige sager på tilbudsområdet

Bekymrende forhold	2021	2020
Redegørelse om alvorlige forhold ²⁶	12	9
Varslet påbud	24	13
Påbud	4	0
Varslet skærpet tilsyn	3	2
Skærpet tilsyn	2	0
Varslet ophør	2	0
Ophør ²⁷	0	1

I 2021 var der sammenlagt 40 sager, hvor socialtilsynet anmodede tilbud om redegørelser om mere alvorlige forhold eller varslede påbud, imens der i fire sager blev truffet afgørelse om påbud. De 24 sager vedrørende varslede påbud fordeler sig på 17 tilbud. Socialtilsynet har desuden i 2021 varslet ophør af to tilbuds godkendelser, hvoraf ét tilbud rettede op på de bekymrende forhold, imens et andet tilbud forsat var i proces ved udgangen af 2021.

Der er på tilbudsområdet i 2021, sammenlignet med 2020, sket en mindre stigning i antallet af sager om bekymrende forhold. I forhold til Socialtilsyn Nord's samlede tilsynsportefølje er der dog, ligesom på plejefamilieområdet, forsat tale om ganske få sager, hvor socialtilsynet var alvorligt bekymret og varslede og iværksatte sanktioner overfor tilbud.

7.4.2 Bekymrende forhold opgjort på kvalitetsmodellens temaer

Socialtilsynets bekymringer for mangler i kvaliteten hos tilbud og plejefamilier er altid rettet mod et eller flere af de syv temaer i kvalitetsmodellen eller mod tilbuddets økonomiske forhold. Nedenfor

²⁶ I tabellen indgår alene redegørelser om forhold af mere alvorlig karakter.

²⁷ I kategorien "ophørt" indgår tilbud, hvor Socialtilsyn Nord har truffet afgørelse om ophør af plejefamiliens/tilbuddets godkendelse på baggrund af bekymrende forhold.

har Socialtilsyn Nord præsenteret en fordeling af de temaer, som i 2021 har været tilknyttet enten en redegørelse af mere alvorlig karakter, varslede påbud eller påbud²⁸.

Plejefamilier

Tabel 12 viser de temaer, som indgik i begrundelser for de bekymrende forhold rejst af Socialtilsyn Nord i 2021 på plejefamilieområdet²⁹.

Tabel 12: Baggrund for bekymrende forhold i plejefamilier fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen

Tema	Redegørelse om alvorlige forhold	Varslede påbud	Påbud	Varslet ophør	Ophør	I alt
Uddannelse og beskæftigelse				1	1	2
Selvstændighed og relationer	1			2	2	5
Målgruppe, metoder og resultater	1			1	1	3
Sundhed og trivsel	2			2	2	6
Familiestruktur- og familiedynamik	1			5	4	10
Kompetencer	5			4	4	13
Fysiske rammer		3	1	1	1	6

For plejefamilier var det særligt inden for temaet *kompetencer* og *familiestruktur og familiedynamik*, at Socialtilsyn Nord i 2021 oplevede en bekymring for kvaliteten, da størstedelen af anmodningerne om redegørelser og begrundelser for varsling og ophør af godkendelser vedrørte disse temaer³⁰. Det betyder, at socialtilsynet i de pågældende sager, har haft bekymring for, om plejefamilien

²⁸ En plejefamilie eller et tilbud kan få varslet flere påbud, udstedt flere påbud eller blive anmodet om flere redegørelser i den samme sag og på forskellige temaer i kvalitetsmodellen. Desuden kan der ligge flere temaer til grund for et påbud, en redegørelse eller et ophør, og flere påbud og redegørelser i samme sag kan omhandle samme tema. Derfor er det samlede antal redegørelsespunkter, antal varslede påbud, påbud varslet ophør og ophør i tabel 12 og 13 større end antallet af redegørelsesanmodninger, påbudssager og ophørte godkendelser, der er opgivet i tabel 10 og 11.

²⁹ Temaerne i figuren fordeler sig på følgende sanktioner: 9 redegørelser på 4 sager, 3 varslede påbud fordelt på 3 sager og 1 påbud fordelt på 1 sag.

³⁰ I 2020 anmodede socialtilsynet ligeledes primært om redegørelser og varslede påbud på temaet kompetencer, efterfulgt af sundhed og trivsel.

besidder de rette personlige, faglige og relationelle kompetencer, og har overskud til at give barnet kontinuitet i opvæksten og mulighed for at vokse op i et trygt omsorgsmiljø. Som det fremgår af afsnittet udviklingspotentiale for plejefamilier, handler en række af udviklingspunkterne og tilsynskonsulenternes udtalelser også om, at plejefamilierne med fordel kan være opsøgende på udvikling af egne kompetencer i forhold til plejeopgaven og have fokus på at bevare overskuddet til plejeopgaven.

De bekymrende forhold inden for temaet *fysiske rammer* handlede primært om, at plejefamilien ikke kunne sikre plejebarnets ret til privatliv.

Sociale tilbud

Tabel 13 viser de temaer, som indgik i begrundelserne for de bekymrende forhold, som blev påtalt af Socialtilsyn Nord i 2021³¹.

Tabel 13: Baggrund for bekymrende forhold i tilbud fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen

Tema	Redegørelse om alvorlige forhold	Varslede påbud	Påbud	Varslet skærpet tilsyn	Skærpet tilsyn	Varslet ophør	I alt
Uddannelse og beskæftigelse	3					2	5
Selvstændighed og relationer	3	1		1	1	1	7
Målgruppe, metoder og resultater	13	14	5			2	34
Sundhed og trivsel	24	33	2	3	2	2	66
Organisation og ledelse	14	17	2	3	2	1	39
Kompetencer	1	8	1	2		2	14
Fysiske rammer	4	6		2		1	13

På tilbudsområdet blev der i 2021 konstateret bekymrende forhold under samtlige af kvalitetsmodellens temaer.

³¹ Temaerne i figuren fordeler sig på følgende sanktioner: 43 redegørelser fordelt på 12 sager, 72 varslede påbud fordelt på 24 sager, 11 påbud fordelt på 4 sager.

Langt størstedelen af de varslede forhold omhandler temaet *sundhed og trivsel* efterfulgt af *organisation og ledelse*³². Det betyder, at socialtilsynet, i de pågældende sager, har haft en bekymring for tilbuddets kvalitet i forhold til tilbuddets evne til at understøtte borgernes fysiske og/eller mentale sundhed samt om tilbuddet har en kompetent og ansvarlig ledelse og/eller hensigtsmæssig organisering.

Under temaet *sundhed og trivsel* behandles blandt andet tilbuddets kvalitet i forhold til forebyggelse af vold og overgreb, og en stor del af de bekymrende forhold under disse temaer omhandler netop det. Som det er beskrevet i afsnittet *Fælles for kvaliteten i de sociale tilbud* fremgår det også af udviklingspunkter samt interview med tilsynskonsulenter, at der generelt er et udviklingspotentiale her. Det er derfor vigtigt, at der sættes fokus på emnet sundhed og trivsel, med særligt fokus på forebyggelse af vold og overgreb.

Det samme billede tegner sig for temaet *organisation og ledelse*, hvor man ser på, om tilbuddets daglige drift ledes kompetent, herunder om borgerne har tilstrækkelig kontakt til personale med de rette kompetencer. Både de bekymrende forhold, udviklingspunkter og tilsynskonsulenternes udtalelser indikerer, at mange tilbud er særligt udfordret på dette område, og har svært ved at rekruttere personale med kompetencer, som er målrettet tilbuddets målgruppe.

For så vidt angår temaet *uddannelse og beskæftigelse* er der alene anmodet om redegørelser og altså ikke varslet eller udstedt påbud, desuden lå temaet, blandt andet, til grund for varsling af ophør i de to sager vedrørende dette. Der var for temaet *uddannelse og beskæftigelse* sammenlagt færrest bekymrende forhold.

³² I 2020 blev der registeret færrest bekymrende forhold under temaet fysiske rammer og flest på temaet sundhed og trivsel.

8 Fokuspunkt 2021 – sociale medier

8.1 Indledning

I tilsynsåret 2021 havde Socialtilsyn Nord fokus på, hvordan sociale tilbud og plejefamilier understøtter børn, unge og voksne i deres brug af sociale medier. Det skyldtes dels, at sociale medier fylder ude i tilbud og plejefamilier og dels at sociale medier blev tilføjet til Kvalitetsmodellen den 1. juli 2020. Formålet med tilføjelsen til Kvalitetsmodellen var blandt andet at tydeliggøre, at sociale medier er et vigtigt fokusområde for vurderingen af kvaliteten i tilbud og plejefamilier.

Socialtilsyn Nord har i Fokuspunkt 2021 blandt andet undersøgt, hvordan tilbud og plejefamilier har plejebørnenes og borgernes trivsel på de sociale medier som fagligt fokuspunkt i deres indsats. Socialtilsynet har i den forbindelse set på, om plejefamilierne og de sociale tilbud har en inddragende og dialogbaseret tilgang til plejebørnenes ellers borgernes brug af sociale medier. Konkret har fokus været på plejefamiliens og tilbuddets *forståelse og tilgang, forebyggende arbejde med krænkelser og overgreb, opmærksomhed på uhensigtsmæssig brug* samt *forebyggelse af konflikter og mobning* i forhold til sociale medier.

Metode

I undersøgelsen af fokuspunktet 2021 har Socialtilsyn Nord indhentet viden om kvaliteten på området fra tilsynsrapporter, udviklingspunkter, fokusgruppeinterview med tilsynskonsulenter og målrettede spørgeskemaer, som tilsynskonsulenterne har udfyldt i forbindelse med driftsorienterede tilsyn.

Der er i alt indsamlet 632 spørgeskemaer. I udgangen af 2021 havde Socialtilsyn Nord tilsyn med i alt 1.209 plejefamilier og sociale tilbud.

I afdækningen af fokuspunktet har Socialtilsyn Nord desuden inddraget viden og perspektiver fra både Socialstyrelsen og andre fremtrædende kilder på området.

I det følgende afsnit behandles fokuspunktet på henholdsvis plejefamilieområdet og tilbudsområdet fordelt på børne- og voksentilbud med henblik på, hvordan Socialtilsyn Nord vurderer kvaliteten af indsatsen på området.

8.2 Plejefamilier

Plejefamilierne er særligt gode til

På tre områder vurderer Socialtilsyn Nord, at plejefamilierne gør det særligt godt, når det kommer til sociale medier.

1. Anerkender sociale medier som en central del af børnenes liv.

Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne er gode til at anerkende sociale mediers betydning for børn og unges hverdagsliv. De understøtter børnene og de unge i brugen af sociale medier, som en væsentlig faktor for deres sociale relationer. Plejefamilierne er også gode til at vise forståelse for de sociale mediers tilstedeværelse i relation til målgruppens behov og at vise respekt for børnene og de unges privatliv og medbestemmelse i relation til brugen af sociale medier.

Fakta om sociale medier

Adgangen til de sociale medier kan være både børn og unges "adgangsbillet" til fællesskabet. Derfor er det også særlig vigtigt, at plejeforældrene møder plejebarnets reaktion med anerkendelse, når der må sættes grænser og regler for online brug.³³

2. Optræder som gode digitale rollemodeller.

Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne optræder som gode digitale rollemodeller. Plejefamilierne er særligt gode til at have fokus på egne medievaner -og adfærd, og derigennem vise vejen for god og sikker digital adfærd. Plejefamilierne er generelt tydelige om regler og grænser for online-brug i hjemmet, blandet andet ved selv at leve op til og overholde de aftaler, der er lavet i hjemmet. Det kan for eksempel være at overholde mediefrie zoner i hjemmet eller være nærværende overfor omgivelserne. Plejefamilierne er også gode til at styrke barnets kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed, hvilket også er væsentligt for det at være en god digital rollemodel.

³³ Center for digital dannelse: "Tre gode råd til at tale om børns digitale liv". Find udgivelsen [her](#).

Fakta om sociale medier

At være en god digital rollemodel er med til at understøtte barnets eller den unges digitale kompetencer og digitale dannelse. Særligt børn spejler sig i de voksnes handlinger, og det er derfor vigtigt, at man som voksen er bevidst om egne vaner og adfærd.³⁴

3. Løser konflikter når de opstår

Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne er gode til at løse eventuelle konflikter, der er opstået i kraft af barnets eller den unges færden på de sociale medier og har generelt en god viden og indsigt i mobning på de sociale medier. En forklaring på det kan være, at mobning på de sociale medier for nogle voksne kan fremstå som en mere håndterbar problemstilling, da der til dels kan trækkes tråde til egne erfaringer fra livet i skolegården.

Socialtilsyn Nord oplever, at plejefamilierne også får håndteret oplevelser af anden karakter, for eksempel billeder eller videoer, som den unge har modtaget eller sendt og som kan være grænseoverskridende, ulovlige eller på anden vis føre til mistro hos barnet eller den unge.

Fakta om sociale medier

Børn og unge vil i tilfælde, hvor de modtager grænseoverskridende indhold online, ofte stå i en særlig sårbar situation, hvor det at kunne betro sig til en voksen, kan være altafgørende. Det er derfor vigtigt, at den voksne først og fremmest agerer med trøst og støtte. Det væsentlige for børn og unge er at lære at navigere online gennem dannelse og dialog med de voksne, der står dem nært, på samme vis som i den fysiske verden.³⁵

Udviklingspotentiale

På særligt to områder ser Socialtilsyn Nord et udviklingspotentiale, når det kommer til plejefamiliernes indsats i forhold til sociale medier.

³⁴ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

³⁵ Center for digital dannelse: "Tre gode råd til at tale om børns digitale liv". Find udgivelsen [her](#).

1. Øge viden omkring sociale medier

Socialtilsyn Nord oplever, at en del plejefamilier mangler opdateret viden om og brug af sociale medier. Det er for eksempel vigtigt, at plejeforældrene har en viden om nuancerne i brugen af sociale medier, herunder fordele og faldgruber, samt at der er forskel på, *hvad* barnet eller den unge bruger tiden på, frem for *hvor meget* tid der bruges på de sociale medier³⁶. Plejeforældrene kan med fordel holde sig opdateret på viden gennem de links, der er oplyst på Socialtilsyn Nord's "postkort"³⁷ om sociale medier, som Socialtilsyn Nord har delt ud til plejefamilierne i 2021 og gennem dialog med plejebarnet.

Fakta om sociale medier

*At kunne forstå nuancerne i de unges online-liv og betydningen heraf kræver en særlig indsigt og forståelse. Derfor er det nødvendigt at holde sig opdateret på viden, for at kunne forstå og støtte den unge i forhold til de fordele og faldgruber, der for eksempel kan være forbundet med et liv på nettet.*³⁸

2. Bruge sociale medier som en integreret del af plejefamiliens indsats

Socialtilsyn Nord oplever, at sociale medier ofte ikke bruges som en integreret del af plejefamiliens indsats. Socialtilsyn Nord oplever, at en del plejefamilier synes, det er svært at jonglere mellem på den ene side at respektere barnets eller den unges ret til selvbestemmelse og privatliv, og på den anden side at skulle drage omsorg for barnets eller den unges trivsel. I den forbindelse er det væsentligt, at man som plejeforældre viser oprigtig nysgerrighed og interesse – også når der ikke er noget galt. Dette på samme måde, som de gør det i forhold et plejebarns fysiske fritidsaktiviteter eller færdene uden for hjemmet. På den måde kan plejeforældrene øge deres muligheder for at få adgang til at arbejde med plejebarnets dannelse på de sociale medier og dermed forebygge eventuelle u hensigtsmæssige hændelser, inden de sker.

³⁶ Center for digital dannelse: "Tre gode råd til at tale om børns digitale liv". Find udgivelsen [her](#).; Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).; Børns Vilkår: "Skærmid i familien". Find [her](#).

³⁷ <https://socialtilsynnord.hjoerring.dk/postkort/>

³⁸ Center for digital dannelse: "Tre gode råd til at tale om børns digitale liv". Find udgivelsen [her](#).

Fakta om sociale medier

Sociale medier er en integreret del af de fleste plejebørns liv, og har stor betydning for deres sociale relationer og generelle trivsel. Det er derfor væsentligt, at plejebarnets brug af sociale medier indgår som et indsatsområde på lige fod med andre væsentlige aspekter af plejebarnets liv.³⁹

Med afsæt i de ovenstående punkter vurderer Socialtilsyn Nord, at plejefamilierne generelt har en god forståelse af sociale medier og deres betydning for plejebarnets udvikling og trivsel. I forhold til den videre udvikling på området har Socialtilsyn Nord følgende anbefalinger til plejefamilier.

Socialtilsyn Nord anbefaler, at plejefamilier:

- Opsøger viden om de aktuelle sociale medier, som de unge færdes på, samt orienterer sig om, hvor der online kan findes hjælp og vejledning til voksne og forældre.
- Er opmærksomme på *hvad* plejebørnene bruger tiden på online frem for *hvor meget* tid.
- Bruger sociale medier som en integreret del af indsatsen, for eksempel ved at vise oprigtig interesse og nysgerrighed på plejebørnenes brug af sociale medier – også når der ikke er noget galt.

8.3 Tilbud til børn og unge**Børne- og ungetilbuddene er særligt gode til**

På tre områder vurderer Socialtilsyn Nord, at tilbud til børn og unge gør det særligt godt, når det kommer til sociale medier.

³⁹ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier"

1. Anerkender sociale medier som en central del af børn og unges liv.

Socialtilsyn Nord vurderer, at børne- og ungetilbuddene generelt er gode til at anerkende sociale mediers betydning for målgruppens hverdagsliv, blandt andet som et redskab til etablering og vedligeholdelse af sociale relationer. Socialtilsyn Nord oplever, at børne- og ungetilbuddene er gode til at møde børnene/de unge i støtte og dialog omkring den hverdag, som eksisterer på de sociale medier. Det viser sig blandt andet ved, at de taler med den unge om det, vedkommende oplever på de sociale medier, på en undersøgende og anerkendende måde. Børne- og ungetilbuddene er desuden gode til at understøtte børnene og de unge i at løse sociale udfordringer på de sociale medier, for eksempel i form af spillereglerne for online-kontakt relateret til kærester, flirt og dating.

Fakta om sociale medier

De sociale medier kan være børnenes og de unges mulighed for adgang til fællesskabet. Anerkendelse, interesse og en åben dialog med børnene og de unge er afgørende; både i forhold til at hjælpe børnene og de unge med at blive dannede, kritiske og kreative brugere af digitale platforme, men også i forhold til at støtte når det digitale liv er svært.⁴⁰

2. Har fokus på den forebyggende indsats.

Socialtilsyn Nord vurderer, at børne- og ungetilbuddene generelt er opmærksomme på de unges anvendelse af sociale medier, med henblik på at undgå krænkelser, overgreb og uhensigtsmæssig brug. Socialtilsyn Nord oplever, at børne- og ungetilbuddene er særligt gode til at arbejde forebyggende ved at tage ansvar på området og dermed integrere de sociale medier i indsatsen gennem digital dannelse. Medarbejderne på børne- og ungetilbuddene er for eksempel gode til at guide børnene og de unge gennem løbende dialog om, hvordan vedkommende anvender sociale medier på en forsvarlig måde med respekt for egne og andres grænser.

⁴⁰ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

Fakta om sociale medier

Sociale medier er en integreret del af de fleste børn og unges liv, og det er derfor væsentligt, at deres brug af sociale medier indgår som et fagligt indsatsområde på lige fod med andre væsentlige aspekter af børnenes og de unges liv. Mange børn og unge i tilbud vil være i særlig risiko for digitale overgreb via de sociale medier. Det er blandt andet børn og unge, som tidligere har været udsat for overgreb, borgere med handicap og borgere med udviklingshæmning. Den øgede risiko hænger sammen med højere grad af social isolation, vanskeligheder ved at aflæse situationer samt vanskeligheder i forhold til at begå sig og forstå sociale relationer, herunder relationer på de sociale medier.⁴¹

3. Håndtere konflikter og mobning på de sociale medier.

Socialtilsyn Nord vurderer, at børne- og ungetilbud generelt er gode til at støtte børnene og de unge, hvis de oplever at have konflikter/udfordringer med relationer og venner – også på de sociale medier. Det kommer blandt andet til udtryk i medarbejdernes generelle viden og interesse på området og deres arbejde med børnenes og de unges digitale dannelse, men også den generelt anerkendende tilgang, der muliggør medarbejdernes inddragelse i de konflikter/udfordringer, som børnene og de unge måtte opleve.

Fakta om sociale medier

Mange børn og unge har ikke automatisk en bevidsthed om, hvordan sprog og beskeder påvirker kommunikationen online, hvordan de fremstår online, og hvilke signaler de sender til andre.⁴²

Udviklingspotentiale

På ét område ser Socialtilsyn Nord et udviklingspotentiale når det kommer til børne- og ungetilbudenes indsats i forhold til sociale medier.

⁴¹ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

⁴² Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

1. Fælles retningslinjer og beredskabsplaner.

Socialtilsyn Nord oplever, at børne- og ungetilbuddene i mange tilfælde ikke har indtænkt børnenes og de unges brug af sociale medier i beredskabsplaner og retningslinjer. For at undgå uhensigtsmæssig brug af sociale medier er det vigtigt, at alle medarbejder har kendskab til egen rolle i forhold til forebyggelse og håndtering af uhensigtsmæssig brug af sociale medier eller ubehagelige oplevelser online. Beredskabsplanerne eller retningslinjerne kan for eksempel handle om, hvordan en medarbejder konkret skal handle på en mistanke om, at en ung udøver eller er offer for vold eller seksuelle overgreb via de sociale medier. Beredskabsplaner eller retningslinjer kan også vedrøre tilbuddets indsats i forhold til at støtte børn og unges digitale dannelse⁴³. Ledelse og medarbejdere kan i forbindelse med udarbejdelsen af politikker og retningslinjer i fællesskab identificere de etiske dilemmaer, der kendetegner netop deres børn og unges brug af sociale medier og drøfte, hvordan den pædagogiske indsats bedst kan tilrettelægges og imødekomme dilemmaer. Dilemmaerne kan for eksempel handle om venskaber mellem medarbejdere og borgere på Facebook, hjælp til oprettelse af datingprofiler, hjælp til privatindstillinger mm.

Fakta om sociale medier

Politikker og fælles retningslinjer, der vejleder i håndteringen af særlige problemstillinger forbundet med sociale medier, understøtter, at den enkelte medarbejder ikke står alene med beslutninger og ansvar, når der opstår et etisk dilemma, og de understøtter en fælles tilgang i tilbuddet til børn og unges brug af sociale medier.⁴⁴

Med afsæt i de ovenstående punkter vurderer Socialtilsyn Nord, at tilbuddene til børn og unge generelt har en god forståelse af sociale medier og deres betydning for børnenes og de unges udvikling og trivsel. I forhold til den videre udvikling på området har Socialtilsyn Nord følgende anbefalinger til tilbud for børn og unge.

⁴⁴ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbud for børn og unge:

- Forholder sig til børn og unges brug af sociale medier i beredskabsplaner og retningslinjer.
- Løbende drøfter dilemmaer forbundet med børn og unges brug af sociale medier.

8.4 Tilbud til voksne

Voksentilbuddene er særligt gode til

På to områder vurderer Socialtilsyn Nord, at tilbud til voksne gør det særligt godt i arbejdet med sociale medier.

1. Understøtter borgernes adgang til sociale medier.

Socialtilsyn Nord vurderer, at tilbuddene for voksne har fokus på borgernes kendskab og adgang til sociale medier, herunder understøtter borgernes adgang til sociale medier ud fra den enkelte målgruppens behov og evne. Det er Socialtilsyn Nord's oplevelse, at tilbuddene for voksne også har fokus på at understøtte borgernes brug af sociale medier i det omfang, borgerne ønsker det, for dermed at understøtte borgernes selvbestemmelsesret.

Fakta om sociale medier

Samværsformer gennem de senere år er markant forandret. Sociale medier er i dag en integreret og vigtig del af alle menneskers liv. De sociale medier kan dermed være en adgang til sociale relationer og væsentlig for borgerens kontakt til omverdenen. Samtidig kan adgangen til sociale medier blive en kilde til øget mental trivsel gennem de muligheder, de kan give borgerne for samvær med ligestillede, pårørende eller andet netværk.⁴⁵

⁴⁵ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

2. Understøtter sociale relationer gennem sociale medier.

Socialtilsyn Nord vurderer, at tilbuddene for voksne er gode til at støtte borgernes selvstændighed og relationer ved at understøtte borgerne i brugen af sociale medier. Det gør tilbuddet blandt andet ved at hjælpe nogle borgere med at tilgå de sociale medier, for at opnå kontakt tiligestillede, pårørende og øvrigt netværk. I andre tilfælde guider tilbuddet borgerne til hensigtsmæssig adfærd på de sociale medier. Dermed er indsatsen afhængig af målgruppens ønsker, behov og evner relateret til de sociale medier.

Fakta om sociale medier

Børn, unge og voksne med handicap kan have vanskeligheder med at aflæse situationer, at begå sig og at forstå sociale relationer på de sociale medier. Voksne udviklingshæmmede kan samtidig være særligt udsatte i forhold til digitale seksuelle overgreb og svindel. I forhold til at forebygge digitale seksuelle overgreb er det væsentligt, at tilbuddet, i det omfang det er muligt, understøtter borgerens sociale relationer online gennem dialog med borgeren om grænsesætning, selveksponering og privatliv på de sociale medier.⁴⁶

Udviklingspotentiale

Der er tre områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, der er et udviklingspotentiale for voksentilbuddene.

1. Øge viden omkring sociale medier.

Socialtilsyn Nord oplever, at nogle tilbud mangler opdateret viden om sociale medier. Det er et område, der konstant udvikler sig og derfor kræver en vedvarende indsats. Det er en central del af indsatsen, at borgerne sikres positiv udvikling og aktiv deltagelse i sociale netværk, herunder på de sociale medier. Det er derfor vigtigt, at tilbuddene har viden om og kendskab til relevante sociale medier. Tilbuddene kan med fordel holde sig opdateret gennem de links, der er oplyst på Socialtilsyn Nord's "postkort"⁴⁷ om sociale medier, som Socialtilsyn Nord har delt ud til tilbuddene i 2021 eller gennem åben og anerkendende dialog med borgerne. For eksempel er det vigtigt, at tilbuddene

⁴⁶ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

⁴⁷ Socialtilsyn Nord's postkort. Kan findes [her](#).

for voksne har en viden om, hvad der konkret definerer et socialt medie, og hvilke muligheder og faldgruber, der kan være forbundet ved at færdes i en online-verden. Tilbuddene kan desuden søge gode råd om bedre sikkerhed i brugen af sociale medier (se for eksempel "sikkerdigital.dk") samt inddrage undervisning og vidensdeling som en del af indsatsen.

Fakta om sociale medier

Det er nødvendigt at holde sig opdateret på viden, for at kunne forstå og støtte borgeren i forhold til de fordele og faldgruber, der for eksempel kan være forbundet med et liv på nettet. Derudover kan en opdateret viden på området understøtte tilbuddets mulighed for at arbejde forebyggende frem for at være på bagkant med de udfordringer/problemstillinger, borgerne eventuelt måtte opleve gennem de sociale medier.⁴⁸

2. Bruge sociale medier som en integreret del af tilbuddets indsats.

Socialtilsyn Nord vurderer, at nogle tilbud mangler redskaber til at håndtere eventuelle udfordringer, samt forståelse for den pædagogiske rolle i forhold til borgerens adfærd på de sociale medier. For eksempel eksisterer der et paradoks på voksenområdet i forhold til på den ene side at respektere borgerens privatliv og på den anden side at mangle strategier til "at få lov at kigge med". Tilbuddene kan med fordel integrere de sociale medier som en del af indsatsen ved at a) *tilegne sig en øget viden på området*, b) *have en inddragende og dialogbaseret tilgang til emnet*, c) *vise interesse og anerkendelse for de sociale mediers betydning for borgerens liv* samt d) *have sociale relationer og trivsel på de sociale medier som et fagligt fokuspunkt i indsatsen.*⁴⁹

Fakta om sociale medier

Digital dannelse handler om at kunne begå sig i nutidens samfund, hvor sociale medier har stor betydning for mange menneskers trivsel. Når medarbejdere ikke har indblik i mange af borgernes relationer, kan det for eksempel være vanskeligt at støtte dem i at forebygge og håndtere konflikter, der foregår online. Samtidig udfordrer det mulighederne for at forebygge krænkelse og overgreb.⁵⁰

⁴⁸ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

⁴⁹ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

⁵⁰ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

3. Fælles retningslinjer og beredskabsplaner.

Socialtilsyn Nord oplever, at flere tilbud til voksne i mange tilfælde ikke har indtænkt borgernes brug af sociale medier i beredskabsplaner og retningslinjer. For at undgå uhensigtsmæssig brug af sociale medier er det vigtigt, at alle medarbejder har kendskab til egen rolle i forhold til håndteringen af sociale medier. Tilbuddene for voksne kan i deres beredskabsplaner og retningslinjer med fordel beskrive, hvordan de konkret vil integrere borgerens brug af sociale medier i indsatsen. Konkrete strategier kan for eksempel handle om medarbejdernes rolle i forhold forebyggelse og håndtering af uhensigtsmæssig adfærd, mobning, krænkelser og overgreb via de sociale medier. Beredskabsplaner og retningslinjer kan også vedrøre tilbuddets indsats i forhold til at understøtte borgernes digitale dannelse ud fra den enkelte målgruppes behov og evner. Ledelse og medarbejdere kan i forbindelse med udarbejdelsen af politikker og retningslinjer i fællesskab identificere de etiske dilemmaer, der kendetegner netop deres borgeres brug af sociale medier, og drøfte, hvordan den pædagogiske indsats bedst kan tilrettelægges og imødekomme dilemmaer. Dilemmaerne kan for eksempel vedrøre venskaber mellem medarbejdere og borgere på Facebook, hjælp til oprettelse af datingprofiler, hjælp til privatindstillinger mm.

Fakta om sociale medier

Politikker og fælles retningslinjer, der vejleder i håndteringen af særlige problemstillinger forbundet med sociale medier, understøtter, at den enkelte medarbejder ikke står alene med beslutninger og ansvar, når der opstår et etisk dilemma, og understøtter en fælles tilgang i tilbuddet til borgernes brug af sociale medier.⁵¹

Med afsæt i de ovenstående punkter vurderer Socialtilsyn Nord, at tilbuddene for voksne generelt har en god forståelse af sociale medier og deres betydning borgernes hverdag. I forhold til den videre udvikling på området har Socialtilsyn Nord følgende anbefalinger til tilbud for voksne.

⁵¹ Socialstyrelsen (2020): "Faglig vejledning til socialtilsynene om sociale medier". Find udgivelsen [her](#).

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbud for voksne:

- Opsøger, underviser i og deler viden om de aktuelle sociale medier, som borgerne færdes på.
- Bruger sociale medier som en integreret del af indsatsen, for eksempel ved at have en inddragende og dialogbaseret tilgang til emnet med borgerne.
- Indarbejder borgernes brug af sociale medier i beredskabsplaner og retningslinjer og løbende drøfter dilemmaer forbundet med brugen af sociale medier.

Opsamling

Socialtilsyn Nord havde i tilsynsåret 2021 særligt fokus på tilbud og plejefamiliers indsats i forhold til at understøtte borgers og plejebørnenes hensigtsmæssige brug af og adgang til de sociale medier.

Socialtilsyn Nord oplever, at plejefamilier og tilbud generelt er bevidste om og anerkendende i forhold til sociale mediers betydning for borgernes og plejebørnenes hverdag, herunder i forhold til sociale relationer.

Socialtilsyn Nord har dog også set visse udviklingspotentialer, betinget af den enkelte målgruppe, som vil kunne løfte kvaliteten yderligere i både plejefamilierne og tilbuddene. Særligt på plejefamilieområdet og voksenområdet er der et udviklingspotentiale i forhold til en øget viden på området samt et større fokus på at gøre brugen af sociale medier til en integreret del af indsatsen. I både børne- og ungetilbud samt voksentilbud er der desuden et særligt udviklingspotentiale i forhold til at indarbejde sociale medier i fælles retningslinjer og beredskabsplaner.

9 Økonomi

Socialtilsynet finansieres af de indtægter, der opkræves af tilbuddene og kommunerne. Tilsynstaksterne fastsættes således på baggrund af de omkostninger, socialtilsynet har med at udføre tilsynet.

9.1 Socialtilsyn Nords budget

Budgettet for Socialtilsyn Nord var i 2021 på 34,370 mio. kr. Ved årets udgang konstateres et overskud på 1,088 mio. kr.

Året 2021 har i høj grad været præget af corona-epidemien, hvilket også afspejler sig i årsresultatet for Socialtilsyn Nord. Som følge af corona-epidemien har der, i lighed med 2020, også i 2021 været lavere/udskudte omkostninger til uddannelse, møder og rejser, administration og IT, samt driftsudgifter til ejendom på i alt ca. 1,000 mio. kr.

Til budget 2021 var forventningen, at der skulle føres tilsyn med 280 tilbud. Der er i 2021 ført tilsyn med 276 tilbud. Faldet i antallet af tilbud har betydet et indtægtsfald i størrelsesordenen af ca. 0,7 mio. kr. De færre indtægter opvejes af et tilsvarende mindre forbrug til aflønning og til befordring på 0,7 mio. kr.

Tabel 12 er en opgørelse over Socialtilsyn Nords henholdsvis budget og regnskab for året 2020. Tallene i tabellen er opgivet i 1.000 kr.

Tabel 12 - Budget og regnskab for Socialtilsyn Nord i 2021 angivet i 1.000 kroner

	Budget 2021	Regnskab 2021	Forskel
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	31,760	29,993	-1,767
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2.610	2,610	0
Udgifter i alt	34,370	32,603	-1.767
Indtægter fra objektiv finansiering	-19,180	-19,180	0
Indtægter fra tilsynstakster	-15,190	-14,511	679
Indtægter i alt	-34,370	-33,691	679
Tilkøbsydelse udgifter		1,360	0
Tilkøbsydelse indtægter		-1,360	0
Netto i alt		-1,088	-1,088

Socialtilsyn Nord har i 2021 udbudt forskellige tilkøbsydelse, der relaterer sig til Socialtilsyn Nords tilsynsfaglige viden. Tilkøbsydelse har for eksempel været konsulentbistand, tilkøb af

grundkurser, samt tilsyn med plejefamilier udenfor Socialtilsyn Nord's geografiske tilsynsområde. I 2021 har Socialtilsyn Nord også indgået aftale med Socialtilsyn Midt om tilsyn med tilbud der hører under Socialtilsyn Midt. Indtægterne for tilkøbsydelse kan opgøres til i alt 0,800 mio. kr. Derudover har de fem socialtilsyn indgået en samarbejdsaftale med Socialstyrelsen om evaluering af det specialiserede socialområde. Hvert socialtilsyn har i den forbindelse modtaget 0,560 mio. kr. til udvikling og afprøvning af et redskab til vurdering af specialiseringsgraden i sociale tilbud.

Neden for har vi præsenteret Socialtilsyn Nord's budget for tilsynsåret 2022.

Tabel 13 - Budget for Socialtilsyn Nord i 2022 angivet i 1.000 kroner

Budget 2022	
Socialtilsyn Nord's direkte udgifter	31,221
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2,596
Udgifter i alt	33,817
Indtægter fra objektiv finansiering	-18,745
Indtægter fra tilsynstakster	-15,072
Indtægter i alt	-33,817
Netto i alt	0

I tabel 14 herunder følger en opgørelse over fordelingen af objektiv finansiering i 2021 fordelt på kommuner.

Tabel 14 - Fordeling af objektiv finansiering i 2020

	Samlet antal 0-17-årige pr. 2. kv. 2020	Andel	Objektiv finansieringsudgift pr. kommune
Silkeborg	20.913	17,3%	3.309.181
Brønderslev	7.810	6,4%	1.235.820
Frederikshavn	10.366	8,6%	1.640.270
Jammerbugt	7.767	6,4%	1.229.016
Læsø	228	0,2%	36.078
Mariagerfjord	8.033	6,6%	1.271.107
Morsø	3.777	3,1%	597.656
Rebild	7.177	5,9%	1.135.657
Thisted	8.635	7,1%	1.366.364
Vesthimmerlands	7.219	6,0%	1.142.303
Aalborg	39.287	32,4%	6.216.602
I alt for kommunerne	121.211	100,0%	19.180.054

9.2 Takstudviklingen fra 2018 - 2021

Taksterne beregnes på baggrund af en takstmodel, som alle fem socialtilsyn bruger. Takstmodellen differentieres ud fra tilbuddets størrelse og det enkelte socialtilsyns portefølje, således udgifterne til driften af socialtilsynet fordeles efter omfanget af tilsynsopgavens størrelse.

Neden for ses en udvikling over taksterne for henholdsvis tilbud (tabel 15) og BPA-arbejdsgivervirksomheder (tabel 16). Taksterne er fordelt på tilsyn, nygodkendelse, væsentlig ændring samt skærpet tilsyn. Derudover er de for tilbuddene opgjort i forhold til antal pladser.

Tabel 15 - Udvikling af takster 2018 – 2021 for tilbud

Tilsyn med tilbud				
	2018	2019	2020	2021
0-7 pladser	35.135 kr.	35.341 kr.	35.129 kr.	35.043 kr.
8-24 pladser	42.162 kr.	42.409 kr.	42.155 kr.	42.051 kr.
25-49 pladser	70.269 kr.	70.682 kr.	70.258 kr.	70.085 kr.
50+ pladser	105.404 kr.	106.024 kr.	105.387 kr.	105.128 kr.
Godkendelse af nyt tilbud				
	2018	2019	2020	2021
0-7 pladser	23.627 kr.	31.378 kr.	32.021 kr.	32.263 kr.
8-24 pladser	28.352 kr.	37.654 kr.	38.425 kr.	38.715 kr.
25-49 pladser	47.253 kr.	62.756 kr.	64.041 kr.	64.526 kr.
50+ pladser	70.880 kr.	94.134 kr.	96.062 kr.	96.788 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse				
	2018	2019	2020	2021
0-7 pladser	8.663 kr.	9.998 kr.	10.203 kr.	10.288 kr.
8-24 pladser	10.395 kr.	11.998 kr.	12.243 kr.	12.346 kr.
25-49 pladser	17.325 kr.	19.996 kr.	20.405 kr.	20.576 kr.
50+ pladser	25.988 kr.	29.994 kr.	30.608 kr.	30.865 kr.
Skærpet tilsyn				
	2018	2019	2020	2020
0-7 pladser	3.513 kr.	3.534 kr.	3.513 kr.	3.504 kr.
8-24 pladser	4.216 kr.	4.241 kr.	4.215 kr.	4.205 kr.
25-49 pladser	7.027 kr.	7.068 kr.	7.026 kr.	7.009 kr.
50+ pladser	10.540 kr.	10.602 kr.	10.539 kr.	10.513 kr.

Tabel 16 - Udvikling af takster 2020 – 2021 for BPA-arbejdsgivervirksomheder

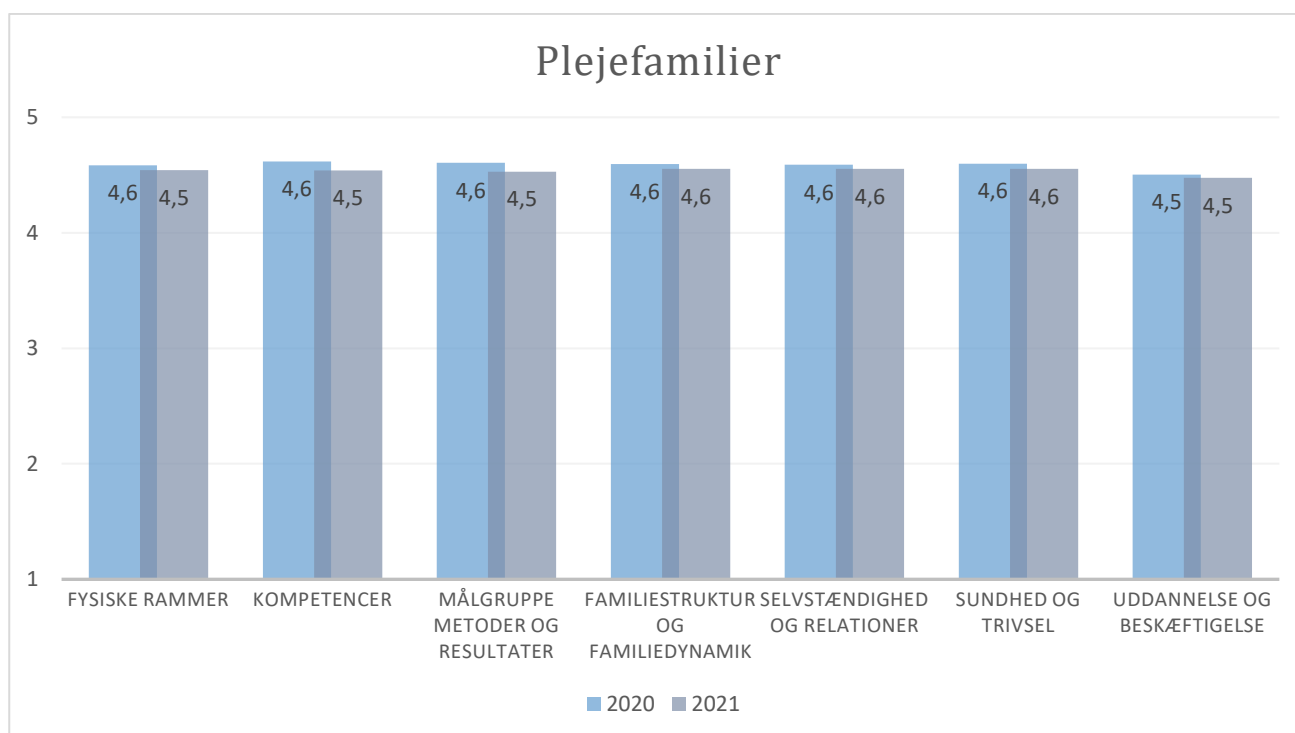
Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder	
2020	2021
7.282 kr.	7.337 kr.
Godkendelse af BPA-arbejdsgivervirksomheder	
2020	2021
20.165 kr.	20.318 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse	
2020	2021
7.282 kr.	7.337 kr.

10 Bilag

10.1 Bilag 1: Gennemsnitlige indikator score på temaniveau – plejefamilier

Diagrammet viser den gennemsnitlige bedømmelse på plejefamilieområdet opgjort for 2020 og 2021. De gennemsnitlige bedømmelser er fordelt på de syv temaer i kvalitetsmodellen.

Figur 3: Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2020-2021)⁵²

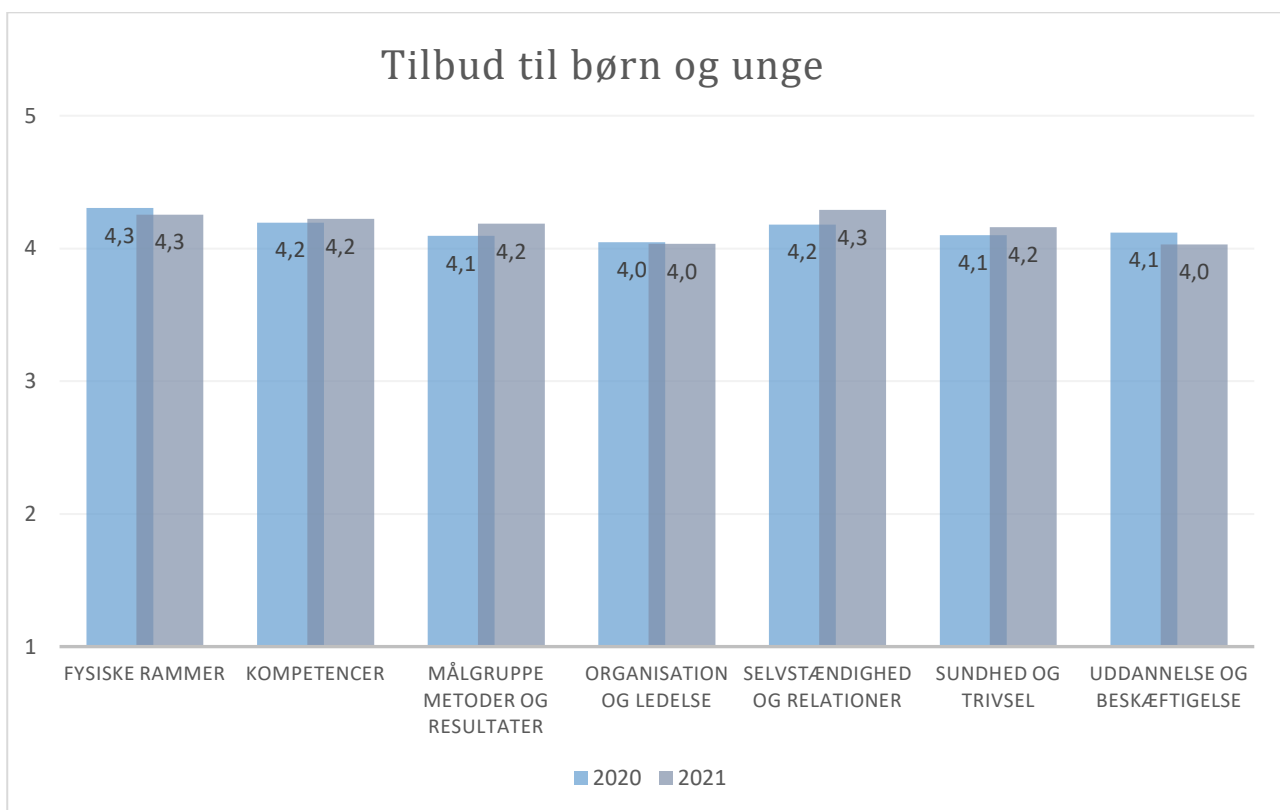
Som det fremgår af tabellen, er kvaliteten i plejefamilierne stabil fra 2020 til 2021 – vurderingen under alle temaer er enten uændret eller faldet maksimalt 2 %. Der er derved tale om mindre udsving, som Socialtilsyn Nord vurderer, ikke har betydning for udviklingen i den generelle kvalitet. Med afsæt i de kvantitative indikatorscorer er den generelle kvalitet i plejefamilier god.

⁵² Det er væsentligt at bemærke, at der ved opgørelsen af scoren i 2020 skal tages forbehold for fejl i datatrækket, da Socialtilsyn Nord i 2020 overgik til nye systemer. Modellen er baseret på et gennemsnit i indikatorscorerne for kvalitetsmodellens syv temaer. Gennemsnittet er et øjebliksbillede pr. 17.01.22.

10.2 Bilag 2: Gennemsnitlige indikator score på temaniveau – tilbud til børn og unge

Diagrammet viser den gennemsnitlige bedømmelse på tilbudsområdet for børn og unge opgjort for 2020 og 2021. De gennemsnitlige bedømmelser er fordelt på de syv temaer i kvalitetsmodellen.

Figur 4: Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2020-2021)⁵³

Som det fremgår af tabellen, er kvaliteten i tilbud til børn og unge stabil, når der ses på udviklingen fra 2020 til 2021. Vurderingen under alle temaer er enten uændret i 2021 sammenlignet med 2020

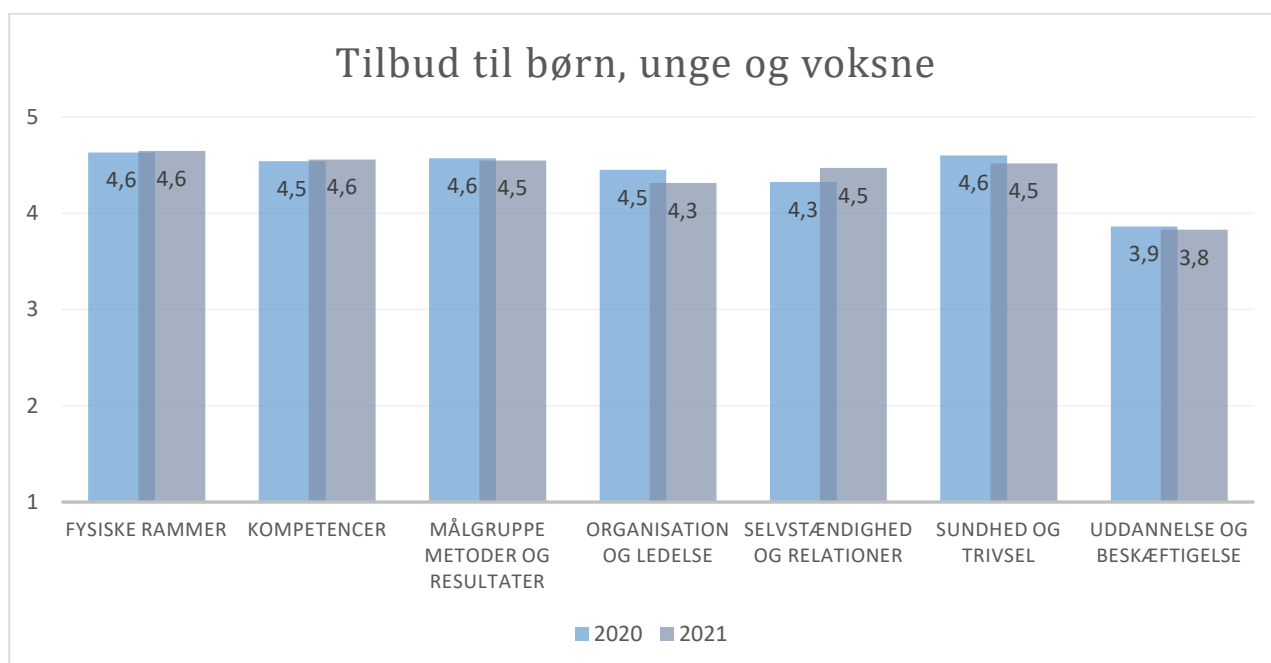
⁵³ Det er væsentligt at bemærke, at der ved opgørelsen af scoren i 2020 skal tages forbehold for fejl i datatrækket, da Socialtilsyn Nord i 2020 overgik til nye systemer. Modellen er baseret på et gennemsnit i indikatorscorene for kvalitetsmodellens syv temaer. Gennemsnittet er et øjebliksbillede pr. 17.01.22.

eller varierer med maksimalt 2,5%. Der er derved tale om mindre udsving, som Socialtilsyn Nord ikke vurderer, har betydning for udviklingen i den generelle kvalitet.

10.3 Bilag 3: Gennemsnitlige indikator score på temaniveau – tilbud til børn, unge og voksne

Diagrammet viser den gennemsnitlige bedømmelse på tilbudsområdet for børn, unge og voksne opgjort for 2020 og 2021. De gennemsnitlige bedømmelser er fordelt på de syv temaer i kvalitetsmodellen.

Figur 5: Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2020-2021)⁵⁴

Som det fremgår af tabellen, er kvaliteten i tilbud til børn, unge og voksne stabil, når der ses på 2020 og 2021. Ved alle temaer ses det, at de er uændrede fra 2020 til 2021 eller, at kvaliteten varierer

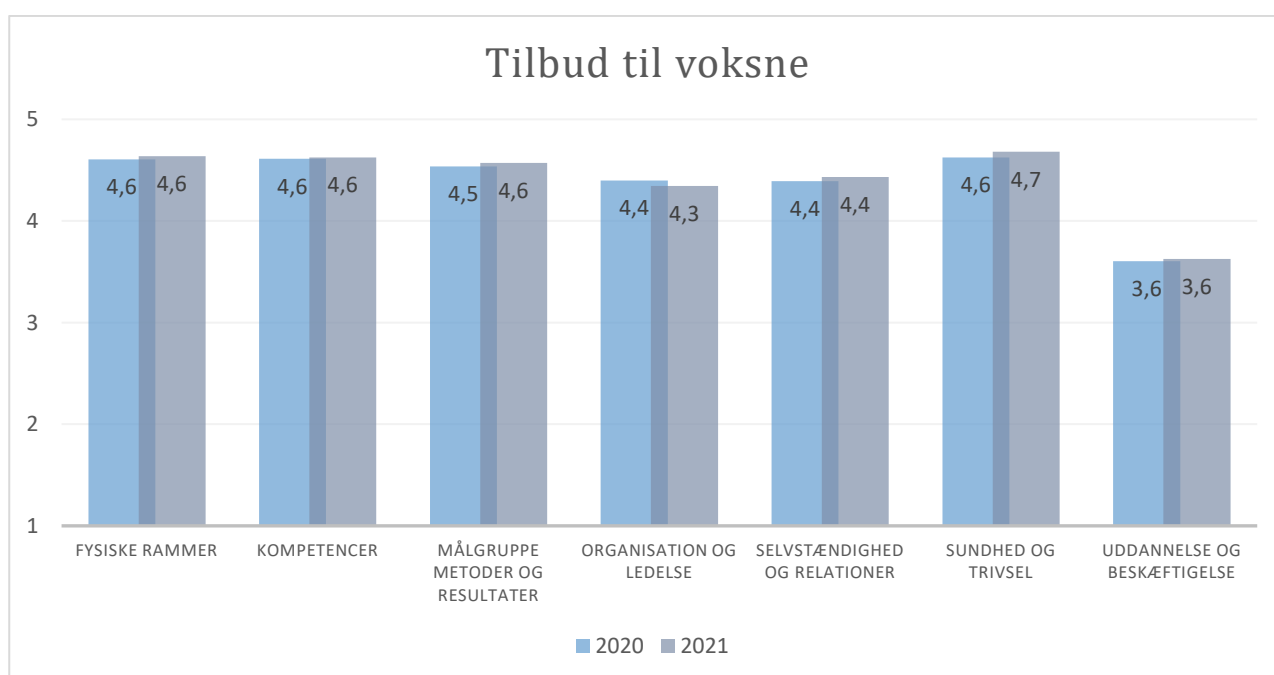
⁵⁴ Det er væsentligt at bemærke, at der ved opgørelsen af scoren i 2020 skal tages forbehold for fejl i datatrækket, da Socialtilsyn Nord i 2020 overgik til nye systemer. Modellen er baseret på et gennemsnit i indikatorscorene for kvalitetsmodellens syv temaer. Gennemsnittet er et øjebliksbillede pr. 17.01.22.

med maksimalt 3,5 %, hvorfor der er tale om mindre udsving, som Socialtilsyn Nord ikke vurderer har betydning for udviklingen i den generelle kvalitet.

10.4 Bilag 4: Gennemsnitlige indikator score på temaniveau – tilbud til voksne

Diagrammet viser den gennemsnitlige bedømmelse på tilbudsområdet for voksne opgjort for 2020 og 2021. De gennemsnitlige bedømmelser er fordelt på de syv temaer i kvalitetsmodellen.

Figur 6: Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2020-2021)⁵⁵

Som det fremgår af ovenstående tabel, er kvaliteten i tilbud til voksne stabil, når der ses på udviklingen fra 2020 til 2021. Alle temaer er enten uændrede fra 2020 til 2021 eller varierer med maksimalt

⁵⁵ Det er væsentligt at bemærke, at der ved opgørelsen af scoren i 2020 skal tages forbehold for fejl i datatrækket, da Socialtilsyn Nord i 2020 overgik til nye systemer. Modellen er baseret på et gennemsnit i indikatorscorene for kvalitetsmodellens syv temaer. Gennemsnittet er et øjebliksbillede pr. 17.01.22.

1,5 %, hvorfor der er tale om mindre udsving, som Socialtilsyn Nord ikke vurderer har betydning for udviklingen i den generelle kvalitet.

Som det er beskrevet indledningsvist, kan temaerne ikke sammenlignes på tværs, hvorfor der ikke nødvendigvis skal tages højde for, at scoren på temaet uddannelse og beskæftigelse kan synes lav. Det kan til dels forklares med, at en stor del af borgerne som bor på tilbud for voksne, enten er pensionerede eller har udprægede kognitive eller fysiske udfordringer, som gør det svært at sikre stabilt fremmøde til uddannelse eller anden beskæftigelse.

Socialtilsyn Nord

Springvandspladsen 5

9800 Hjørring

Telefon: 72 33 69 30

socialtilsynnord@hjoerring.dk

www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Godkendt af Byrådet i Hjørring Kommune den XXXX

Punkt 6.

Afrapportering fra arbejdsgruppe vedr. Neurocenter Østerskoven, RN

2022-026778

Resume

Der er bekymring om bæredygtigheden for Neurocenter Østerskoven, som har oplevet en faldende og svingende belægning af pladser med specialiseret rehabilitering til voksne med erhvervet hjerneskade. Den af DAS nedsatte arbejdsgruppe vurderer, at der fortsat er behov for levering af specialiseret døgnrehabilitering i Nordjylland.

På baggrund af arbejdsgruppens drøftelser indstilles nedenstående med henblik på at sikre tilbuddets fremadrettede bæredygtighed:

- Pladsantallet for borgere med erhvervet hjerneskade på Neurocenter Østerskoven reduceres fra 22 til 14 helårsdøgnpladser fra den 1. juli 2022
- Døgnprisen forhøjes fra 5.077 kr. til 5.561 kr. med virkning fra den 1. juli 2022 for nyindskrevne borgere og fra den 1. januar 2023 for allerede indskrevne borgere.

Indstilling

Ekspertpanelet, nedsat af DAS, har drøftet og behandlet arbejdsgruppens anbefalinger og indstiller til DAS:

- At anbefalingerne fra arbejdsgruppen følges.
- At evaluering af efterspørgslen på helårsdøgnpladser til borgere med erhvervet hjerneskade, med henblik på eventuel justering af kapaciteten, flyttes til starten af 2023, da Corona kan have haft betydning for anvendelsen af Østerskoven og dermed behovet for antal pladser. Evaluering foreslås forankret i Ekspertpanelet.
- At der etableres et årligt møde mellem myndighedschefer, Østerskoven og hjerneskadekoordinatorgruppen.

Baggrund og udvikling på Neurocenter Østerskoven

Neurocenter Østerskoven er et døgntilbud til borgere med erhvervet og medfødt hjerneskade. Neurocenter Østerskoven er det eneste tilbud i Nordjylland, der tilbyder specialiseret døgnrehabilitering til borgere med erhvervet hjerneskade. Tilbuddet er derfor omfattet af det forstærkede samarbejde, som holder hånden under de mest specialiserede tilbud i Nordjylland.

Neurocenter Østerskoven har i de senere år oplevet svingende og faldende brug af pladserne til borgere med erhvervet hjerneskade. Dertil har Neurocenter Østerskoven oplevet udfordringer vedrørende håndtering af indsatsen hen over sommerferieperioden.

De nordjyske kommuner har i perioden 2015 – 2021 haft en efterspørgsel på mindre end 11 helårsdøgnpladser pr. år. I 2021 var der i gennemsnit belagt i alt 13,6 helårsdøgnpladser, herunder med en belægning af 6,2 helårsdøgnpladser fra nordjyske kommuner og 7,5 helårsdøgnpladser fra kommuner uden for Nordjylland.

Udfordringen har været drøftet i Ekspertpanelet og DAS, som har nedsat en arbejdsgruppe med kommunale og regionale deltagere, som skal sikre et fælles billede af udfordringen og belyse hvordan udfordringen kan håndteres myndighed og driftsherre imellem.

Behovet for Neurocenter Østerskoven

Arbejdsgruppen vurderer, at der fortsat er behov for levering af Specialiseret døgnrehabilitering i Nordjylland. Dertil ser alle de nordjyske kommuner fortsat Neurocenter Østerskoven som deres foretrukne leverandør af specialiseret døgnrehabilitering til borgere med erhvervet hjerneskade.

Der har været udfordringer med faldende belægning, som bl.a. skyldes en udvikling med kortere opholdsholdslængde. Dertil har kommunerne i Nordjylland i højere grad end hidtil anvendt matrikelløs specialiseret rehabiliteringsindsats i eget hjem ud fra en faglig vurdering. En stor del af borgerne visiteres dog fortsat til Specialiseret døgnrehabilitering ved Neurocenter Østerskoven.

Den lave belægning af pladser i 2021 har medført et underskud samt manglende økonomisk bæredygtighed på Neurocenter Østerskoven. Der er derfor behov for en reduktion i pladsantallet samt en justering af Neurocenter Østerskovens budget og takst for døgnydelsen til borgere med erhvervet hjerneskade. Justeringen skal være med til at etablere et driftsgrundlag, der kan sikre økonomisk bæredygtighed fremadrettet.

Arbejdsgruppens centrale anbefalinger

Arbejdsgruppen anbefaler, at:

- Rammevilkårene for Neurocenter Østerskoven ændres i form af en reduktion af antallet af helårsdøgnpladser til borgere med erhvervet hjerneskade
- Regionen på baggrund af analysearbejdet i arbejdsgruppen anbefaler, at pladsantallet for borgere med erhvervet hjerneskade reduceres fra 22 til 14 helårsdøgnpladser fra den 1. juli 2022.
 - o Såfremt der er efterspørgsel på mere end 14 helårsdøgnpladser kan der periodevis og i mindre målestok foretages en opjustering af kapaciteten.
 - o En ændring af pladsantallet vil medføre et nyt budget og en takststigning fra 5.077 kr. til 5.561 kr.. Den nye takst vil have virkning fra den 1. juli 2022 for nyindskrevne borgere og fra den 1. januar 2023 for allerede indskrevne borgere.
- Ved udgangen af 2023 evalueres efterspørgslen på helårsdøgnpladser til borgere med erhvervet hjerneskade med henblik på eventuel justering af kapaciteten fra den 1. januar 2024 og fremadrettet.

Den nye takst på 5.561 kr. vil fortsat være lavere end sammenlignelige tilbud. Med 14 helårsdøgnpladser forventes der at være tilstrækkelig kapacitet til efterspørgslen fra de nordjyske kommuner.

Dertil har arbejdsgruppen en række øvrige anbefalinger vedrørende ændringer af arbejdstilrettelæggelsen i sommerferieperioden samt øget dialog mellem Neurocenter Østerskoven og kommunerne.

Bilag:

Bilag 1 - Afrapportering vedrørende Neurocenter Østerskoven.docx

Bilag 2 - Kommissorium for arbejdsgruppe vedrørende Neurocenter Østerskoven.pdf

Bilag 1 – Afrapportering vedrørende Neurocenter Østerskovens levering af specialiseret rehabilitering

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
1.1	Konklusion og anbefalinger	3
2	Metode for belysning af temaerne	5
3	Analyse af arbejdsgruppens temaer og anbefalinger	5
3.1	Kommunernes henvisningsmønstre herunder udviklingen i antal forløb og længden af disse	5
3.1.1	Udviklingen i opholdslængden	5
3.1.2	Ændringer i indskrivelser på Neurocenter Østerskoven	6
3.1.3	Udfordringer i forhold til brugen af pladserne	6
3.2	Udfordringer og løsninger i forhold til brug af pladserne på Neurocenter Østerskoven	8
3.2.1	Udviklingen i belægningen af pladser	8
3.2.2	Analyse af nordjyske kommuners levering af specialiseret rehabilitering	9
3.2.3	Løsninger i forhold til den svingende og faldende brug af pladserne	9
3.3	En sammenligning af takster på sammenlignelige rehabiliteringstilbud	10
3.4	Et fælles billede af intensiteten af den specialiseret rehabilitering over sommerferieperioden	10
3.5	Forudsætninger for tilbuddets rammer	11
3.5.1	Opsummering af temaet	11
3.5.2	Anbefalinger	11
3.6	Øvrige anbefalinger	12
4	Bilag	13
4.1	Bilag 1 - Spørgeskema til kommuner	13
4.2	Bilag 2 – Opsummering af kommunernes besvarelse af spørgeskemaundersøgelsen	14
4.3	Bilag 3 - Oversigt over døgn takster fra tilbud vedr. Neurorehabilitering efter §107	15
4.4	Bilag 4 – Nye rammer for ind- og udskrivning på Neurocenter Østerskoven	17

1 Indledning

Borgere der bliver udskrevet fra sygehuset med en genoptræningsplan til rehabilitering på specialiseret niveau, har ret til specialiseret rehabilitering. Kommunerne har ansvaret for at tilbyde specialiseret rehabilitering til disse borgere. Indsatsen kan varetages enten ambulantly eller døgnbaseret.

Neurocenter Østerskoven er et døgnbaseret rehabiliteringstilbud efter servicelovens §§ 67 og 107 for borgere med moderat, svær til meget svær hjerneskade. Neurocenter Østerskoven er det eneste tilbud der leverer specialiseret døgnrehabilitering til målgruppen i Nordjylland.

Neurocenter Østerskoven er omfattet af det forstærkede samarbejde, hvor målet er at sikre, at borgerne i regionen til stadighed har adgang til de fornødne specialiserede tilbud og kompetencer ved at etablere et forstærket tværkommunalt samarbejde, der kan understøtte eksistensen af de mest specialiserede sociale tilbud i Nordjylland.

Der er i øjeblikket særlig bekymring om tilbuddets bæredygtighed, hvorfor der er nedsat en arbejdsgruppe på tværs af myndighed og leverandør med henblik på belysning af behov og muligheder for iværksættelse af særlige vilkår/initiativer med henblik på at understøtte tilbuddets fortsatte drift. Arbejdsgruppens arbejde skal dermed medvirke til at sikre, at der fortsat er et tilbud i Nordjylland, sådan at kommunerne kan leve op til deres forpligtelser om at kunne tilbyde specialiseret rehabilitering til målgruppen.

Den af Den Administrative Styregruppe (på socialområdet) nedsatte tværgående arbejdsgruppe har haft til formål, at belyse udfordringer for Region Nordjyllands specialiserede hjerneskadetilbud Neurocenter Østerskoven, der relaterer sig til levering af specialiseret rehabilitering i forbindelse med afvikling af sommerferie, samt udfordringer med svingende og vigende belægning i en længere periode. Arbejdsgruppens medlemmer fra kommunerne er godkendt ved Forretningsudvalget i regi af Nordjysk Socialaftale.

Arbejdsgruppen er med afsæt i kommissoriet blevet bedt om at arbejde med følgende:

1. Kommunernes henvisningsmønstre herunder udviklingen i antal forløb og længden af disse.
2. Udfordringer og løsninger i forhold til den svingende og markant faldende brug af pladserne på Neurocenter Østerskoven.
3. En sammenligning af takster på sammenlignelige rehabiliteringstilbud
4. Forudsætninger for tilbuddets rammer – budget og takst - i forhold til at kunne levere specialiseret rehabilitering hen over sommerferieperioden, samt forventninger til indskrivningsforløb
5. Et fælles billede af intensiteten af den specialiseret rehabilitering over sommerferieperioden

1.1 Konklusion og anbefalinger

Arbejdsgruppens overvejelser, konklusion og anbefalinger om tilbuddets rammer jf. punkt 1 – 4 er følgende:

- Arbejdsgruppens overvejelser:
 - o De Nordjyske kommuner skal kunne tilbyde borgerne specialiseret genoptræning. Neurocenter Østerskoven er det eneste tilbud i Nordjylland med specialiseret genoptræning i døgnregi.
 - o Alle de nordjyske kommuner ser fortsat Neurocenter Østerskoven som deres foretrukne leverandør af specialiseret døgnrehabilitering og har fortsat behov for Neurocenter Østerskoven til levering af specialiseret døgnrehabilitering, når indsatsen skal leveres i Nordjylland.
 - o Kommunerne indskrives borgere med kortere forløb og med mere komplekse behov
 - o Med afsæt i kommunernes faglige vurdering anvendes der ambulantly behandling, for de borgere der ikke ønsker yderligere døgnbehandling efter hospitalsindlæggelsen eller hvor borgerens behov for specialiseret rehabilitering kan leveres i egen kommune. Enkelte kommuner anvender derfor i nogle tilfælde matrikelløs specialiseret rehabiliteringsindsats til

borgere med behov for specialiseret rehabilitering. Kommunerne forventer at samme tendens vil gælde fremadrettet.

- Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund, at:
 - o Rammevilkårene for Neurocenter Østerskoven ændres i form af en reduktion af antallet af helårsdøgnpladser¹ til borgere med erhvervet hjerneskade
 - o Regionen på baggrund af analysearbejdet i arbejdsgruppen anbefaler, at pladsantallet for borgere med erhvervet hjerneskade reduceres fra 22 til 14 helårsdøgnpladser fra den 1. juli 2022
 - Såfremt der er efterspørgsel på mere end 14 helårsdøgnpladser kan der periodevis og i mindre målestok foretages en opjustering af kapaciteten.
 - Ved udgangen af 2023 evalueres efterspørgslen på helårsdøgnpladser til borgere med erhvervet hjerneskade med henblik på eventuel justering af kapaciteten fra den 1. januar 2024 og fremadrettet.
 - En ændring af pladsantallet vil medføre et nyt budget og takststigning fra 5.077 kr. til 5.561 kr., hvilket fortsat er lavere end sammenlignelige tilbud. Den nye takst vil have virkning fra den 1. juli 2022 for nyindskrevne borgere og fra den 1. januar 2023 for allerede indskrevne borgere.

Arbejdsgruppens anbefalinger om intensiteten af den specialiserede rehabilitering over sommerferieperioden jf. punkt 5 er følgende:

- o At der gennemføres en ændring af arbejdstilrettelæggelsen på Neurocenter Østerskoven.

Øvrige anbefalinger:

Arbejdsgruppen anbefaler dertil, at:

- Neurocenter Østerskoven:
 - o Ansætter en neuropsykolog, som kan medvirke til at indsatsen på Neurocenter Østerskoven er neuropsykologisk funderet samt kan medvirke til at udarbejde neuropsykologiske udredninger og anbefalinger til videre indsats efter borgerens udskrivning fra Neurocenter Østerskoven. Ansættelsen af neuropsykologen er indarbejdet i budgettet for Neurocenter Østerskoven fremadrettet.
 - o Den sundhedsfaglige profil skærpes med vægt på at sikre tilstrækkelige ressourcer vedrørende eksempelvis sygeplejersker, ergo- og fysioterapeuter
 - o I øget omfang søger løbende dialog med kommunerne enkeltvis gennem dialogmøder om behov og tendenser vedrørende målgruppen og indsatser på Neurocenter Østerskoven
 - o Skaber bedre tydelighed om muligheder for:
 - weekendorlov for borgere på Neurocenter Østerskoven
 - besøg og overnatning af pårørende i borgerens bolig på Neurocenter Østerskoven samt tydelighed om pårørendes muligheder på Neurocenter Østerskoven for samvær og aktiviteter bl.a. fælles madlavning og samvær i øvrigt
- Kommunerne:
 - o I deres visitationsstrategi orienterer borgerne om muligheden for døgntilbud på Neurocenter Østerskoven med muligheden for weekendorlov med støtte og omsorg fra kommunen i borgerens hjem i weekenden.

¹ Anvendelsen af begrebet "helårsdøgnpladser" skal medvirke til at tydeliggøre, at der er på Neurocenter Østerskoven er tale om døgnpladser som kan anvendes hele året – og at de enkelte døgnpladser kan anvendes af flere borgere på cpr-nr. niveau på årsbasis.

2 Metode for belysning af temaerne

Temaerne er belyst gennem drøftelser i arbejdsgruppen om datamateriale samt kommunernes og Neurocenter Østerskovens erfaringer og opmærksomhedspunkter vedrørende varetagelsen af Specialiseret rehabilitering for målgruppen. Som led i drøftelserne har kommunernes repræsentanter i arbejdsgruppen inddraget øvrige kommuner og fagpersoner i eget bagland i de nordjyske kommunale klynger med henblik på kvalificering af drøftelserne af temaerne i arbejdsgruppen.

Ved belysningen af temaerne er der blevet taget udgangspunkt i oplysninger om takster ved sammenlignelige tilbud på Tilbudsportalen, hvor disse oplysninger efterfølgende er blevet drøftet i arbejdsgruppen.

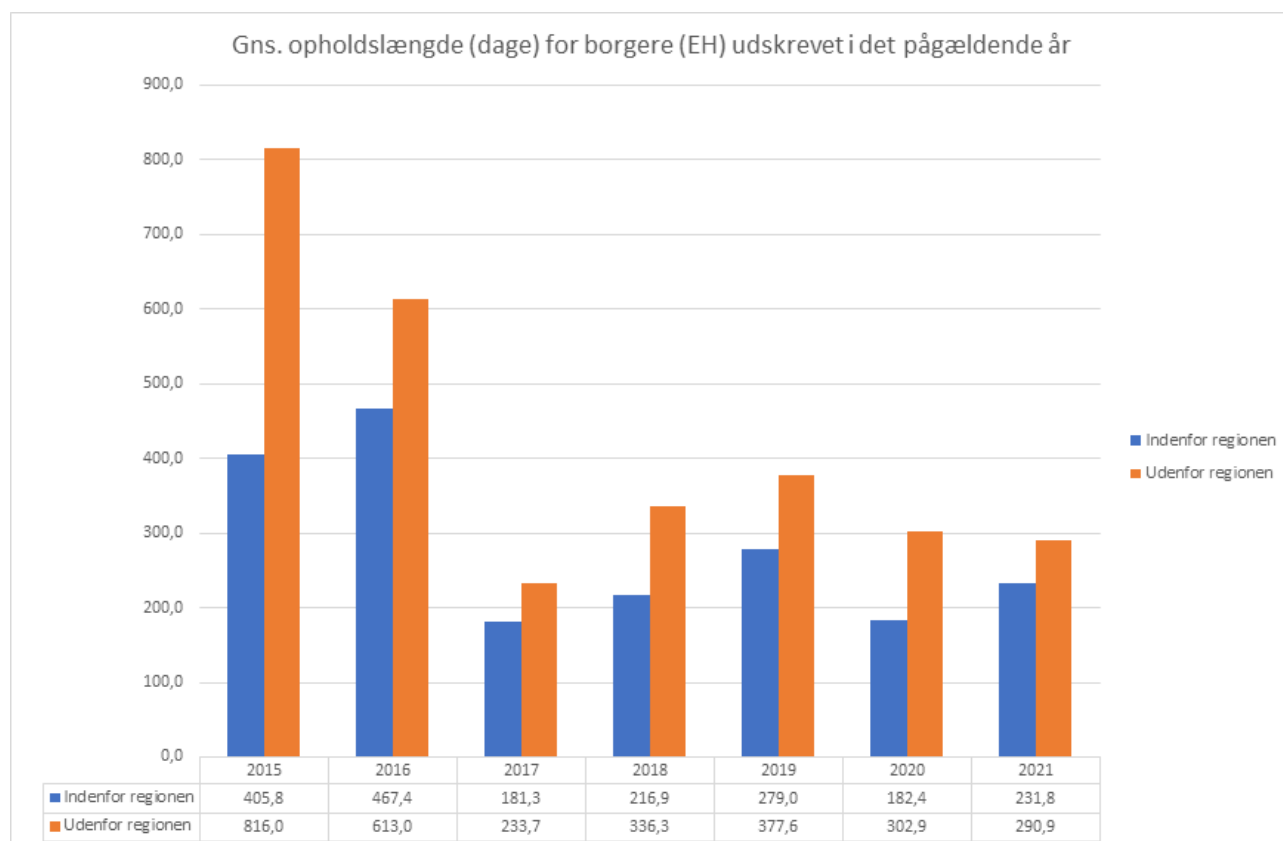
3 Analyse af arbejdsgruppens temaer og anbefalinger

Nedenfor fremgår en opsummering af de beskrevne temaer samt arbejdsgruppens anbefalinger.

3.1 Kommunernes henvisningsmønstre herunder udviklingen i antal forløb og længden af disse

3.1.1 Udviklingen i opholdslængden

Kommunernes forudsætninger for varetagelse af indsatsen er forskellige, hvorfor tendenser med kortere forløb på Neurocenter Østerskoven varierer fra kommune til kommune.

Tabel 2 - Gennemsnitlig opholdslængde for borgere med erhvervet hjerneskade fra 2015 – 2021 med visitation fra kommuner indenfor og udenfor Nordjylland

Opgørelser for borgernes opholdslængde på Neurocenter Østerskoven viser, at:

- den gennemsnitlige opholdslængde for borgere med erhvervet hjerneskade (EH) inden for regionen er faldet siden 2015 fra 405,8 gennemsnitlige dage til 231,8 dage i 2021. Dertil har der været et fald i den gennemsnitlige opholdslængde for borgere med EH uden for regionen fra 816,0 dage i 2015 til 290,9 dage i 2021. I perioden fra 2017 til 2021 har der været varierende udsving i opholdslængden.
- faldet siden 2016 skyldes bl.a. at der i årene 2015 og 2016 har været indskrevet flere unge borgere med længere opholdslængde. Dertil har nedlukningen af Strandgården i december 2018 påvirket målgruppesammensætningen og opholdslængden på Neurocenter Østerskoven.
- Der var 2021 en gennemsnitlig opholdslængde på 231,8 dage for nordjyske borgere. Der var dermed 1-2 borgere pr. helårsdøgnplads.

Arbejdsgruppen har drøftet udviklingen:

- a. Jævnfør ovenstående viser udviklingen, at kommunerne bestiller kortere ophold. Dette skyldes bl.a. at enkelte kommuner har mulighed for tidligere – gennem matrikelløs specialiseret rehabiliteringsindsats – at tilbyde en indsats for borgerne i eget hjem tidligere i forløbet.
- b. Efter nedlukningen af Rehabiliteringscenter Strandgården er der tilkommet flere ældre borgere til Neurocenter Østerskoven. Dette har tillige påvirket opholdslængden i nedadgående retning.
- c. Den gennemsnitlige opholdslængde er faldet. Der er dog fortsat enkelte lange forløb for enkelte målgrupper særligt blandt målgruppen af unge med erhvervet hjerneskade.
- d. Arbejdsgruppen vurderer, at kommunerne er blevet bedre til at varetage matrikelløse specialiserede rehabiliteringsforløb med rehabiliteringsindsatser for borgere i eget hjem
- e. Neurocenter Østerskoven oplever at dette medfører, at andelen af borgere med komplekse behov, der anvender Neurocenter Østerskoven, er stigende.

3.1.2 Ændringer i indskrivelser på Neurocenter Østerskoven

Tendensen viser, at der ses forløb uden indskrivelse på Neurocenter Østerskoven som understøtter kommunernes indsats for at imødekomme hensyn til borgerne om at opnå færre sektorovergange. Dertil iagttages der hensyn om at imødekomme nærhedsprincipper og borgernes ønsker om indsats i eget hjem.

Tendensen viser, at kommunerne løser opgaver for borgere til indsats i eget hjem, når borgerne har ønske om indsats i eget hjem eller når indsatsen kan varetages i eget hjem.

3.1.3 Udfordringer i forhold til brugen af pladserne

Nedenfor fremgår oversigt over antal indskrivninger af individuelle borgere (på cpr-nr. niveau) med erhvervet hjerneskade fra kommuner i Nordjylland på Neurocenter Østerskoven i perioden 2018 – 2022.

Kommuner	2018	2019	2020	2021	2022 (januar-april)	I alt
Regionen	16	16	16	12	7	67
Brønderslev Kommune		1		1		2
Frederikshavn Kommune		6		2	1	9
Hjørring Kommune	3	2	2	2	1	10
Jammerbugt Kommune	4	2	2	1	1	10
Læsø Kommune		1				1
Mariagerfjord Kommune	2		1	1	1	5
Morsø Kommune			1			1
Rebild Kommune	2	1	1	1		5
Thisted Kommune	1		1	1		3
Vesthimmerlands Kommune	1	2	1		2	6
Aalborg Kommune	3	1	7	3	1	15

Kilde: Data fra Region Nordjylland

Tabel 3: Antal indskrivninger af individuelle borgere med erhvervet på Neurocenter Østerskoven fordelt på kommuner 2018 – 2021

Som det fremgår af tabellen, har der i perioden 2018 til 2021 været en efterspørgsel fra samtlige Nordjyske Kommuner i Nordjylland. Kommunerne bekræfter i en spørgeskemaundersøgelse, at Neurocenter Østerskoven er kommunernes primære leverandør af specialiseret døgnrehabilitering. Antallet af indskrivninger har været uændret blandt de nordjyske kommuner til og med 2020.

Kommunerne arbejder i højere grad med indsatser i hjemmet for borgere med behov for specialiseret rehabilitering

- En Kommune kan, når der alene er behov for indsatser i dagstimerne, på egen hånd iværksætte matrikelløs specialiserede rehabiliteringsindsatser for borgeren i hjemmet. En kommune anvender Neurocenter Østerskoven når der er behov for indsatser hele døgnet.
- Flere kommuner har nu et større fokus på indsatser i eget hjem end tidligere. Enkelte borgere har dertil et ønske om at undgå døgnophold og indsatser uden for hjemmet, idet borgerne har oplevet lange forløb på sygehusene.
- Størsteparten af kommunerne er fortsat afhængige af Neurocenter Østerskovens ydelser ved indsatser til borgere med behov for døgntilbud, såfremt ydelserne skal leveres i regi af det forstærkede samarbejde. Der er en generel tilkendegivelse fra alle kommunerne i Nordjylland om at Neurocenter Østerskoven er deres foretrukne leverandør af specialiseret rehabilitering.

Forventninger til fremtiden

Kommunerne kan pr. definition ikke forudsige hvor mange borgere der tilkommer med erhvervet hjerneskade og en genoptræningsplan til specialiseret rehabilitering og dermed kan kommunerne ikke på forhånd danne et overblik over behovet for indsatser. Kommunernes henvisningsmønster kan derfor være vanskeligt at forudse.

3.2 Udfordringer og løsninger i forhold til brug af pladserne på Neurocenter Østerskoven.

3.2.1 Udviklingen i belægningen af pladser

Nedenfor fremgår udviklingen i belægningen af helårsdøgnpladser til borgere med erhvervet hjerneskade på Neurocenter Østerskoven og Rehabiliteringscenter Strandgården i årene 2015 – 2018 samt Neurocenter Østerskoven i årene 2019 – 2021. Belægningen af helårsdøgnpladser er opdelt på borgere fra kommuner i Region Nordjylland og borgere fra kommuner uden for Region Nordjylland.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (jan – marts)
Borgere fra kommuner i Region Nordjylland	10,4	10,2	8,7	10,8	10,7	8,7	6,2	6,0
Borgere fra kommuner uden for Region Nordjylland	7,4	8,0	8,4	9,7	8,2	9,9	7,5	3,8
I alt	17,8	18,2	17,1	20,5	18,8	18,6	13,6	9,8

Tabel 4: Belægningen af helårsdøgnpladser

Som det fremgår ovenfor har der været en særligt faldende belægning fra 2020 til 2021, hvor kommunerne i alt har efterspurgt 13,6 helårsdøgnpladser til borgere med erhvervet hjerneskade på Neurocenter Østerskoven. På baggrund af den faldende belægning har Neurocenter Østerskoven måttet gennemføre en kapacitetstilpasning på medarbejdersiden med henblik på fokus på økonomisk bæredygtighed. Neurocenter Østerskoven er aktuelt i gang med at rekruttere personale, der kan imødekomme den nuværende efterspørgsel og fremtidig forventelig efterspørgsel på helårsdøgnpladser. Dertil har Neurocenter Østerskoven fortsat fokus på sikring af økonomisk bæredygtighed fremadrettet.

I 2022 har der i perioden 1. januar – 31. marts der været en belægning af i alt 9,8 pladser. Neurocenter Østerskoven har i perioden måttet afvise 4 borgere i målgruppen, hvoraf de 3 var nordjyske borgere. Årsagen til afvisningen af borgerne har været kapacitetstilpasninger og rekrutteringsvanskeligheder ift. sundhedsplejefaglige ressourcer.

Den tidligere iværksatte kapacitetstilpasning sammenholdt med andre interne faktorer har medført at tilbuddet er blevet udfordret på den faglige bæredygtighed samt arbejdsmiljøet. Der er således brug for, at der skabes et økonomisk driftsgrundlag, der sikrer gode rammer for den faglige bæredygtighed og arbejdsmiljøet.

Der ses en nedgang i efterspørgslen fra nordjyske kommuner og en mere stabil efterspørgsel fra kommuner uden for Region Nordjylland. Den lave efterspørgsel i 2021 fra de nordjyske kommuner skyldes bl.a. særlige begivenheder vedrørende Covid-19. Den overordnede kommunale strategi for valg af ydelser til borgere og anvendelse af helårsdøgnpladser ved Neurocenter Østerskoven vil fremadrettet være uændret, hvor

kommunerne fortsat vil anvende Neurocenter Østerskoven, når der er behov for specialiseret døgnrehabilitering.

3.2.2 Analyse af nordjyske kommuners levering af specialiseret rehabilitering samt forventninger til fremtidig anvendelse af døgnophold på Neurocenter Østerskoven

Arbejdsgruppen har gennemført en spørgeskemaundersøgelse jf. spørgsmålene i bilag 1. Gennem undersøgelsen har kommunerne bl.a. angivet årsager til, at borgere ikke er blevet visiteret til Neurocenter Østerskoven. Dertil har kommunerne angivet forventninger til fremtidig anvendelse af Neurocenter Østerskoven.

Spørgeskemaet er udsendt til hjerneskadekoordinatorerne i Nordjylland. Spørgeskemaet er besvaret af 9 ud af 11 kommuner. Af bilag 2 fremgår en opsummering af de nordjyske kommuners besvarelse af spørgeskemaet.

3.2.3 Løsninger i forhold til den svingende og faldende brug af pladserne

Neurocenter Østerskoven har i rammeaftaleregii i dag en kapacitet på 22 helårsdøgnpladser til borgere med erhvervet hjerneskade.

Som det fremgår ovenfor har der været en efterspørgsel fra nordjyske og kommuner uden for Nordjylland på 13,6 helårsdøgnpladser i 2021. I perioden fra 2015 – 2021 har der ikke været en efterspørgsel fra kommunerne i Nordjylland, der overstiger 11 helårsdøgnpladser. Der tages dog forbehold for at året 2021 kan være væsentligt afvigende i forhold til tidligere år, idet der i 2021 har været særlige omstændigheder vedrørende Covid-19.

Den overordnede kommunale strategi for valg af ydelser til borgere og anvendelse af pladser ved Neurocenter Østerskoven vil fremadrettet være uændret, hvor kommunerne fortsat vil anvende Neurocenter Østerskoven, når der er behov for specialiseret døgnrehabilitering. Dertil vil efterspørgslen afhænge af antallet af genoptræningsplaner til specialiseret rehabilitering i de enkelte år.

Med de nordjyske kommuners generelt svingende brug af helårsdøgnpladser (jf. tabel 4) samt den faldende anvendelse af helårsdøgnpladser og usikkerhed i forhold til fremtidig efterspørgsel er der behov for en reduktion i antallet af pladser. De nordjyske kommuner har anvendt under 11 helårsdøgnpladser i opgørelsesperioden.

Som led i justeringen i antallet af helårsdøgnpladser er det nødvendigt, at justere budgettet ud fra den forventede belægning. Dette medfører et behov for stigning i døgntaksten for borgere med erhvervet hjerneskade med henblik på at sikre den faglige- og økonomiske bæredygtighed fremadrettet.

Med afsæt i den hidtidige efterspørgsel og kommunernes forventninger til fremtiden, anbefaler Regionen med afsæt i drøftelserne i arbejdsgruppen, at der fremadrettet er en kapacitet til 14 helårsdøgnpladser til borgere med erhvervet hjerneskade. Neurocenter Østerskoven har forsyningsforpligtelse til de Nordjyske kommuner. Idet de nordjyske kommuner har anvendt under 11 helårsdøgnpladser i opgørelsesperioden vurderes 14 helårsdøgnpladser, at kunne imødekomme efterspørgslen.

Såfremt der er efterspørgsel på mere end 14 helårsdøgnpladser kan der periodevis og i mindre målestok foretages en opjustering af kapaciteten.

Ved udgangen af 2023 evalueres efterspørgslen på helårsdøgnpladser til borgere med erhvervet hjerneskade med henblik på eventuel justering af kapaciteten fra den 1. januar 2024 og fremadrettet.

Reduktion i antallet af helårsdøgnpladser medfører at døgntaksten for borgere med erhvervet hjerneskade tilpasses fra 5.077 kr. til 5.561 kr.

3.3 En sammenligning af takster på sammenlignelige rehabiliteringstilbud

Regionen har indhentet priser på Neurorehabiliteringsområdet på sammenlignelige tilbud og ATA-tid i Jylland. Oversigten viser, at den døgntakst ved Neurocenter Østerskoven på 5.077 kr. i 2022 er lavest.

Såfremt døgntaksten for borgere med erhvervet hjerneskade tilpasses til 5.561 kr. vil døgntaksten fortsat være lavere end døgntaksten ved sammenlignelige tilbud, jf. bilag 3. Dertil er døgntaksten på Neurocenter Østerskoven inklusiv udgifter til logopæd.

3.4 Et fælles billede af intensiteten af den specialiseret rehabilitering over sommerferieperioden

Gruppen er kommet frem til følgende forståelse af temaet:

- Med afsæt i den faglige visitationsretningslinje fra Sundhedsstyrelsen skal der leveres rehabilitering 365 dage om året med den faglige kvalitet for som er beskrevet i retningslinjen. Der er enighed om at det er et fælles billede for indsatsen vedr. specialiseret rehabilitering. Dermed vil dette også være gældende for Neurocenter Østerskoven i sommerferieperioden. Dette er nødvendigt for, at kommunerne fortsat kan leve op til gældende krav til specialiseret rehabilitering og for, at Neurocenter Østerskoven kan levere den nødvendige kvalitet i indsatsen hen over hele året for de borgere, der er særligt sårbare overfor overgange i rehabiliteringsforløbet.

3.5 Forudsætninger for tilbuddets rammer – budget og takst - i forhold til at kunne levere specialiseret rehabilitering hen over sommerferieperioden, samt forventninger til indskrivningsforløb

3.5.1 Opsummering af temaet

Kommunerne har fortsat behov for at have borgere indskrevet på Neurocenter Østerskoven, såfremt døgnydelsen skal leveres i Region Nordjylland. Der er derfor behov for at Neurocenter Østerskoven kan tilbyde den fornødne indsats i sommerferieperioden. Der er tale om en borgergruppe med komplekse behov, som er særligt sårbare overfor skift i indsats og omgivelser. Kvaliteten af borgerens rehabiliteringsforløb vil blive reduceret ved en ferielukning.

3.5.2 anbefalinger

Med afsæt i ovenstående konkluderer arbejdsgruppen at der søges en løsning med model med spredt ferieafholdelse, hvor fremmødeprofilen afstemmes til en minimumsbemanning inden for alle faggrupper, sådan at der fortsat sikres kontinuerlig drift i sommerferieperioden. Neurocenter Østerskoven er ansvarlig for implementeringen.

"Sommerferieperioden" omfatter skolernes sommerferieperiode. Skolernes sommerferieperiode omfatter uge 26, 27, 28, 29, 30 og 31 delvist uge 32.

Løsningen kan bl.a. gennemføres ved følgende principper/rammer:

- Det er fortsat målet, at borgerne modtager den fornødne specialiseret rehabilitering i sommerferieperioden. I sommerferieperioden kan der, med henblik på at afstemme fremmødeprofilen til en minimumsbemanning, søges en nedprioritering af eksempelvis statusmøder, udskrivningsmøder, indskrivningsmøder og afdelingsmøder. Dertil kan der søges løsninger med holdtræning bl.a. ift. fysioterapi, sådan at borgerne i stedet for individuelle øvelser modtager holdtræning sammen med andre borgere. Tilrettelæggelsen af holdtræningen vil fortsat varetages under hensyntagen til de enkelte borgers fysiske og mentale formåen.
- Borgerne kan have vekslende behov for indsatser fra de forskellige faggrupperne og indsatsen skal kunne håndtere behovet for denne fleksibilitet.
- Der kan i øget omfang gøres brug af vikarer i sommerferieperioden, som et supplement til de faste medarbejdere for at sikre kontinuitet og kvalitet i indsatsen, herunder en ensartethed i tilgangen til den enkelte – også i ferieperioden.

Neurocenter Østerskoven er ansvarlig for tilrettelæggelsen af ovenstående.

Forud for indsatser for sommerferieperioden søges en forventningsafstemning, sådan at alle parter er afklarede med indsatsen i perioden. Borgere og pårørende orienteres derfor om, at indsatsen i sommerferieperioden tilrettelægges efter ovenstående principper, sådan at borgere og pårørende er orienteret om dette på forhånd. Orienteringen gøres til et fast punkt på dagsordenen for indskrivningsmøder/statusmøder for de borgere der indskrives/forlænges hen over sommerferieperioden.

Kommunerne og Neurocenter Østerskoven er ansvarlige for tilrettelæggelsen af ovenstående i fællesskab på indskrivningsmøder og statusmøder.

Dertil anbefaler arbejdsgruppen, at der iværksættes nye rammer for ind- og udskrivning på Neurocenter Østerskoven. Rammerne er nærmere beskrevet i bilag 4.

3.6 Øvrige anbefalinger

Der har været en dialog om kommunernes forventninger til indhold og kvalitet samt personale på Neurocenter Østerskoven. Dialogen er bl.a. blevet gennemført med afsæt i en spørgeskemaundersøgelse jf. bilag 1 og 2.

Arbejdsgruppen anbefaler på den baggrund, at:

- Neurocenter Østerskoven:
 - Ansætter en neuropsykolog, som kan medvirke til at indsatsen på Neurocenter Østerskoven er neuropsykologisk funderet samt kan medvirke til udarbejde neuropsykologiske udredninger og anbefalinger til videre indsats efter borgerens udskrivning fra Neurocenter Østerskoven. Ansættelsen af neuropsykologen er indarbejdet i budgettet for Neurocenter Østerskoven fremadrettet.
 - Den sundhedsfaglige profil skærpes med vægt på at sikre tilstrækkelige ressourcer vedrørende eksempelvis sygeplejersker, ergo- og fysioterapeuter
 - I øget omfang søger løbende dialog med kommunerne enkeltvis gennem dialogmøder om behov og tendenser vedrørende målgruppen og indsatser på Neurocenter Østerskoven
 - Skaber bedre tydelighed om muligheder for:
 - weekendorlov for borgere på Neurocenter Østerskoven²
 - besøg og overnatning af pårørende samt tydelighed om pårørendes muligheder på Neurocenter Østerskoven for samvær og aktiviteter bl.a. fælles madlavning og samvær i øvrigt
 - anbefalingen tager afsæt i spørgeskemaundersøgelsen, hvori det angives at borgere takker nej til døgnydelse på Neurocenter Østerskoven, idet de efter længere tids sygehusophold ønsker en indsats med større mulighed for samvær med pårørende
- Kommunerne:
 - I deres visitationsstrategi orienterer borgerne om muligheden for døgntilbud på Neurocenter Østerskoven med muligheden for weekendorlov med støtte og omsorg fra kommunen i borgerens hjem i weekenden.

- ² Kommunerne tilbydes takstreduktion når borgere, der er visiteret til døgntilbud ikke har ophold i alle 7 dage på Neurocenter Østerskoven. Takstreduktionen svarer til kommunens udgifter til ATA-tid ved den pågældende borger i de dage, hvor weekendopholdet finder sted.

4 Bilag

4.1 Bilag 1 - Spørgeskema til kommuner

Analise af, hvordan de nordjyske kommuner leverer specialiseret rehabilitering til borgere, der er udskrevet fra sygehuset med en genoptræningsplan til specialiseret rehabilitering

Kommune:

Antal genoptræningsplaner til specialiseret rehabilitering pr. år

2019	2020	2021

I nedenstående skema bedes kommunen angive årsagen til, at borgeren **ikke** blev visiteret til Neurocenter Østerskoven.

Årstal	Borger (Anonymiseret)	Borgers alder	Borger fik indsatserne leveret ambulant på specialiseret niveau. I så fald, angives det om alle indsatserne har kunnet leveres i egen kommune	Borger har takket nej til ophold på Neurocenter Østerskoven. I så fald angives med hvilken begrundelse borgeren takkede nej. Angiv, hvordan borgeren fik leveret indsatserne beskrevet i genoptræningsplanen.	Borger blev henvist til andet døgntilbud. I så fald, hvilket.	Det blev vurderet, at Neurocenter Østerskoven ikke havde den nødvendige kvalitet/kompetencer. Angiv begrundelse	Anden årsag til, at borgeren ikke blev visiteret til Neurocenter Østerskoven

Er der anbefalinger til Neurocenter Østerskovens kvalitet/kompetencer, som vil have betydning i forhold til jeres anvendelse af tilbuddet.

Vedrørende borgere, der takker nej til et ophold på Neurocenter Østerskoven. Er der anbefalinger til indsatser, som Neurocenter Østerskoven med fordel kan iværksætte i forhold til at imødekomme borgerens behov. Fx mulighed for at komme hjem i weekenderne, have besøg, præsentation af tilbud på fx hjemmeside osv.

Forventninger til fremtidig anvendelse af døgnophold på Neurocenter Østerskoven

(sæt kryds)

Vi forventer uændret anvendelse	☐
Vi forventer et øget anvendelse	☐
Vi forventer et reduceret anvendelse	☐

4.2 Bilag 2 – Opsummering af kommunernes besvarelse af spørgeskemaundersøgelsen

Spørgeskemaet er udsendt til hjerneskadekoordinatorerne i Nordjylland i marts 2022. Spørgeskemaet er besvaret af 9 ud af 11 kommuner. Af bilag 2 fremgår en opsummering af de nordjyske kommuners besvarelse af spørgeskemaet.

Af besvarelserne fremgår det, at:

- Kommunerne har haft følgende antal genoptræningsplaner til specialiseret rehabilitering i:
 - o 2019: 23
 - o 2020: 20
 - o 2021: 19
- I de enkelte år er følgende antal borgere ikke blevet visiteret til Neurocenter Østerskoven
 - o 2019: 7
 - o 2020: 8
 - o 2021: 11
- Årsagerne til manglende visitation er bl.a., at:
 - o Borgers behov kan tilgodeses med en matrikelløs specialiseret rehabiliteringsindsats
 - o Borgers familiesituation med hjemmeboende børn medfører ønske fra borger om indsats i hjemmet
 - o Afstand fra Neurocenter Østerskoven til hjem samt længere tids indlæggelse medfører ønske fra borger om indsats i hjemmet
 - o Borger takker på grund af afstand fra eget hjem til Neurocenter Østerskoven
 - o Længere tids indlæggelse medfører ønske fra borger om indsats i hjemmet
- Kommunerne fortrinsvist anvender Neurocenter Østerskoven når kommunerne har behov for en døgnplads ved rehabilitering af borgere i fase 3 efter deres udskrivelse fra sygehuset (fase 2).
 - o Kommunerne har kun i enkelte tilfælde anvendt andre døgntilbud. Dette er sket, hvis borger har haft udsigt til ny bopælskommune uden for Nordjylland eller hvis der ikke har været ledig kapacitet på Neurocenter Østerskoven
- Kommunerne forventer uændret efterspørgsel fremadrettet
- Kommunerne i forskelligt omfang har et fagligt beredskab til at gennemføre ambulante forløb i fase 3 efter borgers udskrivelse fra sygehuset (fase 2)

Dertil har kommunerne givet anbefalinger til Neurocenter Østerskovens kvalitet/kompetencer, som vil have betydning i forhold til jeres anvendelse af tilbuddet. Heraf fremgår det bl.a., at:

- Kommunerne gerne vil have tilknytning af en neuropsykolog på Neurocenter Østerskoven .
- Kommunerne kun i ganske få tilfælde har brugt en anden leverandør til døgnrehabilitering end Neurocenter Østerskoven. Dette skyldes bl.a. at der ikke har været plads på Neurocenter Østerskoven.

Dertil har kommunerne givet anbefalinger til indsatser, som Neurocenter Østerskoven med fordel kan iværksætte i forhold til at imødekomme borgerens behov i forhold til de borgere, der takker nej til et ophold på Neurocenter Østerskoven. Heraf fremgår det bl.a., at kommunerne anbefaler, at

- der skabes bedre tydelighed om mulighederne for:
 - o weekendorlov for borgere på Neurocenter Østerskoven
 - o besøg og overnatning af pårørende samt tydelighed om pårørendes muligheder på Neurocenter Østerskoven for samvær og aktiviteter bl.a. fælles madlavning og samvær i øvrigt
- Der udarbejdes materiale (pjecer, hjemmeside og video der viser det hjemlige miljø på Neurocenter Østerskoven samt beskriver rammerne for opholdet og viser stedet.

4.3 Bilag 3 - Oversigt over døgntakster fra tilbud vedr. Neurorehabilitering efter §107 med afsæt i takster for 2021 og 2022

Døgntakster er fundet på Tilbudsportalen pr. 22. marts 2022, hvor enkelte tilbud fortsat var oplyst med døgntakst for 2021.

Neurocenter Østerskoven – Erhvervet Hjerneskade (2022-priser)	
Takst i alt fratrukket refusion for indirekte moms	5.077 kr.

Tagdækkervej (2022-priser)			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Takst i alt fratrukket refusion for indirekte moms	4.129 kr.	5.678 kr.	6.710 kr.

Lunden – Bo og Rehabiliteringscenter (2021-priser)	
Takst i alt fratrukket refusion for indirekte moms	5.197 kr.

Vejlefjord Rehabilitering - Ny Fjordbo – Ungetilbud (2021-priser)			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Takst i alt fratrukket refusion for indirekte moms	3.577,5 kr.	6.678 kr.	9.540 kr.

Socialcenter Lillebælt - Kingstrup, døgn (2021-priser)					
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Niveau 5
Takst i alt fratrukket refusion for indirekte moms	1.823 kr.	3.646 kr.	5.469 kr.	7.292 kr.	9.115 kr.

--

4.4 Bilag 4 – Nye rammer for ind- og udskrivning på Neurocenter Østerskoven

- Statusmøder skal så vidt muligt aftales til afholdelse uden for sommerferieperioden for at prioritere ATA-tid til borgerne i perioden samt at tilgodese kommunernes og Neurocenter Østerskovens ferieplanlægning.
- Indskrivningsmøder fastholdes uanset om disse er placeret i sommerferieperioden
- For at sikre den gode overgang for borgerne fra Neurocenter Østerskoven til eget hjem foretages der ikke udskrivninger i sommerferieperioden.
 - o Det betyder, at der ikke indgås kontrakter med udskrivningsdato i sommerferieperioden
- Det kan medføre en u hensigtsmæssig belastning for kommunerne, hvis udskrivninger ophober sig til samtidig udskrivning i uge 32
 - o Der søges derfor en løsning, hvor udskrivninger ikke foretages "som samtidige udskrivninger" i uge 32.
 - o Løsningen kan eventuelt findes gennem planlægningen af indskrivningerne bl.a. med opmærksomhed på følgende:
 - Tidspunktet for indskrivningsmødet kan eventuelt tilrettelægges sådan, at det undgås at:
 - udskrivningsmødet er placeret i sommerferieperioden
 - der sker en ophobning af udskrivninger i uge 32
 - Der søges en løsning, hvor aktiviteter for ind- og udskrivninger samles ved den samme personkreds. Der søges allerede i dag løsninger med henblik på at undgå sammenfald ift. tidspunktet for udskrivninger. Med dette opnås der løsninger som stemmer overens med alle parter's behov.
 - kommunerne er fleksible på tidspunktet for udskrivning efter uge 32

NOTAT

Kommissorium for arbejdsgruppe vedr. Neurocenter Østerskovens levering af specialiseret rehabilitering

Baggrund

Neurocenter Østerskoven (Østerskoven) er et døgnbaseret rehabiliteringstilbud målrettet mennesker med moderat til meget svær erhvervet hjerneskade og tilsvarende til mennesker med medfødt hjerneskade. Neurocenter Østerskoven varetager Region Nordjyllands samlede indsats for specialiseret rehabilitering.

Østerskoven har i de senere år oplevet at forløbene til borgere med erhvervet hjerneskade bliver kortere og mere intensive. Når tilbuddets personale over en sommerferieperiode skal afholde ferie, falder intensiteten i indsatsen til borgere sædvanligvis. I kombination med de kortere forløb er der dog brug for en dialog om hvordan den fornødne kvalitet - som angivet i Sundhedsstyrelsen visitationsretningslinje - skal kunne leveres til borgerne uanset om de indskrives op til en sommerferieperiode eller ej. Det er inden for tilbuddets rammer - budgetter og takster - ikke muligt at sikre erstatningspersonale, som kan levere den fornødne kvalitet, hvorfor der netop er behov for en dialog med de nordjyske kommuner for at imødegå denne udfordring. Udfordringen vanskeliggør at Østerskoven kan indhente den manglende intensitet i rehabiliteringsforløbet efter endt sommerferieperiode når indskrivningsforløbene til stadighed bliver kortere. Dette betyder at der kan være borgere, som ikke får den anbefalede intensitet i indsatsen, fx i den første tid efter en erhvervet hjerneskade og det korte forløb vanskeliggør en indhentning af indsatsens intensitet.

Udfordringen har været drøftet i Ekspertpanelet idet Østerskoven er omfattet af Det Forstærkede Samarbejde, som skal sikre bæredygtigheden i de udpegede tilbud, således at borgerne i Nordjylland har adgang til de nødvendige specialiserede tilbud og kompetencer. Ekspertpanelet har foreslået en tværgående kommunal/regional arbejdsgruppe som skal sikre et fælles billede af udfordringen og belyse hvordan denne udfordring kan håndteres myndighed og driftsherre imellem.

Som tillæg til denne udfordring er der fra 2020 til juli 2021 oplevet en svingende og markant fald i brugen af pladser. Arbejdsgruppen skal derfor også have fokus på udfordringer og løsninger som kan håndtere dette.

Formål og opgaver

Formålet med arbejdsgruppen er som nævnt i ovenstående at sikre et fælles billede af udfordringerne med de kortere forløb og levering af den nødvendige intensitet i den specialiseret rehabilitering i sommerferieperioden og pege på mulige løsninger til håndtering af denne udfordring. I forlængelse af

dette er det nødvendigt at arbejdsgruppen drøfter, hvilken kvalitet der skal leveres i sommerferieperioden og hvilke forudsætninger, der skal være til stede for at kunne levere denne kvalitet.

Arbejdsgruppen bør som minimum arbejde ud fra følgende temaer:

- Et fælles billede af intensiteten af den specialiseret rehabilitering over sommerferieperioden
- Drøfter forudsætninger for tilbuddets rammer – budget og takst - i forhold til at kunne levere specialiseret rehabilitering hen over sommerferieperioden, samt forventninger til indskrivningsforløb
- Undersøger udfordringer og løsninger i forhold til den svingende og markant faldende brug af pladserne på Østerskoven.
- En sammenligning af takster på sammenlignelige rehabiliteringstilbud
- Analysere og drøfte kommunernes henvisningsmønstre herunder udviklingen i antal forløb og længden af disse.

Organisering og deltagere

Arbejdsgruppen refererer til Den Administrative Styregruppe på Social- og Specialundervisningsområdet (DAS), og arbejdsgruppen deltagere vil omfatte både repræsentanter fra myndighed og driftsherre.

Deltagere:

- 4 deltagere fra kommunerne, heraf
 - 2 myndighedschefer
 - 2 hjerneskadekoordinatorer
- 4 deltagere fra Region Nordjylland
 - Områdechef, tilbudsleder, socialfaglig konsulent og projekt- og planlægningskonsulent

Region Nordjylland varetager formandskabet samt sekretariatsbetjener arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppens anbefalinger i forhold til levering af højt specialiseret rehabilitering bringes afslutningsvis til drøftelse i DAS, som drøfter den videre proces for anbefalingerne.

Tidsplan

Arbejdsgruppen etableres i efteråret 2021 og mødes 3-4 gange med første møde i oktober og afrapporterer til DAS i første kvartal 2022.

Punkt 7.

Afrapportering fra arbejdsgruppe vedr. Nørdsport Kvisten, RN

2022-026778

Resume

Der er bekymring om den fremadrettede faglige og økonomiske bæredygtighed for afdeling Kvisten ved Specialbørnehjemmene ved Region Nordjylland. DAS har derfor godkendt nedsættelsen af en arbejdsgruppe med regionale og kommunale repræsentanter, der skal se på muligheder for at sikre såvel den faglige som den økonomiske bæredygtighed på Kvisten.

På baggrund af gruppens drøftelser indstilles det til DAS, at:

Godkender arbejdsgruppens anbefaling om, at:

- Der gennemføres initiativer med henblik på sikring af Kvistens økonomiske bæredygtighed, indtil der er en generelt øget tendens ved kommunernes anvendelse af tilbuddet
- Døgntaksten forhøjes fra 6.260 kr. til 6.855 kr. med virkning fra den 1. januar 2023. Konkret sker ændringen ved, at normeringen reduceres fra 7 til 6 pladser og at taksten beregnes med afsæt i 90 procent belægning i stedet for 95 procent belægning. Denne fremgangsmetode afspejler den forventede efterspørgsel fremadrettet.
- Nyindskrivninger efter den 1. juli 2022 indskrives på den nye døgntakst på 6.855 kr.
- Allerede indskrevne børn overgår til den nye døgntakst på 6.855 kr. pr. 1. januar 2023

Drøfter arbejdsgruppens øvrige anbefalinger vedrørende Kvisten

Indstilling

Ekspertpanelet nedsat af DAS har drøftet og behandlet arbejdsgruppens anbefalinger og indstiller til DAS:

- At anbefalingerne følges ift. understøttelse af den økonomiske bæredygtighed på Kvisten.
- At arbejde videre med udvikling af ydelser og samarbejde med kommunerne i et andet setup.
- At kommunerne afklarer hvilke målgrupper og ydelser, der ønskes som nyt på Kvisten. Der resterer nogle opgaver fra kommissoriet, som skal løses. Ift. den faglige vinkel.
- At der nedsættes en ny arbejdsgruppe med en anden sammensætning, som får til opgave at udarbejde nye anbefalinger ift. de områder, som ikke har været adresseret fyldestgørende i den aktuelle rapport vedr. Kvisten. Det anbefales videre, at DAS godkender, at Ekspertpanelet udarbejder et nyt kommissorie herfor.

Baggrund og udviklingen på Kvisten

Kvisten er det eneste tilbud af sin art i Nordjylland. Kvisten er derfor omfattet af det forstærkede samarbejde, som holder hånden under de mest specialiserede tilbud i Nordjylland. Grundet bekymringen for Kvistens bæredygtighed er tilbuddet overgået til det forstærkede samarbejdes nødsplan, som undtagelsesvist benyttes i de situationer, hvor der er opstået en særlig bekymring om tilbuddets bæredygtighed.

Arbejdsgruppens arbejde skal dermed medvirke til at sikre, at der fortsat er et tilbud i Nordjylland, sådan at kommunerne kan leve op til deres forpligtelser om at kunne tilbyde døgn- og aflastningsydelser til målgruppen.

Kvisten har siden 2010 haft svingende belægning, hvor denne var på sit højeste med en efterspørgsel på næsten 10 pladser i 2016. Siden har Kvisten haft nedgang i efterspørgslen og denne tendens har betydet, at belægningen af pladserne er så lav, at det udfordrer tilbuddets bæredygtighed såvel fagligt som økonomisk. Således var belægningen på 5,6 pladser i 2021, og den forventes at blive lavere i 2022. Årsagerne er fraflytning, dødsfald og kun visitation af få nye børn.

Behovet for Kvisten

Arbejdsgruppen vurderer, at der fortsat er behov for Kvistens døgn- og aflastningsydelser til tilbuddets målgruppe, som er børn og unge i alderen 0-23 år med massive fysiske og psykiske funktionsnedsættelser samt svære somatiske vanskeligheder mv.

Baggrunden er, at der fortsat er børn, der er så plejkrævende grundet kompleksiteten i deres særlige behov, at de ikke kan hjemmepasses eller rummes i andre døgninstitutioner for børn og unge med handicap, eller at der vil være behov for en aflastningsmulighed for familierne. Disse børn vil fortsat have behov for en døgn- eller aflastningsplads på Kvisten.

Arbejdsgruppen vurderer, at det af hensyn til kommunernes forsyningssikkerhed samt forældre og pårørendes behov for et tilbud med geografisk nærhed, er væsentligt, at afdeling Kvisten i Støvring fortsat tilbyder ydelser til målgruppen i Nordjylland. Såfremt Kvisten lukkes er nærmeste tilbud til målgruppen Fenrishus ved Region Midtjylland i Århus.

Arbejdsgruppens anbefalinger

Arbejdsgruppen anbefaler, at:

- Kvisten bevares som tilbud til kommunerne i Nordjylland
- Kommunerne gør øget brug af Kvisten, ved at:
 - o Kommunerne har øget opmærksomhed på Kvisten som aflastningsmulighed for familier med børn i målgruppen
 - o Kommunerne har øget opmærksomhed på kommunernes samlede udgifter ved hjemmepasning og kompensation til forældre ved tabt arbejdsfortjeneste
 - o Kommunerne i endnu højere grad medvirker til at synliggøre Kvisten som et muligt tilbud for forældre, som har børn i målgruppen
- Der gennemføres initiativer med henblik på sikring af økonomisk bæredygtighed, indtil der er en generelt øget tendens ved kommunernes anvendelse af tilbuddet:
 - o Døgnprisen forhøjes fra 6.260 kr. til 6.855 kr. med virkning fra den 1. januar 2023. Konkret sker ændringen ved, at normeringen reduceres fra 7 til 6 pladser og at prisen beregnes med afsæt i 90 procent belægning i stedet for 95 procent belægning. Denne fremgangsmetode afspejler den forventede efterspørgsel fremadrettet.
 - o Nyindskrivninger efter den 1. juli 2022 indskrives på den nye døgnprisen på 6.855 kr.
 - o Allerede indskrevne børn overgår til den nye døgnprisen på 6.855 kr. pr. 1. januar 2023 (2022 pr.)
- Kvisten medvirker til at synliggøre tilbuddet for kommunerne

Anbefalingernes indhold og baggrund er nærmere beskrevet i arbejdsgruppens afrapportering.

Bilag:

Bilag 1 - Afrapportering vedr. Nødspor Kvisten.docx

Bilag 2 - Kommissorium arbejdsgruppe vedr. Nødspor Kvisten.docx

Bilag 1 - Afrapportering fra arbejdsgruppe om Nødspor Kvisten

Indholdsfortegnelse

1	Indledning og anbefalinger	3
1.1	Indledning	3
1.2	Baggrund	3
1.3	Arbejdsgruppens kommissorium	3
1.4	Anbefalinger.....	4
1.4.1	Bevarelse af Kvisten som tilbud til kommunerne i Nordjylland	5
1.4.2	Øget brug af Kvisten	5
1.4.3	Øget opmærksomhed på Kvisten som aflastningsmulighed til familien	5
1.4.4	Opmærksomhed på kommunernes udgifter ved hjemmepasning og kompensation til forældre ..	6
1.4.5	Kommunernes synliggørelse og brug af Kvisten	6
1.4.6	Arbejdsgruppens anbefalinger om initiativer til sikring af økonomisk bæredygtighed.....	7
1.4.7	Anbefalinger til initiativer fra Kvisten.....	8
1.5	Kvistens målgruppe og ydelser.....	8
1.6	Arbejdsgruppen	9
2	Metode til belysning af temaerne	10
3	Opsummering af udfordringer og hovedtendenser	10
3.1.1	Udfordringer	10
3.2	Hovedtendenser	11
3.3	Kommunernes visitationsmønster til målgruppen.....	12
3.3.1	Hovedtendenser og opmærksomhedspunkter i forbindelse med visitation.....	12
3.3.2	Hjemmepasning	13
3.3.3	Muligheder og vilkår for brug af aflastningsydelser i kombination med hjemmepasning	14
4	Opmærksomhedspunkter og udfordringer i relation til kommissoriets temaer.....	15
4.1	Det nuværende og fremadrettede behov for ydelser eller indsatser til målgruppen	15
4.1.1	Opmærksomhedspunkter og udfordringer.....	15
4.1.2	Initiativer udover Kvistens ydelser som efterspørges af kommunerne.....	16
4.2	Udfordringer og muligheder for at sikre Kvistens bæredygtighed	17
4.2.1	Udvikling i anvendelsen af Kvistens ydelser.....	17
4.2.2	Krav og udfordringer vedrørende faglig bæredygtighed på Kvisten.....	17
4.2.3	Krav og udfordringer vedrørende økonomisk bæredygtighed på Kvisten	18
5	Bilag.....	19
5.1	Bilag 1 - Metodeovervejelser	19

1 Indledning og anbefalinger

1.1 Indledning

Nedenfor fremgår oplæg til afrapportering vedrørende Nødspor Kvisten. Af afrapporteringen fremgår baggrunden for indsatsen, dataindsamling og analyse, opmærksomhedspunkter samt afsluttende beskrivelse af temaer, initiativer og anbefalinger vedrørende Nødspor Kvisten.

1.2 Baggrund

Kvisten har siden 2010 haft svingende belægning, hvor denne toppede med en efterspørgsel på næsten 10 pladser i 2016. Siden har Kvisten haft nedgang i efterspørgslen og denne tendens har betydet, at belægningen af pladserne er så lavt, at det udfordrer tilbuddets bæredygtighed såvel fagligt som økonomisk. Således var belægningen på 5,6 pladser i 2021, og den forventes at blive lavere i 2022. Årsagerne er fraflytning, dødsfald og kun visitation af få nye børn.

Kvisten er omfattet af det forstærkede samarbejde, som holder hånden under de mest specialiserede tilbud i Nordjylland. Grundet bekymringen for den fremadrettede faglige og økonomiske bæredygtighed har Den Administrative Styregruppe på Social- og Specialundervisningsområdet (DAS) på mødet den 19. oktober 2020 besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe med forældrerepræsentanter samt regionale og kommunale repræsentanter, der skal se på muligheder for at sikre såvel den faglige som den økonomiske bæredygtighed på Kvisten.

1.3 Arbejdsgruppens kommissorium

Arbejdsgruppen har bl.a. til formål at iværksætte initiativer med henblik på at understøtte tilbuddets fremtidige faglige og økonomiske bæredygtighed, og sikre at Kvisten udvikler sig i overensstemmelse med de kommunale prioriteringer. Som det fremgår af kommissorium for arbejdsgruppe vedrørende Nødspor Kvisten er formålet med arbejdsgruppen dertil at styrke samarbejdet mellem kommunerne og Specialbørnehjemmene om udviklingen af afdeling Kvisten og derigennem sikre kommunernes fremadrettede anvendelse af afdelingen.

Arbejdsgruppen har derfor undersøgt muligheder for at understøtte tilbuddets fremtidige faglige og økonomiske bæredygtighed for at sikre, at Kvisten udvikler sig i overensstemmelse med de kommunale prioriteringer.

Det er et afgørende succeskriterium for arbejdsgruppens arbejde, at kommunerne får en øget anvendelse af Kvisten med henblik på at sikre den faglige og økonomiske bæredygtighed på Kvisten. Hvilket er formålet med det forstærkede samarbejde.

Arbejdsgruppen bør som minimum se på følgende temaer:

- 1) Det nuværende og fremadrettede behov for ydelser eller indsatser til målgruppen.

- 2) Kommunernes visitationsmønster til målgruppen, og herunder undersøge hvordan man bedst muligt kan udvikle ydelser eller den faglige indsats, så det understøtter et evt. ændret visitationsmønster.
- 3) Mulighed for at sikre bæredygtighed af tilbuddet på længere sigt.
- 4) Mulighed for om myndighed kan tænke Kvisten ind i opgaveløsningen på en anden måde.
- 5) Arbejdsgruppens opgave evalueres med en vurdering af, om arbejdsgruppens initiativer har givet anledning til en ændret anvendelse af Kvistens ydelser.

Tværkommunale initiativer indstilles til Den Administrative Styregruppe på Social- og Specialundervisningsområdet (DAS) samt Børne- og Ungedirektørkredsen inden de igangsættes.

1.4 Anbefalinger

Nedenfor fremgår en opsummering af arbejdsgruppens anbefalinger til sikring af, at Kvisten fortsat kan stå til rådighed for kommunerne på kort og længere sigt. Anbefalingerne tager afsæt i de indsamlede data sammenholdt med præmisserne for opretholdelse af en faglig og økonomisk bæredygtig drift af Kvisten.

Arbejdsgruppen anbefaler, at:

- Kvisten bevares som tilbud til kommunerne i Nordjylland (jf. afsnit 1.4.1)
- Kommunerne gør øget brug af Kvisten (jf. afsnit 1.4.2), ved at:
 - o Kommunerne har øget opmærksomhed på Kvisten som aflastningsmulighed for familier med børn i målgruppen (jf. afsnit 1.4.3.)
 - o Kommunerne har øget opmærksomhed på kommunernes samlede udgifter ved hjemmepasning og compensation til forældre ved tabt arbejdsfortjeneste (jf. afsnit 1.4.4.)
 - o Kommunerne i endnu højere grad medvirker til at synliggøre Kvisten som et muligt tilbud for forældre, som har børn i målgruppen (jf. afsnit 1.4.5)
- Der gennemføres initiativer med henblik på sikring af økonomisk bæredygtighed indtil der er en generelt øget tendens ved kommunernes anvendelse af tilbuddet (jf. afsnit 1.4.6):
 - o For at sikre den økonomiske bæredygtighed på Kvisten anbefaler arbejdsgruppen, at døgn taksten forhøjes fra 6.260 kr. til 6.855 kr. med virkning fra den 1. januar 2023. Konkret sker ændringen ved, at normeringen reduceres fra 7 til 6 pladser og at taksten beregnes med afsæt i 90 procent belægning i stedet for 95 procent belægning. Denne fremgangsmetode afspejler den forventede efterspørgsel fremadrettet
 - o Nyindskrivninger efter den 1. juli 2022 indskrives på den nye døgn takst på 6.855 kr.
 - o Allerede indskrevne børn overgår til den nye døgn takst på 6.855 kr. pr. 1. januar 2023 (2022 p/l)
- Kvisten medvirker til at synliggøre tilbuddet for kommunerne ved følgende initiativer (jf. afsnit 1.4.7):
 - o Fortsatte årlige dialogmøder med myndighedsafdelingerne der har ansvar for børneområdet i de nordjyske kommuner og Kvisten/Specialbørnehjemmene

- Synliggørelse af Kvisten som tilbud samt udsendelse af information om Kvisten på sociale medier og til kommunerne om ydelser med både døgn- og aflastningstilbud
- Mulighed for introduktion af Kvisten til forældre, når kommunerne vurderer at dette er aktuelt. Dette kan bl.a. ske ved besøg fra familien på Kvisten samt en kort introduktionsfilm om Kvisten som målrettes familier med børn i målgruppen.

Baggrunden for anbefalingerne er nærmere beskrevet nedenfor.

1.4.1 Bevarelse af Kvisten som tilbud til kommunerne i Nordjylland

Arbejdsgruppen, vurderer, at der fortsat er behov for Kvistens ydelser til målgruppen af børn og unge i alderen 0-23 år med massive fysiske og psykiske funktionsnedsættelser samt svære somatiske vanskeligheder mv. Kvisten tilbyder døgn- og aflastningsydelser til børn i alderen 0-18 år efter servicelovens § 66 samt unge i alderen 18-23 efter servicelovens § 107.

Baggrunden er, at der fortsat er børn, der er så plejkrævende grundet kompleksiteten i deres særlige behov, at de ikke kan hjemmepasses, eller at der vil være behov for en aflastningsmulighed for familierne. Disse børn vil fortsat kunne drage nytte af en døgn- eller aflastningsplads på Kvisten.

Arbejdsgruppen vurderer, at det af hensyn til kommunernes forsynings sikkerhed samt forældre og pårørendes behov for et tilbud med geografisk nærhed, er væsentligt, at afdeling Kvisten i Støvring fortsat tilbyder ydelser til målgruppen i Nordjylland. Såfremt Kvisten lukkes er nærmeste tilbud til målgruppen Fenrishus ved Region Midtjylland i Århus.

1.4.2 Øget brug af Kvisten

For at sikre tilbuddets fortsatte tilgængelighed for kommunerne på længere sigt er der behov for, at kommunerne i øget omfang indtænker Kvisten som aflastningsydelse og døgnophold for målgruppen. Dette kan bl.a. ske ved at kommunerne i øget omfang synliggør Kvisten som et muligt tilbud til forældre med børn i målgruppen. Dette gælder både nye børn i målgruppen samt børn, som i dag modtager hjemmepasning og hvor barnet og familien kan profitere af ydelserne på Kvisten bl.a. i forbindelse med aflastningsydelser og barnets overgang til ungdomslivet. Dette uddybes nærmere i afsnit 1.4.3. nedenfor.

1.4.3 Øget opmærksomhed på Kvisten som aflastningsmulighed til familien

Arbejdsgruppen anbefaler at kommunerne har øget opmærksomhed på Kvisten som aflastningsmulighed for familier med børn i målgruppen.

Der er i stigende grad børn i målgruppen for Kvistens ydelser som modtager pasning i hjemmet gennem plejeteams. Flere af disse børn kan på sigt få behov for Kvistens ydelser når hjemmepasningen ikke kan imødekomme barnets og familiens behov. Børn kan opleve ændringer i deres behov, hvorefter der kan blive behov for at barnet visiteres til døgnophold på Kvisten. Dette kan bl.a. være nødvendigt når barnets somatiske vanskeligheder forværres.

Brugen af Kvisten giver mulighed for at aflaste forældre og søskende og dermed skabe en bedre balance i familielivet. Kvistens aflastningsydelser giver forældrene og barnet en mulighed for at afprøve brugen af et tilbud uden for hjemmet. Dette understøtter muligheden for brug af et fast døgntilbud fremadrettet i barnets ungdomsliv. Aflastning- og døgnophold ved Kvisten kan dermed bidrage til at øge trivslen i den enkelte familie og vilkårene for det enkelte barn på både kort og længere sigt.

Brugen af Kvisten kan dertil medvirke til at understøtte forældrenes mulighed for at være en del af arbejdsmarkedet f.eks. i en deltidsansættelse. I forbindelse med hjemmepasning af barnet er der ofte en af forældrene der medvirker ved pasningen og derfor ikke har et arbejde.

1.4.4 Opmærksomhed på kommunernes udgifter ved hjemmepasning og kompensation til forældre

Arbejdsgruppen anbefaler, at kommunerne har øget opmærksomhed på kommunernes samlede udgifter ved hjemmepasning og kompensation til tabt arbejdsfortjeneste.

Ved hjemmepasning afholder kommunen som regel både udgifter til plejeteamet samt udgifter til kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til den forælder som bistår ved hjemmepasningen.

Ved brug af aflastningsydelser på Kvisten kan kommunens udgift til kompensation for tabt arbejdsfortjeneste eventuelt reduceres såfremt aflastningen finder sted i det tidsrum, hvor forældrene er frikøbt med tabt arbejdsfortjeneste. Kommunerne kan derfor ved brug af Kvisten medvirke til at aflaste og skabe øget trivslen i familien, øge forældrenes adgang til arbejdsmarkedet samt reducere kommunens udgifter til plejeteams og kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til forældrene.

Brugen af Kvistens ydelser er dertil refusionsberettigede. Med de nuværende rammer for statsrefusion kan kommunerne (jf. servicelovens § 176) modtage statsrefusion på:

- 75 pct. af kommunens udgifter til enkeltpersoner, når udgifterne overstiger 2,12 mio. kr. årligt
- 50 pct. af kommunens udgifter til enkeltpersoner, når udgifterne overstiger 1,68 mio. kr. årligt.
- 25 pct. af kommunens udgifter til enkeltpersoner, når udgifterne overstiger 0,86 mio. kr. årligt.

1.4.5 Kommunernes synliggørelse og brug af Kvisten

Arbejdsgruppen anbefaler, at kommunerne i endnu højere grad medvirker til at synliggøre Kvisten som et muligt tilbud for forældre, som har børn i målgruppen.

Som nævnt ovenfor er der i stigende grad børn i målgruppen for Kvistens ydelser, som modtager pasning i hjemmet gennem plejeteams og frikøb af forældre fra arbejdsmarkedet. Såfremt Kvisten på sigt skal være tilgængeligt som leverandør til kommunerne er der behov for, at Kvisten bevarer sin faglige og økonomiske bæredygtighed. Det er derfor nødvendigt, at kommunerne medvirker til at synliggøre Kvisten som en mulighed for de forældre, som har børn i målgruppen. Dette gælder

både forældre, der allerede i dag er frikøbt til hjemmepasning samt forældre som i de kommende år får børn i målgruppen.

Som nævnt ovenfor kan Kvisten bidrage med aflastningsydelse når der er behov herfor af hensyn til familiens trivsel og barnets støttebehov. En overgang fra hjemmepasning til aflastningsydelse og døgnophold kan være et stort skifte for forældrene. Vejledningen fra kommunen og synliggørelsen af Kvisten som en mulighed har derfor stor betydning for forældrenes brug af Kvisten.

1.4.6 Arbejdsgruppens anbefalinger om initiativer til sikring af økonomisk bæredygtighed indtil der er en generelt øget tendens ved kommunernes anvendelse af tilbuddet

Arbejdsgruppen anbefaler, at:

- For at sikre den økonomiske bæredygtighed på Kvisten anbefaler arbejdsgruppen, at døgntaksten forhøjes fra 6.260 kr. til 6.855 kr. med virkning fra den 1. januar 2023. Konkret sker ændringen ved, at takststigningen beregnes med afsæt i forventning om uændret efterspørgsel fremadrettet.
- Nyindskrivninger efter den 1. juli 2022 indskrives på den nye takst på 6.855 kr.
- Allerede indskrevne børn overgår til den nye døgntakst på 6.855 kr. pr. 1. januar 2023 (2022 p/l)

Grundet faldende belægning kan Kvisten med de nuværende takster ikke drives økonomisk bæredygtigt. Det er derfor nødvendigt med takstforhøjelser for at Kvisten kan drives økonomisk bæredygtigt.

Taksten ændres, idet antallet af pladser nedjusteres fra 7 til 6 pladser, og at takstberegningen tager udgangspunkt i en belægningsprocent på 90 procent i stedet for 95 procent. Det svarer til, at 5,4 plads er belagt på årsplan.

Ovenstående vil medføre en takststigning, der er nødvendig for at sikre den økonomiske balance på Kvisten, således at manglende takstindtægter ikke medfører driftsunderskud, der skal dækkes af øvrige afdelinger ved Specialbørnehjemmene og tilbud i Specialsektoren. Alternativt bør Kvisten lukkes, og det nærmeste tilbud til målgruppen vil som nævnt ovenfor være Fenrhus i Århus.

Taksten er konkurrencedygtig i forhold til sammenlignelige tilbud.

Arbejdsgruppen har drøftet andre finansieringsmodeller som eksempelvis delvis objektiv finansiering. Vurderingen er dog, at en sådan finansieringsform vil være mindre attraktiv, da det forhindrer kommunernes mulighed for at opnå statsrefusion på udgifter til målgruppen jf. servicelovens § 176 og afsnit 1.4.5 nedenfor.

Ændringen af døgntaksten fra 6.260 kr. til 6.855 kr. udgør en takststigning på 595 kr. i døgnnet.

På årsbasis vil takststigningen være omfattet af statsrefusion for særligt dyre enkeltsager – konkret vil der være 75 pct. statsrefusion. Årligt vil takststigningen udgøre 217.175 kr. pr. plads, hvor statsrefusionen udgør 162.881 kr., mens nettoudgiften udgør 54.294 kr.

1.4.7 anbefalinger til initiativer fra Kvisten

Arbejdsgruppen foreslår, at Kvisten medvirker til at synliggøre tilbuddet for kommunerne ved følgende initiativer:

- Fortsatte årlige dialogmøder med myndighedsafdelingerne, der har ansvar for børneområdet i de nordjyske kommuner og Kvisten/Specialbørnehjemmene
- Synliggørelse af Kvisten som tilbud samt udsendelse af information om Kvisten på sociale medier og til kommunerne om ydelser med både døgn- og aflastningstilbud
- Mulighed for introduktion af Kvisten til forældre, når kommunerne vurderer at dette er aktuelt. Dette kan bl.a. ske ved besøg fra familien på Kvisten samt en kort introduktionsfilm om Kvisten som målrettede familier med børn i målgruppen.

1.5 Kvistens målgruppe og ydelser

Specialbørnehjemmene, afdeling Kvisten, er et døgn- og aflastningstilbud under Region Nordjylland til børn og unge i alderen 0-23 år. Børnene/de unge i Kvistens målgruppe er særligt karakteriseret ved, at de har massive fysiske og psykiske funktionsnedsættelser.

Målgruppen har svære somatiske vanskeligheder og har derfor behov for sygeplejefaglig bistand. Det er især problematikker som svær epilepsi, lungeproblemer og sekretophobning, knogleskørhed, immobilitet, tilstrækkelig ernæring mm. Børnene og de unge har brug for tæt kontrol i forhold til f.eks. infektioner, iltbehandling, smertevurdering, inhalationsbehandlinger, vurdering af øget / reduceret medicinbehov etc.

Derudover har målgruppen massive kognitive funktionsnedsættelser, der blandt andet udmønter sig i vanskelighed ved at regulere arousal og udfordringer med at forarbejde sensoriske informationer. Det betyder, at disse børn/unge let overstimuleres, hvilket kan resultere i fysisk sygdom og psykisk mistrivsel. Børnene/de unge i denne målgruppe har behov for væsentlig skærmning i forhold til stimuli fra omgivelserne, samt et massivt behov for omsorg og pleje ud over hvad der karakteriserer øvrige målgrupper indenfor børne/unge området. Børnene/de unge har derudover som nævnt behov for sygepleje faglig bistand. For at sikre et godt udgangspunkt for børnenes/de unges livskvalitet, tager hverdagen sit udgangspunkt i et kontinuerligt sundhedsfagligt fokus. Den pædagogiske tilgang og hensyntagen til den plejemæssige tilstand er af afgørende betydning for børnenes/de unges udviklingsmuligheder og oplevelser af hverdagen. Der kan være tale om børn/unge, der har behov for terminal pleje.

Kvisten er godkendt af Socialtilsynet til i alt syv pladser jf. Servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7, hvor to af pladserne er godkendt til unge i alderen 18-23 år jf. Servicelovens § 107.

1.6 Arbejdsgruppen

Til at forestå arbejdet med Nødspor Kvisten har der været nedsat en arbejdsgruppe bestående af både kommunale og regionale repræsentanter samt en forældrerepræsentant. Region Nordjylland har varetaget formandskabet og sekretariatsbetjeningen af arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppen har haft følgende deltagere:

- Gitte Schimmel, Leder af handicapafdelingen børn og unge, Hjørring kommune
- Rasmus Leicht Madsen, Visitationskonsulent fra Familieplejen, Aalborg Kommune
- Neel Skovgaard Jensen, Afdelingsleder, Kvisten,
- Bettina Haldrup, Projektleder, Vesthimmerlands Kommune har deltaget indtil den 7. september 2021. På mødet den 15. marts 2022 deltog Tina Bang fra Vesthimmerland kommunes Familieafdeling
- Anne Marie Muhlig, Pårørende til et barn/ung i målgruppen til Kvisten
- Ulla Pedersen, Tilbudsleder, Specialbørnehjemmene
- Line Rishøj, Tilbudsleder ved Området for Kommunikation og Specialpædagogik
- Jens Teisen, AC-fuldmægtig, Region Nordjylland (sekretariatsbetjening)
- Adhoc deltagelse bl.a. ved gennemførelse af interviews: Fagkonsulent, Karen Kokholm

2 Metode til belysning af temaerne

For at indsamle et datagrundlag til analyse og indkredsning af muligheder for at sikre såvel den faglige som den økonomiske bæredygtighed på Kvisten samt sikre at Kvisten udvikler sig i overensstemmelse med de kommunale prioriteringer, har arbejdsgruppen valgt at gennemføre en række interviews.

Arbejdsgruppen har gennemført interviews med:

1. Tre nordjyske kommuner
2. Neuropædiatrisk Team ved Aalborg Universitetshospital

Børne- og Kulturchefforeningen har stået for udvælgelse af kommuner samt beslutning om antallet af kommuner, der kan indgå i interviewene.

Interviewene er gennemført af Region Nordjylland med deltagelse af følgende personer fra Regionen:

3. Tilbudsleder, Ulla Pedersen (i interviews med kommuner)
4. Afdelingsleder, Neel Skovgaard Jensen (i interview med Neuropædiatrisk Team)
5. Socialfaglig konsulent, Karen Kokholm (i alle interviews)
6. Projekt- og planlægningskonsulent, Jens Teisen (i alle interviews)

Deltagere fra kommuner og Neuropædiatrisk team er udvalgt af parterne selv.

De enkelte kommuner har udpeget deltagere med forskellige arbejdsområder og funktioner til interviewene. Repræsentationen har bl.a. varieret i forhold til ledelsesniveau.

Interviewene har udgjort datagrundlaget for arbejdsgruppens efterfølgende analyse og anbefalinger.

3 Opsummering af udfordringer og hovedtendenser

3.1.1 Udfordringer

Med afsæt i interviewene kan det konstateres, at flere kommuner i stigende grad gør brug af hjemmepasning gennem plejeteams i hjemmet til børn i målgruppen. Dette vurderes at være en væsentlig årsag til, at der pr. 1. april 2022 var der en belægning af kun 4 døgnpladser og 52 aflastningsdøgn ud af Kvistens 7 pladser. Et enkelt barn er herudover på vej ind på Kvisten, men samtidigt vil et andet barn blive udvisiteret inden for det kommende år.

På baggrund af forespørgsler hos kommunerne, og udviklingen i forhold til, at der i højere grad benyttes hjemmepasning til målgruppen, vurderer arbejdsgruppen, at belægningen fremadrettet må forventes at ligge i det på det nuværende leje for pladserne på Kvisten, som i 2021 var på 5,6 pladser.

Såfremt den økonomiske balance på tilbuddet skal sikres med afsæt i de nuværende døgntakster, er det nødvendigt med en belægning af minimum 7 pladser årligt. Ved lavere belægning vil der være behov for en genberegning af taksten med en belægningsprocent, som tager afsæt i en mindre brug af Kvistens pladser.

Kvisten kan drives fagligt bæredygtigt ned til 4 pladser over en kortere periode.

Den nuværende belægning medfører dermed udfordringer ift. den økonomiske bæredygtighed både i det indeværende og kommende år.

3.2 Hovedtendenser

Med afsæt i interviewene og dialog i arbejdsgruppen ses følgende hovedtendenser og opmærksomhedspunkter:

1. I et interview blev det vurderet, at der er flere børn i målgruppen for Kvistens ydelser i Nordjylland end de børn der i dag er på Kvisten
2. Kommunerne oplyser i interviewene:
 - At de har kendskab til Kvisten
 - At det er vigtigt, at Kvisten er til rådighed, når hjemmepasning ikke er en mulighed
 - At de anvender hjemmepasning til målgruppen, når dette er en mulighed og/eller ønskes som indsats af forældrene
 - Flere af de interviewede kommuner vurderer, at de pt. ikke har børn i målgruppen (2 af 3 kommuner)
 - At de efterspørger nye ydelser, som ikke er en del af Kvistens ydelser eller er omfattet af det forstærkede samarbejde. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 4.1.3
3. Kommunerne og Neuropædiatrisk team giver udtryk for, at der fortsat er behov for Kvistens ydelser, og at der er stor tilfredshed med Kvistens ydelser. Kommuners behov for Kvistens ydelser bekræftes gennem interviewene samt ved kommunernes anvendelse af Kvistens ydelser i de senere år, hvor flere forskellige nordjyske kommuner har anvendt Kvisten.
4. Kommunerne har over de senere år i øget omfang gjort brug af hjemmepasning, hvor børn i målgruppen passes i hjemmet af forældrene og plejeteams.
 - Kommunernes brug af hjemmepasning stemmer overens med Sverigesmodellen og ambitionen om mindst indgribende foranstaltninger. Flere danske kommuner er blevet inspireret af Sverigesmodellen og den tilhørende indsatstrappe, hvor fokus er på, hvad der skal til for at komme ned ad trappen til mindre indgribende foranstaltninger.
5. Kommunerne har fortsat brug for døgnydelser til børn uden for hjemmet i de tilfælde, hvor hjemmepasningen ikke kan imødekomme barnets og familiens behov.
6. Kommunernes valg af ydelser kan afhænge af flere forhold, eksempelvis:
 - Børnenes behov
 - Forældrenes ønsker og behov for ydelser i eller uden for hjemmet
 - Ydelsens pris, hvis ydelsens indhold er det samme
7. De interviewede Kommuner vurderer at taksten for Kvistens ydelser ikke er for høj for nuværende.
8. Der er fortsat behov for Kvistens ydelser. Dette ses i flere sammenhænge bl.a. ved:

- Børn som uden forudgående hjemmepasning bliver visiteret til Kvisten, grundet barnets behov og tilstand.
- Børn som efter en periode med hjemmepasning oplever ændringer i deres behov, hvorefter barnet visiteres til døgnydelse på Kvisten.

10. Muligheder og vilkår for brug af aflastningsydelse i kombination med hjemmepasning:

- a. Aflastning på Kvisten kan fungere som et godt supplement til familier, der anvender hjemmepasning. Aflastningsydelsen giver forældrene mulighed for en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet samt mulighed for aflastning af familien. Ved brug af aflastningsydelse kan kommunerne dertil reducere øvrige udgifter i relation til hjemmepasningen. Forældre som modtager kompensation for tabt arbejdsfortjeneste vil blive "trukket" i deres kompensation, såfremt aflastningen finder sted i det tidsrum, hvor forældrene er frikøbt fra tabt arbejdsfortjeneste. Kommunerne kan derfor reducere øvrige udgifter ved brug af aflastningsydelse ved Kvisten.

Opmærksomhedspunkter samt oplæg til initiativer er nærmere beskrevet i afsnit 4 nedenfor.

Arbejdsgruppen har opmærksomhed på, at der forventeligt må være flere børn i målgruppen i de største kommuner i Nordjylland, mens de mindre kommuner forventeligt må have færre børn.

3.3 Kommunernes visitationsmønster til målgruppen

Af dette afsnit fremgår en beskrivelse af kommunernes visitationsmønster til målgruppen samt undersøgelse af, hvordan man bedst muligt kan udvikle ydelser eller den faglige indsats, så det understøtter et evt. ændret visitationsmønster.

3.3.1 Hovedtendenser og opmærksomhedspunkter i forbindelse med visitation

Nedenfor fremgår en kort beskrivelse af opmærksomhedspunkter og udfordringer i forbindelse med visitation med afsæt i interviews og drøftelser i arbejdsgruppen.

Kvisten har i perioden 2010 - 2021 haft følgende belægning af pladserne:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aflastning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Døgnpladser	6,4	6,2	5,9	5,1	5,8	7,9	9,3	8,6	8,3	6,5	5,0	5,0
I alt	6,4	6,2	5,9	5,1	6,0	8,3	9,8	9,1	8,9	7,0	5,6	5,6

Som det fremgår ovenfor, har der været en faldende belægning af pladserne siden 2016. Pr. 1. april 2022 var belægningen følgende:

- Aflastning: 52 døgn
- Døgnpladser: 4,0 pladser

Kvisten har i perioden 2010 til 2022 haft en gennemsnitlig belægning på 7 pladser. Faldet skyldes bl.a. at børn i målgruppen er overgået til voksenalder samt dødsfald uden tilsvarende indskrivninger i perioden.

Dertil anvender kommunerne kun i begrænset omfang Kvistens aflastningsydelser. Dette kan på sigt medføre en forskydning i aldersgruppen for de børn, der visiteres til Kvisten, hvor børnene fremadrettet får et højere aldersgennemsnit end i dag.

De børn, der visiteres til Kvisten, har behov for tværfaglige samt fagligt højt specialiserede personaleressourcer. Det kræver en væsentlig normering. Ved opstart og afslutning af børns ophold på Kvisten vil der være omskiftelige behov for personaleressourcer. I kombinationen med lav belægning kan dette medføre at Kvisten bliver både fagligt- og økonomisk sårbar.

3.3.2 Hjemmepasning

En af tre kommunerne bekræfter, at de anvender hjemmepasning og at dette er en tendens, som forventes at være stigende. To kommuner fortæller, at hjemmepasningen bl.a. igangsættes efter ønske fra forældrene som, særligt når der er tale om små børn, har et ønske om at holde deres børn hjemme så lang tid som muligt. På et tidspunkt kan opgaven med hjemmepasning blive for omfattende, hvorefter der kan blive behov for indsatser uden for hjemmet. En sådan indsats kan være aflastning på Kvisten.

Hjemmepasningen varetages af barnets forældre i kombination med plejeteams, der eksempelvis består af social- og sundhedsassistenter og sygeplejersker. Hjemmepasningen praktiseres typisk ved, at den ene forælder frikøbes fra arbejdsmarkedet til at varetage indsatsen i hjemmet.

I et af de gennemførte interviews tydeliggøres det, at der fortsat er børn, der er så plejekrævende både i forhold til deres kognitive funktionsnedsættelser, deres fysiske funktionsnedsættelser samt somatiske lidelser med eksempelvis epilepsi og vejtrækningsproblemer, at der vil være familier, der ikke har ressourcerne eller ønsket om at passe deres børn hjemme.

Kommunerne er bevidste om denne udfordring, hvor indsatsen i hjemmet kan hvile på én fagperson, mens indsatsen på Kvisten er fordelt på flere forskellige fagpersoner med forskellige specialer.

Kommunernes brug af hjemmepasning stemmer overens med Sverigesmodellen og modellens ambition om mindst indgribende foranstaltninger. Flere danske kommuner er inspireret af Sverigesmodellen og den tilhørende indsatsstrappe, hvor fokus er på, hvad der skal til for at komme ned ad trappen til mindre indgribende foranstaltninger, hvor niveauerne er følgende:

- Forebyggelse
- Hjemmebaserede indsatser
- Anbringelse i slægt og netværk
- Anbringelse i familiepleje
- Anbringelse på døgninstitution

3.3.3 Muligheder og vilkår for brug af aflastningsydelse i kombination med hjemmepasning

Aflastning kan fungere som et godt supplement til familier, der anvender hjemmepasning.

Aflastningsydelsen giver forældrene mulighed for en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet samt mulighed for aflastning af familien. Dertil giver aflastningsydelse forældrene og barnet en mulighed for at afprøve brugen af et tilbud uden for hjemmet. Dette understøtter muligheden for brug af et fast døgntilbud fremadrettet i barnets ungdomsliv.

Ved brug af aflastningsydelse på Kvisten kan kommunens udgift til kompensation eventuelt reduceres såfremt aflastningen finder sted i det tidsrum, hvor forældrene er frikøbt fra tabt arbejdsfortjeneste. Kommunerne kan derfor ved brug af Kvisten medvirke til aflaste og skabe øget trivsel i familien, øge forældrenes adgang til arbejdsmarkedet samt reducere kommunens udgifter til plejeteams og kompensation til forældrene.

4 Opmærksomhedspunkter og udfordringer i relation til kommissoriets temaer

Nedenfor fremgår en opsummering af opmærksomhedspunkter og udfordringer i relation til kommissoriets temaer:

- 1) Det nuværende og fremadrettede behov for ydelser eller indsatser til målgruppen.
- 2) Kommunernes visitationsmønster til målgruppen, og herunder undersøge hvordan man bedst muligt kan udvikle ydelser eller den faglige indsats, så det understøtter et evt. ændret visitationsmønster.
- 3) Muligheder for at sikre bæredygtighed af tilbuddet på længere sigt.
- 4) Muligheder for at myndighed kan tænke Kvisten ind i opgaveløsningen på en anden måde.

4.1 Det nuværende og fremadrettede behov for ydelser eller indsatser til målgruppen

4.1.1 Opmærksomhedspunkter og udfordringer

Kommunerne vurderer, at der fortsat er børn, der er så plejkrævende grundet kompleksiteten i deres særlige behov, at de ikke kan hjemmepasses. Disse børn vil fortsat være i målgruppen til ydelserne på Kvisten.

Kommunerne har dermed fortsat brug for døgnydelser til børn uden for hjemmet i de tilfælde, hvor hjemmepasningen ikke kan imødekomme barnets og familiens behov. Der er dermed fortsat behov for Kvistens ydelser til målgruppen og Kvisten bør fortsat stå til rådighed for kommunerne i Nordjylland.

Kvisten balancerer på kanten af både økonomisk og faglig bæredygtighed. Vurderingen er, at der ikke kan justeres yderligere på personalesammensætningen eller indholdet i ydelsen, da det vil gå ud over Kvistens mulighed for at levere ydelserne fagligt bæredygtigt i forhold til målgruppens behov.

Den nuværende belægning af 4 pladser og 52 aflastningsdøgn ud af 7 pladser medfører en økonomiske udfordring i form af manglende takstindtægter, der ikke kan modsvares ved tilpasninger af udgifterne, hvorfor der opstår driftsunderskud.

Kommunerne og Neuropædiatrisk team vurderer, at der fortsat er behov for Kvistens ydelser til målgruppen af børn og unge i alderen 0-23 år med massive fysiske og psykiske funktionsnedsættelser samt svære somatiske vanskeligheder mv.

Med afsæt i interviewene kan det konstateres, at flere kommuner i stigende grad gør brug af hjemmepasning gennem plejeteams i hjemmet til børn i målgruppen. Dette vurderes at være en væsentlig årsag til den lave belægning af Kvistens pladser

Der er dog fortsat børn, der er så plejkrævende grundet kompleksiteten i deres særlige behov, at de ikke kan hjemmepasses. Disse børn vil fortsat kunne drage nytte af en døgnplads på Kvisten.

Arbejdsgruppens kommunale repræsentanter vurderer, at Kvistens beliggenhed lever op til kommunernes behov. Tilbuddet er i dag den afdeling blandt Specialbørnehjemmenes afdelinger, som besøges mest af forældre og pårørende til barnet. Med Kvistens centrale beliggenhed i Nordjylland giver Kvisten gode mulighed for nær kontakt og besøg fra forældre og pårørende i Nordjylland.

Af hensyn til kommunernes forsyningssikkerhed samt forældre og pårørendes behov for et tilbud med geografisk nærhed er det væsentligt, at afdelingen Kvisten i Støvring fortsat tilbyder ydelser til målgruppen i Nordjylland. Med placeringen af Kvisten i Nordjylland får kommunerne dertil mulighed for indflydelse på takstfastsættelsen for Kvistens ydelser gennem samarbejdet i rammeaftaleregion.

4.1.2 Initiativer udover Kvistens ydelser som efterspørges af kommunerne

I interviews med kommunerne blev en række initiativer efterspurgt, initiativer som fremgår herunder ligger ud over, hvad Kvisten i dag tilbyder. Ingen af disse initiativer vil kunne understøtte faglig og økonomisk bæredygtighed på Kvisten, da det ikke er initiativer, der kan tilbydes fra Kvistens side jf. Kvistens godkendelsesgrundlag fra Socialtilsynet samt den ydelsesbeskrivelse, der er for Kvistens ydelser.

Fagligt vil det endvidere kræve en anden faggruppesammensætning end den, der kræves for at leve op til den specialisering, som er nødvendig både i forhold til Kvistens nuværende ydelser og til eventuelle andre ydelser. De efterspurgte initiativer vil således skulle oprettes som selvstændige initiativer, og anbefales derfor ikke gennemført som initiativer under Kvisten.

De efterspurgte initiativer er:

- Ydelser fra Kvistens personale ved hjemmepasning af børn i Kvistens målgruppe:
 - Initiativet vurderes ikke at kunne understøtte den faglige eller økonomiske bæredygtighed, idet Kvistens tværfaglige miljø ikke bevares ved en decentral indsats ved hjemmepasning. En udkørende indsats, som det fx kendes fra hjemmesygeplejen, vurderes ikke at være rentabel, og vil i praksis ikke kunne medvirke til opretholdelse af driften på den matrikel hvor Kvisten er beliggende.
- Hospicepladser til børn:
 - Hospicepladser vurderes ikke at kunne understøtte den faglige eller økonomiske bæredygtighed på Kvisten, idet målgruppen vil være en anden end den Kvisten er godkendt til. Ydelsen vil medføre behov for en anden faggruppesammensætning og vil kræve ansættelse af nye faggrupper, eksempelvis psykologer. Dertil vil varetagelsen af ydelsen kræve en kontinuerlig belægning af pladserne såfremt den faglige bæredygtighed skal opretholdes.
- Døgn- og aflastningsydelser til andre målgrupper, herunder børn med komplekse behov, børn med udadreagerende adfærd, børn med autisme, børn med stort plejebehov og/eller genoptræning f.eks. efter alvorlig sygdom eller operation
 - Disse børn er ikke i målgruppen for Kvistens ydelser og vil derfor ikke kunne være i samme rammer som Kvistens målgruppe. Kvistens målgruppe er

sansesarte og kan derfor ikke være sammen med målgrupper af børn med et højere kognitivt niveau.

- Det vil dog give et mindre økonomisk bidrag såfremt ledige boliger på Højbjerghus benyttes til andre formål.

4.2 Udfordringer og muligheder for at sikre Kvistens bæredygtighed

4.2.1 Udvikling i anvendelsen af Kvistens ydelser

I de seneste år er der set en væsentlig nedgang i anvendelsen af Kvistens ydelser. Dette kan bl.a. skyldes en kombination af en lille målgruppe samt kommunernes øgede brug af hjemmepasning.

Kvisten har i perioden 2010 - 2021 haft følgende belægning af pladserne:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aflastning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Fuld tid	6,4	6,2	5,9	5,1	5,8	7,9	9,3	8,6	8,3	6,5	5,0	5,0
I alt	6,4	6,2	5,9	5,1	6,0	8,3	9,8	9,1	8,9	7,0	5,6	5,6

4.2.2 Krav og udfordringer vedrørende faglig bæredygtighed på Kvisten

På Kvisten vurderes den faglige bæredygtighed at være defineret ved følgende: "En faglig bæredygtig enhed defineres som en enhed, der personalemæssigt, teknologisk, organisatorisk og ledelsesmæssigt kan løse opgaverne med en høj grad af målopfyldelse".

Specialiserede tilbud, der varetager sundhedsfaglige indsatser, skal have tilstrækkelig kapacitet og robusthed til at varetage opgaverne alle dage, året rundt. Det vil sige, at indsatserne skal kunne varetages, selvom der er sygdom og ferie i personalegruppen. Derudover skal tilbuddene kunne opbygge erfaring samt skabe og vedligeholde et stærkt fagligt miljø.

Indsatsen varetages i dag af sundhedsfagligt uddannede, pædagogisk uddannede og ufaglærte i hvert vagtlag dag/aften. Ved mindre belægning end 5 børn vil andelen af faglært personale stige (særligt det sundhedsfaglige personale) for at sikre den faglige bæredygtighed i tilbuddet, mens andelen af ufaglært personale vil falde. For at sikre den faglige bæredygtighed er det derfor nødvendigt med en belægning af minimum 4 pladser.

Målgruppen på Kvisten fordrer et flertal af sundhedsfagligt personale, da børnenes somatiske tilstand er primær, ligesom en god somatisk tilstand er afgørende for en pædagogisk udviklende indsats for det enkelte barn. På den baggrund skal nattevagten være sundhedsfagligt uddannet. Kvistens personalegruppes faglige sammensætning af pædagogisk og sundhedsfagligt personale skal sikre de visiterede børn optimal pædagogisk indsats og sundhedsmæssig behandling.

Derudover skal der være mulighed for at videregive den nødvendige erfaring og viden til nye medarbejdere i afdelingen. Grundet målgruppens somatiske lidelser er der behov for personale med faglig specialisering eller erfaring, der rækker ud over fagpersonalets grunduddannelse.

For at vedligeholde personalets sundhedsmæssige færdigheder, både i observation, udførelse af behandlinger, praktisk færdighed, oplæring, opbygning af erfaringer samt mulighederne for at skabe og vedligeholde et stærkt tværfagligt miljø, er det nødvendigt med en belægning på minimum fire børn. Et børneantal under fire og dermed et reduceret antal medarbejdere vil ikke kunne give basis nok til den faglige sparring, der skal til, for at de sundhedsmæssige opgaver kan løftes på forsvarlig vis. Det faglige miljø vil ikke kunne opretholde færdigheder, oplæring eller faglig kapacitet.

4.2.3 Krav og udfordringer vedrørende økonomisk bæredygtighed på Kvisten

Økonomisk bæredygtighed defineres ved en situation, hvor der er balance mellem tilbuddets indtægter og de udgifter, der er forbundet med varetagelsen en fagligt bæredygtig indsats.

Jf. afsnittet om faglig bæredygtighed ovenfor vil der, uanset belægningen, være behov for såvel sundhedsfagligt som pædagogisk uddannet personale.

Som det fremgår ovenfor, har der været en væsentlig nedgang i anvendelsen af Kvistens pladser fra 9,8 pladser i 2016 til 5,6 pladser i 2021 samt 4 pladser samt 52 aflastningsdøgn i april 2022.

Der er i 2020 blevet udarbejdet en ny takst for Kvisten gældende for 2021, som er baseret på anvendelsen af 6 pladser. Dette medførte en takststigning på 119 kr. pr. døgn i forhold til den oprindelige takst.

Med uændret efterspørgsel forventes der med den nuværende takst for 2022 et væsentligt merforbrug i 2022.

5 Bilag

5.1 Bilag 1 - Metodeovervejelser

For at indsamle et datagrundlag til analyse og indkredsning af muligheder for at sikre såvel den faglige som den økonomiske bæredygtighed på Kvisten samt sikre at Kvisten udvikler sig i overensstemmelse med de kommunale prioriteringer, har arbejdsgruppen valgt at gennemføre en række interviews.

Interviewformen er valgt, da det giver mulighed for at koncentrere sig om, hvordan specifikke individer forstår bestemte begivenheder, situationer eller fænomener... (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 32)¹. I denne sammenhæng giver det arbejdsgruppen et datagrundlag vedr. udvalgte kommunale aktørers forståelse af Kvisten, de ydelser der tilbydes på Kvisten, Kvistens målgruppe og dennes behov samt kommunernes ageren i forbindelse med evt. visitation til Kvisten.

Interviewene blev planlagt og gennemført som semistrukturerede interviews med interviewguide udarbejdet af arbejdsgruppen. Interviewguiden blev fremsendt til interviewpersonerne inden interviewene skulle finde sted.

Interviewene blev gennemført virtuelt via Teams og blev optaget.

Efter gennemførelse af interviewene blev de to første transskriberet. De sidste to interviews blev gennemlyttet, og der blev udarbejdet en meningskondensering som datagrundlag for disse to. Meningskondensering består i at "koge" udtalelserne fra interviewet ned til mindre meningsenheder, og den efterfølgende kategorisering og kodning breder dem derefter en anelse ud igen og er mere analytisk ved den forsøgsvis opstilling af modstillinger og grundproblematikker (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 50)². De to transskriptioner og de to meningskondenseringer har været datagrundlag for arbejdsgruppens efterfølgende analyse og anbefalinger.

¹ Kvalitative Metoder, S. Brinkmann & L. Tanggaard, Hans Reitzels Forlag 2015

² Kvalitative Metoder, S. Brinkmann & L. Tanggaard, Hans Reitzels Forlag 2015

Bilag 2 - Kommissorium for arbejdsgruppe vedr. Nødspor Kvisten

Baggrund

Specialbørnehjemmene, afdeling Kvisten er Region Nordjyllands døgntilbud til børn og unge i alderen 0-18 år, der udover fysiske og psykiske funktionsnedsættelser også har vidtgående behov for sundhedsmæssig pleje og behandling. Der er i alt ni pladser på Kvisten, hvor to af pladserne er godkendt til unge i alderen 18-23 år.

I 2019 har Kvisten haft en væsentlig nedgang i børnetallet, hvilket er fortsat i 2020. Årsagerne er fraflytning, dødsfald og ingen optag af nye børn. Der er grund til at være bekymret for den fremadrettede økonomiske og faglige bæredygtighed. Kvisten er omfattet af det forstærkede samarbejde som holder hånden under de mest specialiserede og unikke tilbud i Nordjylland. Grundet bekymringen for den fremadrettede bæredygtighed har Den Administrative Styregruppe på Social- og Specialundervisningsområdet (DAS) besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe der skal se på muligheder for at sikre såvel den faglige som den økonomiske bæredygtighed på Kvisten.

Formål og opgaver

Formålet med arbejdsgruppen er at styrke samarbejdet mellem myndighed og driftsherre om udviklingen af afdeling Kvisten og derigennem sikre kommunernes fremadrettede anvendelse af tilbuddet. Med henblik på at understøtte tilbuddets fremtidige faglige og økonomiske bæredygtighed, og sikre at Kvisten udvikler sig i overensstemmelse med de kommunale prioriteringer.

Det er et afgørende succeskriterium for arbejdsgruppens arbejde, at kommunerne får en øget anvendelse af Kvisten med henblik på at sikre den faglige og økonomiske bæredygtighed på Kvisten.

Arbejdsgruppen bør som minimum se på følgende temaer:

- Det nuværende og fremadrettede behov for ydelser eller indsatser til målgruppen
- Kommunernes visitationsmønster til målgruppen, og herunder undersøge hvordan man bedst muligt kan udvikle ydelser eller den faglige indsats, så det understøtter et evt. ændret visitationsmønster
- Muligheder for at sikre bæredygtighed af tilbuddet på længere sigt
- Muligheder for om myndighed kan tænke Kvisten ind i opgaveløsningen på en anden måde
- Arbejdsgruppens opgave evalueres i 3. kvartal 2021 med en vurdering af, om arbejdsgruppens initiativer har givet anledning til en ændret anvendelse af Kvistens ydelser

Arbejdsgruppen bør løbende igangsætte initiativer i regi af Kvisten og de deltagende kommuner. Tværkommunale initiativer indstilles til DAS &/ Børne- og Ungedirektørkredsen inden de igangsættes.

Organisering og deltagere

Arbejdsgruppen referer til DAS, men da målgruppen for tilbuddet er børn og unge kan det ift. konkrete forslag til ydelser, initiativer og fremadrettede strategier være relevant med behandling i Børne- og Ungedirektørkredsen. Det kræver konkret vurdering.

Deltagere:

- 4-5 deltagere fra kommunerne
 - Niveau: Afdelingsledere med visitationsansvar på børne- og ungeområdet, og
 - Niveau: Nøglepersoner ift. udarbejdelse af strategier for visitation på børne- og ungeområdet
- 3 deltagere fra Region Nordjylland/afdeling Kvisten
 - Niveau: områdechef, tilbudsleder og afdelingsleder for Kvisten
- 1-2 forældre til et barn/ung i målgruppen til Kvisten dvs. en repræsentant hvor barnet/den unge får en ydelse på Kvisten og evt. en repræsentant hvor barnet/den unge får en anden ydelse

- Planlægger, Region Nordjylland (sekretariatsbetjening)

Region Nordjylland varetager formandskabet og sekretariatsbetjeningen. Sekretariat for Nordjysk Socialaftale er indgang til DAS og Børne- og Ungedirektørkredsen.

Tidsplan

Arbejdsgruppen nedsættes i efteråret 2020, og arbejdsgruppens arbejde evalueres i 3. kvartal 2021, hvor der træffes beslutning om, hvorvidt gruppen skal videreføres eller om arbejdet vurderes at være afsluttet.

Punkt 8.

Nordjysk Socialaftale 2023-2024

2022-026778

Resume

Nordjysk Socialaftale skal revideres for 2023-2024.

Første udkast til ny socialaftale skal præsenteres og drøftes på DAS 23. maj 2022. Udkastet er udarbejdet på baggrund af drøftelser i FU og DAS.

Indstilling

Det indstilles, at DAS drøfter status på udfærdigelse af Nordjysk Socialaftale 2023-2024 og kommer med input hertil.

Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Sagsfremstilling

Sekretariatet har iværksat revidering af Nordjysk Socialaftale for 2023-2024.

Den oprindelige proces for revidering af Nordjysk Socialaftale 2023-2024 skulle være begyndt ved årets start, men grundet vakance og barsel i sekretariatet, er processen ikke påbegyndt før til april.

Dette betyder, at der på mødet i 23. maj ikke kan præsenteres en decideret 1. gennemskrivning af socialaftalen jf. nedenstående procesplan, som blev drøftet i DAS d. 2. marts 2022:

- Marts- april: Revidering af socialaftalen
- 23. maj: 1. udkast på DAS møde
- 19. august: Godkendelse ved DAS

Sekretariatet har i stedet gennemgået den nuværende socialaftale ud fra de tidligere drøftelser- og beslutninger i henholdsvis FU og DAS med henblik på at udpege de hovedpunkter, som skal adresseres i den nye socialaftale for 2023-2024, herunder primært:

- Der skal udarbejdes en ny vision, bl.a. på baggrund af det Socialpolitiske dialogforum d. 10. juni 2022
- Fokuspunkterne for nordjysk socialaftale 2021-2022 føres videre, men ajourføres, herunder med inddragelse af 10 års plan for psykiatrien, samt Evaluering af det Specialiserede Socialområde.
- Sekretariatet forventer, at der gennemføres faglige workshops og laboratorier i efteråret 2022, alt efter om de hidtidige initiativer under fokusområderne fastholdes.
- Ny grafisk opsætning
- Revidering af Nordjyllandskortet ift. antal pladser under rammeaftalen.
- Generel gennemskrivning og ajourføring

Særligt ift. Socialpolitisk Dialogforum

Arrangementet er planlagt til afholdelse på Idrætscenter Vendsyssel i Vrå med hjælp fra DACAPO, som er en konsulentvirksomhed, der gør brug af interaktivt teater. DACAPO bidrager med facilitering af arrangementet, samt afholdelse af forskellige teaterscener, som indspark til de politiske drøftelser omkring en ny vision.

Det estimeres, at der kommer mellem 70-100 deltagere fra kommuner og region.

Forud for det socialpolitiske dialogforum har der været udsendt en række spørgsmål til de socialpolitiske udvalg i de nordjyske kommuner og Region Nordjylland med det formål, at komme med input til visionsarbejdet. Disse input vil indgå i drøftelserne på dagen.

Særligt omkring fokusområderne

	Initiativer	Input/spørgsmål
<u>Fokusområde 1</u> <u>(Sammen om</u> <u>en stærkere</u> <u>socialpsykiatri)</u>	A. Fælles kompetenceudvikling indenfor recovery. Der afholdes fælles kompetenceudvikling for at sætte fokus på recovery. B. Unge med psykiske vanskeligheder.	Ift. fokusområde 1 foreslås det, at afsnittet beholdes og revideres redaktionelt. FU har drøftet de enkelte initiativer og anbefaler, at de fastholdes ind i en ny aftaleperiode, da udmøntning af fokusområdets initiativer ikke har været fuldt iværksat i 2021-2022.

	<p>Der anlægges fælles fokus på langsigtede indsatser samt forebyggende tiltag</p> <p>C. Fokus på uvisiterede og midlertidige indsatser. Gennem vidensdeling og metodeudvikling arbejdes med at styrke indsatsen ift. uvisiterede og midlertidige indsatser</p>	<p>Initiativ 1A og 1B er ikke fuldt udmøntet på i aftaleperioden. Initiativ 1C er delvist udmøntet via rapport om uvisiterede og midlertidige indsatser efter § 82.</p> <p>Spørgsmål til DAS: Hvordan skaber vi den nødvendige kobling imellem behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien?</p> <p>Er det samarbejde med behandlingspsykiatrien, som skal være fokus på, herunder "opgaveglidning/sektovergange"?</p> <p>Er der særlige målgrupper, der skal være fokus på? Er der særlige samarbejder, der skal være fokus på?</p>
<p><u>Fokusområde 2</u> <u>(Den gode alderdom)</u></p>	<p>A. Fælles kompetenceudvikling Fælles redskaber til tidlig opsporing af demens samt flere redskaber til samarbejdet med borgere med udadreagerende adfærd og demens.</p> <p>B. Fokus på tværfaglige samarbejde Temadag på tværs af fagområder, hvor kommunerne kan blive inspireret og der kan blive sat ord på samarbejdet med øvrige fagområder, fx ældre- og sundhedsområdet.</p> <p>C. Indsatser, der matcher borgerens behov Vidensdeling og inspiration på tværs af kommunerne, herunder input fra forskning og andre</p>	<p>Ift. fokusområde 2 foreslås det, at afsnittet beholdes og redaktionelt revideres. FU har drøftet de enkelte initiativer og anbefaler, at de fastholdes ind i en ny aftaleperiode, da udmøntning af fokusområdets initiativer ikke har været fuldt iværksat i 2021-2022.</p>

	dele af landet ift. hvordan vi kan skabe løsninger, der bedre matcher borgerens behov.	
<u>Fokusområde 3 (Effektive og videns baserede løsninger)</u>	<p>A. Fra botilbud til egen bolig Hvordan skabes de rette incitament og samarbejde, så borger bliver klar til at flytte i egen bolig?</p> <p>B. Den gode visitation i samspil med driftsherren Hvordan kan man skabe de bedst mulige indsatser til borgeren?</p> <p>C. Unge med autisme Hvordan giver vi unge med autisme de bedst mulige forhold med mulighed for udvikling uden at de oplever stress og angst?</p>	<p>Ift. fokusområde 3 foreslås det, at afsnittet beholdes og redaktionelt revideres. FU har drøftet de enkelte initiativer og anbefaler at de fastholdes ind i en ny aftaleperiode, da udmøntning af fokusområdet ikke har været fuldt iværksat i 2021-2022.</p> <p>Der kan måske godt nås 1 laboratorie i efteråret 2022. Der er udfærdiget et udkast til laboratorie for initiativ 3A.</p> <p>Spørgsmål til DAS: Hvad er de lavt hængende frugter?</p> <p>Forefindes der datakilder, som er relevante, at inddrage i dette, som ikke har været adresseret før ift. dette fokusområde?</p>

Bilag:

Nordjysk Socialaftale 2023-24 (1. udkast) DAS 23.5.22.docx

Note til læsning af udkast:

Tekst, der er markeret med **gul overstregning**, angiver enten at der er ændret i tekst eller tekst, som foreslås ændret.

De indsatte bokse er bemærkninger/spørgsmål fra sekretariatet, som led i revisionsarbejdet.

Nordjysk socialaftale 2023-2024

Forord

Afventer udfærdigelse af aftalen.

Indhold

Indhold

Resumé	2
Nordjysk Socialaftales formål	3
Vision for det specialiserede socialområde	3
FOKUSOMRÅDE 1: Sammen om en stærk socialpsykiatri	6
FOKUSOMRÅDE 2: Den gode alderdom	8
FOKUSOMRÅDE 3: Effektive og vidensbaserede løsninger	10
Udvikling og koordinering	12
Centrale udmeldinger	14
Det forstærkede samarbejde	16
Styring og økonomi	17
Bilag	19

Resumé

Med Nordjysk Socialaftale 2023-2024 sætter de nordjyske kommuner og regionen fokus på borgerens muligheder og potentiale for i højere grad at kunne mestre sit eget liv. Det er besluttet at fortsætte med de fokusområder, som blev udpeget i Nordjysk Socialaftale for 2021-2022, da disse fortsat har relevans. Aftalen udmøntes således gennem fokusområderne:

- Fokusområde 1: Sammen om en stærk socialpsykiatri
- Fokusområde 2: Den gode alderdom
- Fokusområde 3: Effektive og vidensbaserede løsninger

Udvikling og koordinering

Med Nordjysk Socialaftale sker der en koordinering af tilbuddene inden for det specialiserede social- og special-undervisningsområde i Nordjylland, hvor det vurderes, om der er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på området. Det opleves overordnet set, at der er sammenhæng mellem kommunernes efterspørgsel og de udbudte tilbud. På den baggrund er der ikke fokusområder i Nordjysk Socialaftale 2023-2024, der direkte adresserer udfordringer ift. udbud og efterspørgsel. Sideløbende med udmøntningen af fokusområderne vil kommunerne og regionen se på en styrkelse af indsatser til unge med selvskadende adfærd.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

I forhold til ovenstående, så afventes der et dialogmøde om udbud/efterspørgsel, som afholdes d. 2. juni 2022 mhp. en vurdering heraf.

Med Nordjysk Socialaftale 2023-2024 afrapporteres på to centrale udmeldinger. De centrale udmeldinger udsendes når Socialstyrelsen er bekymret for udbuddet af tilbud til bestemte målgrupper, som vedrører: 1) Udviklingshæmmede borgere med dom og behov for afsoning på sikret afdeling, 2) Udsatte gravide kvinder med skadeligt rusmiddelbrug og behov for døgnbehandling.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Central udmelding fra 2020 vedr. svære spiseforstyrrelser foreslås skrevet ud med baggrund i, at der i Nordjylland er et tilstrækkeligt udbud af tilbud, der kan dække målgruppen.

Af disse målgrupper vurderer de nordjyske kommuner kun, at der er behov for at se på tilbudsviften ift. sikrede afdelinger til udviklingshæmmede borgere med dom, hvor de nordjyske kommuner anbefaler, at der etableres et nyt tilbud i Vestdanmark. De nordjyske kommuner er i dialog herom med de øvrige kommuner i Vestdanmark og øvrige relevante parter som KL og Social- og Indenrigsministeriet.

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2023-2024 lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen for tilbud omfattet af aftalen. Dette sker gennem Styringsaftalen, hvis primære formål er, at beskrive principperne for finansiering, takstberegning- og betalingsmodeller for kommunale og regionale sociale tilbud i den nordjyske region.

Nordjysk Socialaftales formål

Nordjysk Socialaftale er en politisk aftale, der indgås af de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland. Formålet er at sikre udvikling, koordinering og styring af det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Nordjylland. Aftalen skal blandt andet sikre, at regionens borgere altid har adgang til de nødvendige højt specialiserede tilbud og kompetencer i regionen.

Nordjysk Socialaftale udspringer af lov om Social Service og Bekendtgørelserne om rammeaftaler på det sociale område og for lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud. På baggrund heraf har de nordjyske kommuner og regionen udarbejdet nærværende politiske aftale, der skal sætte retningen for det fælleskommunale samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Nordjylland i 2023-2024. Samarbejdet gælder konkret i forhold til de specialiserede tilbud, som er omfattet af Styringsaftalen, hvilket er de tilbud, som benyttes af andre kommuner end driftsherren. **Det drejede sig i 2020 om ca. 2.100 dag- og døgnpladser og et budget på 1,81 mia. kr., hvilket svare til ca. 22 % af det samlede antal pladser i Nordjylland.**

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024
--

Antallet af pladser mv., som ovenfor vil blive efterjusteret
--

Men samarbejdet er bredere end blot køb og salg af pladser. Med Nordjysk Socialaftale samarbejder de nordjyske kommuner og regionen også om at udvikle indsatser og tilgange til konkrete målgrupper. Det har udmøntet sig i en overordnet vision samt tre konkrete fokusområder, som kan læses på de efterfølgende sider.

Vision for det specialiserede socialområde

Vision:

"Kommunerne og regionen vil gennem samarbejde og vidensdeling understøtte borgerens mulighed for egenmestring med fokus på borgerens unikke og individuelle behov"

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Visionen vil blive tilrettet efter det afholdte Socialpolitiske Dialogmøde d. 10. juni, hvor socialudvalgspolitikerne drøfter input til dette.

Fokus for visionen er egenmestring og meningsfulde fællesskaber

Egenmestring og meningsfulde fællesskaber, som omdrejningspunkter for samarbejdet

Visionen er den overordnede retningspil for samarbejdet på det specialiserede socialområde i de kommende år, og her er egenmestring og meningsfulde fællesskaber valgt som omdrejningspunkt.

Egenmestring har været en del af Nordjysk Socialaftale for 2021-2022 og er fortsat aktuel, da alle borgere skal have mulighed og redskaber til at kunne mestre så meget af sit eget liv som muligt. Øget egenmestring kan give borgeren øget frihed, livskvalitet og selvbestemmelse. Det er ikke alle, der har de samme forudsætninger, hvorfor udgangspunktet altid skal være den enkelte borgers behov og ressourcer. Dette skal ske i tæt samarbejde med borgeren, så initiativerne ikke er til borgeren, men med borgeren.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

DAS' beslutning om at have fokus på meningsfulde fællesskaber skrives ind, som supplement til egenmestring.

De nordjyske kommuner og regionen ønsker, at alle mennesker skal have så meget medbestemmelse på eget liv som muligt. Det kræver, at myndighed og driftsherre arbejder målrettet med at inddrage borgeren i eget forløb med henblik på at sikre størst mulig mestring af eget liv. Det er der stort fokus på i de enkelte kommuner og regionen, og der sættes fokus på det i denne Socialaftale, fordi arbejdet kan suppleres via samarbejde.

Visionen udmøntes gennem de valgte fokusområder, og disse er specifikt valgt, fordi det er områder, der fordrer samarbejde.

Fokusområder

For at udmønte visionen om øget egenmestring er der udvalgt tre fokusområder.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Afsnit omkring fokusområderne vil blive gennemskrevet og revideret jf. beslutning om, at fokusområderne for den nuværende Socialaftale skal videreføres til Nordjysk Socialaftale 2023-2024.

Det præcise indhold i fokusområderne vil afhænge af, hvor langt man når med udmøntningen samt tidsplanen for evalueringen af det specialiserede socialområde og 10 års planen for psykiatrien.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Vil det være en ide at tilføje et ekstra fokusområde, som tilegnes meningsfulde fællesskaber, herunder hvordan kommunerne og regionen kan samarbejde på tværs herom.?

Fokusområderne er udvalgt og fortsat aktuelle med udgangspunkt i hvilke udfordringer, der i de kommende år kræver et fælleskommunalt fokus. Kommunerne har oplevet og oplever fortsat en vækst i forhold til borgere indenfor

socialpsykiatrien og borgere på socialområdet, som bliver ældre. Analyser viser desuden, at disse to målgrupper vil stige endnu mere i de kommende år, og derfor er disse målgrupper valgt som fokusområde 1 og 2.

Det tredje fokusområde sætter skarpt på, hvordan man kan skabe den mest effektive kvalitetsindsats med udgangspunkt i progression og borgerens behov.

Fokusområder i 2023-2024

- Fokusområde 1: Sammen om en stærk socialpsykiatri
- Fokusområde 2: Den gode alderdom
- Fokusområde 3: Effektive og vidensbaserede løsninger

DAS vil stå for den løbende udmøntning af fokusområderne med inddragelse af KKR.

FOKUSOMRÅDE 1: Sammen om en stærk socialpsykiatri

Vision:

De nordjyske kommuner og regionen vil styrke fokus på borgere, der modtager indsatser i socialpsykiatrien, og sikre de bedste muligheder for mestring af eget liv og deltagelse i samfundet.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

ift. visionen ovenfor skal denne måske revideres, når det socialpolitiske dialogforum har været afholdt 10. juni. Ligeledes ift. indarbejdelse af 10 års planen for psykiatrien og evalueringen af det specialiserede socialområde.

Sundhedsstyrelsens 10 årsplan for psykiatrien fra 2022 angiver bl.a., at op imod en fjerdedel af unge kvinder, oplever dårlig mental sundhed. At ca. 600.000 mennesker på nuværende tidspunkt har en psykisk lidelse og det skønnes, at ca. 40-50 % af befolkningen i et livsforløb vil få en psykisk lidelse. Blandt børn og unge vil ca. 15 % blive diagnosticeret med en psykisk lidelse inden de fylder 18 år.

I 10 årsplanen angives det ligeledes, at på blot et årti er sket en stigning på ca. 30 % i antallet af patienter med psykiske lidelser, der behandles på sygehus.

Dette er en tendens, som også opleves i de nordjyske kommuner, hvor der i løbet af de seneste år været en stigning af borgere, der modtager ydelser indenfor socialpsykiatrien. Data fra danske regioner viser tilsvarende, at der er en stigning i borgere, der får psykiatriske diagnoser, og særligt en stigning i forhold til børne- og ungepsykiatrien. Denne udvikling ser ikke ud til at ændrer sig, hvorfor vi må forvente, at kurven endnu ikke er toppet.

I Nordjysk Socialaftale 2018-2020 blev der sat fokus på samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien. De nordjyske kommuner har valgt at fortsætte med dette fokus ind i Nordjysk Socialaftale for 2023-2024, da dette samarbejde er fundamentalt for, at man på socialområdet kan levere den bedst mulige indsats for borgere med psykiske udfordringer.

Målgruppen af borgere indenfor socialpsykiatrien er bred og spænder bredt aldersmæssigt og udfordringsmæssigt, og vi har derfor valgt med fokusområdet at sætte skarpt på tre overordnede områder indenfor socialpsykiatrien. Således rettes fokus mod unge med psykiske udfordringer; uvisiterede og midlertidige indsatser; samt kompetenceudvikling i forhold til udbredelse af den recoveryorienterede tilgang.

Initiativer

De nordjyske kommuner og regionen har udpeget følgende initiativer til fokusområde 1:

- A. Fælles kompetenceudvikling indenfor recovery.
Der afholdes fælles kompetenceudvikling for at sætte fokus på recovery.
- B. Unge med psykiske vanskeligheder.
Der anlægges fælles fokus på langsigtede indsatser samt forebyggende tiltag
- C. Fokus på uvisiterede og midlertidige indsatser.
Gennem vidensdeling og metodeudvikling arbejdes med at styrke indsatsen ift. uvisiterede og midlertidige indsatser

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Ift. fokusområde 1 foreslås det, at afsnittet beholdes og revideres redaktionelt. FU har drøftet de enkelte initiativer og anbefaler, at de fastholdes ind i en ny aftaleperiode, da udmøntning af fokusområdets initiativer ikke har været fuldt iværksat i 2021-2022.

Initiativ 1A og 1B er ikke fuldt udmøntet på i aftaleperioden.

Initiativ 1C er delvist udmøntet via rapport om uvisiterede og midlertidige indsatser efter § 82.

Spørgsmål mhp. input:

Hvordan skaber vi den nødvendige kobling imellem behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien?

hvad vil man med psykiatrien i rammeaftalen? Hvilken betydning får 10 års planen? Er det samarbejde med behandlingspsykiatrien, som skal være fokus på, herunder "opgaveglidning/sektovergange"?

Er der særlige målgrupper, der skal være fokus på?

Er der særlige samarbejder, der skal være fokus på?

UDKAST

FOKUSOMRÅDE 2: Den gode alderdom

Vision:

De nordjyske kommuner og regionen vil gennem videndeling, kompetenceudvikling og tværfagligt samarbejde arbejde for, at ældre borgere med udviklingshæmning kan få en god alderdom.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Ift. visionen ovenfor skal den måske revideres, når det socialpolitiske dialogforum har været afholdt 10. juni. Ligeledes ift. indarbejdelse af 10 års planen for psykiatrien og evalueringen af det specialiserede socialområde.

Antallet af ældre borgere med udviklingshæmning vokser, og den øgede levealder for denne gruppe borgere er en særdeles positiv udvikling. Men i takt med den stigende alder kan borgeren opleve yderligere funktionstab, hvormed behovet for hjælp og vejledning øges.

I en tidlig alder kan borgere med udviklingshæmning for eksempel opleve demens eller udadreagerende adfærd, som kan være svært for borgeren selv, men også dem som skal hjælpe borgeren. Hjælpen til borgeren skal således både kunne håndtere det nedsatte funktionsniveau samt stadig have fokus på egenmestring og den enkeltes ret til selvbestemmelse og til at leve et værdigt liv. Det stiller andre krav til den pædagogfaglige og sundhedsfaglige indsats såvel som for samarbejdet med pårørende og personale.

Med Nordjysk Socialaftale vil kommunerne og regionen arbejde for, at vores tilbud og personale er bedst muligt gearret til relationen og samarbejdet med de ældre udviklingshæmmede borgere, som oplever aldersrelaterede udfordringer. Dertil skal der være et øget fokus på det tværfaglige samarbejde med de områder, som har en særlig kompetence med målgruppen eksempelvis ældre- og sundhedsområdet.

Med vidensdeling, kompetenceudvikling og øget samarbejde på tværs af fagområder vil de nordjyske kommuner og regionen arbejde for at sikre de bedst mulige forhold for at borgere med udviklingshæmning får en god alderdom – også selvom man får demens eller oplever andre udfordringer.

Initiativer

De nordjyske kommuner og regionen har udpeget følgende initiativer til fokusområde 2:

A. Fælles kompetenceudvikling

Fælles redskaber til tidlig opsporing af demens samt flere redskaber til samarbejdet med borgere med udadreagerende adfærd og demens.

B. Fokus på tværfaglige samarbejde

Temadag på tværs af fagområder, hvor kommunerne kan blive inspireret og der kan blive sat ord på samarbejdet med øvrige fagområder, fx ældre- og sundhedsområdet.

C. Indsatser, der matcher borgerens behov

Vidensdeling og inspiration på tværs af kommunerne, herunder input fra forskning og andre dele af landet ift. hvordan vi kan skabe løsninger, der bedre matcher borgerens behov.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Ift. fokusområde 2 foreslås det, at afsnittet beholdes og redaktionelt revideres. FU har drøftet de enkelte initiativer og anbefaler, at de fastholdes ind i en ny aftaleperiode, da udmøntning af fokusområdets initiativer ikke har været fuldt iværksat i 2021-2022.

UDKAST

FOKUSOMRÅDE 3: Effektive og vidensbaserede løsninger

Vision:

"De nordjyske kommuner og regionen vil sammen vidensdele og videreudvikle metoder, tiltag og redskaber, som kan bruges til at skabe bedre og mere effektive indsatser for og med borgeren".

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Ift. visionen ovenfor skal denne måske revideres, når det socialpolitiske dialogforum har været afholdt 10. juni.

Det specialiserede socialområde er under et stort pres. Flere og flere borgere har brug for støtte, og de nordjyske kommuner og regionen må tænke i effektive og vidensbaserede løsninger, så det fortsat er muligt at give den bedst mulige individuelle indsats til hver enkelt borger.

Fokusområde 1 og 2 har fokus på de målgrupper, hvor kommunerne oplever de største kapacitetsstigninger. Det store pres på området kræver, at der tænkes i nye metoder, tilgange og redskaber, og fokusområde 3 vil have fokus på forhold, hvor der er behov for at komme med løsninger ift. forhold, der presser økonomien og muligheden for den gode indsats. Fokusområdet vil have et særligt fokus på, hvordan de rette incitamenter kan skabe indsatser, hvor der i endnu højere grad er fokus på både borgerens behov og progression.

De nordjyske kommuner og regionen har på den baggrund besluttet, at man vil udvikle nye eller forbedre eksisterende metoder, tilgange og redskaber. Den nye viden skal efterfølgende ud og leve ude på de enkelte tilbud, hvor de enkelte kommuner og regionen kan indarbejde de metoder, tilgange eller redskaber, som giver mening netop for deres tilbud.

For at skabe den nye viden vil de nordjyske kommuner og regionen helt konkret lave nogle hurtigarbejdende laboratorier, hvor man samler videnspersoner fra både kommunerne/regionen, men også fra eksterne samarbejdspartnere. Gennem vidensdeling og dialog er målet, at man kan videreudvikle på den viden der findes i forvejen samt skabe nye mulige tilgange til, hvordan man samarbejder med og omkring borgeren.

Laboratorier

De nordjyske kommuner og regionen har udpeget følgende laboratorier:

A. Fra botilbud til egen bolig

Hvordan skabes de rette incitamenter og samarbejde, så borger bliver klar til at flytte i egen bolig?

B. Den gode visitation i samspil med driftsherren

Hvordan kan man skabe de bedst mulige indsatser til borgeren?

C. Unge med autisme

Hvordan giver vi unge med autisme de bedst mulige forhold med mulighed for udvikling uden at de oplever stress og angst?

Deltagere:

- Fagpersoner fra kommunerne og regionen
- Eksterne videnspersoner, fx fra AAU og UCN

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Ift. fokusområde 3 foreslås det, at afsnittet beholdes og redaktionelt revideres. FU har drøftet de enkelte initiativer og anbefaler at de fastholdes ind i en ny aftaleperiode, da udmøntning af fokusområdet ikke har været fuldt iværksat i 2021-2022.

Der kan måske godt nås 1 laboratorie i efteråret 2022. Der er udfærdiget et udkast til laboratorie for initiativ 3A.

Hvad er de lavt hængende frugter?

Er der noget datadrevet, som kan bruges ift. dette fokusområde?

Hvad siger Evalueringen af specialområdet?

"Specialeplanlægning" – undersøg nærmere, hvad dette er?

UDKAST

Udvikling og koordinering

I Nordjylland er der en fælles forståelse af, at den enkelte kommune ikke nødvendigvis selv er i stand til at drive specialiserede tilbud og varetage samtlige efterspurgte indsatser. Kommunerne samarbejder derfor med hinanden og med regionen om at koordinere og sikre, at de fornødne indsatser er til rådighed for borgerne på tværs af kommunegrænserne. Alt dette formaliseres i Nordjysk Socialaftale, så vi kan sikre, at der til stadighed er de nødvendige tilbud til små målgrupper og målgrupper med komplekse problemer.

Balance mellem udbud og efterspørgsel

Kommunerne og regionen har løbende fokus på, om der er det rigtige udbud af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde.

I forbindelse med udarbejdelse af Nordjysk Socialaftale er der foretaget en afdækning af sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel, hvilket har givet anledning til at sætte særligt fokus på tre målgrupper. På baggrund af disse undersøgelser vurderes det, at der overordnet er god sammenhæng mellem efterspørgsel og det samlede udbud af pladser og indsatser på det specialiserede social- og specialundervisningsområde, men at det skal undersøges nærmere, hvilke muligheder, der er for at styrke indsatsen til målgruppen af børn og unge med svært selvskadende adfærd. Jf. boksen til højre for en beskrivelse af de målgrupper, der har været særlig opmærksomhed på.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024
Ovenstående afventer møde d. 2. juni 2022

Lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud

I forhold til de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud vurderes det, at der samlet set er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel. Dog er kapaciteten på de sikrede afdelinger under pres, hvor tre ud af otte sikrede afdelinger har opereret med overbelægning. Til at imødegå dette er der åbnet fem ekstra pladser på Sjælland, og at 2 flekspladser i Nordjylland og 1 fleksplads på Fyn permanentgøres. Samtidig opretholdes 3 flekspladser i Østdanmark. Samt at flekspladser aktiveres kun, hvis der ikke er øvrige ledige pladser og kun til retslige anbringelser.

Der arbejdes ligeledes på etablering af 5-6 seks ekstra pladser i Vestdanmark.

Region Nordjylland udfordringer med efterspørgslen på deres undervisningstilbud til børn- og unge med døvblindhed og høretab, hvorfor der er igangsat initiativer, der kan afhjælpe dette.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024
Spørgsmål mhp. input: Er dette fortsat aktuelt?

Dette sker i regi af KL's koordinationsforum, som følger de lands- og landsdelsdækkende tilbud og har kompetence til at sætte foranstaltninger eller initiativer i værk såfremt der er grund til at være bekymret for bæredygtigheden af nogle af tilbuddene. I den forbindelse udarbejdes årligt en rapport, der belyser belægning og evt. belægningsmæssige udfordringer på de lands- og landsdelsdækkende tilbud (jf. bilag 4 til Nordjysk Socialaftale).

Målgrupper med særligt fokus på

De nordjyske kommuner har i 2022 haft særlig opmærksomhed på om der er det rette udbud af tilbud til målgruppen af

- Børn og unge med selvskadende adfærd.

For denne målgruppe er der foretaget en afdækning af målgruppens størrelse og kommunernes behov for justeringer af pladser. Der er i børne- og ungepsykiatrien kendskab til 3-5 nye borgere om året inden for denne målgruppe og det er vurderet, at der er et borger- og driftsgrundlag for at drive tilbud i Nordjylland til denne målgruppe.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Forslag om at skrive *Borgere med Prader Willis Syndrom* og *Borgere med udviklingshæmning til afsoning på åbent tilbud* ud.

UDKAST

Centrale udmeldinger

Der er i 2019 og 2020 udsendt centrale udmeldinger for de to nedenstående målgrupper. De nordjyske kommuner og Region Nordjylland har sammen har udarbejdet afrapporteringer herfor, som skal behandles sammen med Nordjysk Socialaftale.

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

De centrale udmeldinger er mellem to og tre år gamle og har begge være behandlet og bearbejdet i de nordjyske kommuner. Er de fortsat relevante at have med i socialaftalen for 2023-2024?

Den centrale udmelding fra 2020 vedr. svære spiseforstyrrelser foreslås skrevet ud med baggrund i, at der i Nordjylland er et tilstrækkeligt udbud af tilbud, der kan dække målgruppen. Socialstyrelsen har ikke valgt at gå videre med denne målgruppe ift. de nordjyske kommuner, som det ser ud pt.

Borgere med udviklingshæmning og dom

Denne Centrale Udmelding sætter skarpt på udbuddet af tilbud til borgere med udviklingshæmning og dom, som har behov for ophold på sikret afdeling. Der er i Danmark 1 sikret afdeling til målgruppen, som ligger på Kofoedsminde på Lolland. Grundet overbelægning på og afstand til Kofoedsminde vurderer de nordjyske kommuner, at der er behov for en sikret afdeling i Vestdanmark. Etablering af et sådant tilbud kræver landsdækkende koordinering og dialog, og de nordjyske kommuner vil derfor indgå i dialog med de øvrige kommuner i Vestdanmark herom. **De nordjyske kommuner og Region Nordjylland anbefaler, at en ny sikret afdeling til borgere med udviklingshæmning og dom etableres i Nordjylland i tilknytning til et af de offentligt drevne tilbud, der leverer ydelser til borgere med udviklingshæmning og dom efter domstype 2 (åben afdeling).**

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Status her? Hvor langt er man med denne proces?

Gravide kvinder med rusmiddelmisbrug

Denne Centrale Udmelding sætter skarpt på udbuddet af tilbud til gravide kvinder med et skadeligt rusmiddelmisbrug og behov for ophold på et døgntilbud. **De nordjyske kommuner har ikke kendskab til kvinder i denne specifikke målgruppe i de seneste tre år. På landsplan vurderes det at der er i perioden 2017-2019 har været mellem 3-8 kvinder om året, som kommunerne i Danmark har kendskab til. Det er således vanskeligt at drive et højt specialiseret tilbud til målgruppen på landsplan, men der er identificeret enkelte tilbud på landsplan, som anvendes til målgruppen og som er eller muligvis kan have potentialet til at være højt specialiseret.**

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Status her? Hvordan er udviklingen i målgruppen i Nordjylland fra 2019-2022? Har forudsætningen ændret sig?

Hvad er en Central Udmelding?

I forlængelse af evalueringen af kommunalreformen besluttede Folketinget, at etablere en national koordinationsstruktur, som varetages af Socialstyrelsen. Formålet er at forhindre en uhensigtsmæssig afspecialisering af det højt specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Socialstyrelsen overvåger udviklingen i målgrupper, tilbud og indsatser samt indsamler og formidler viden om effekt af indsatserne på området. I regi af national koordination kan Socialstyrelsen udsende centrale udmeldinger.

En Central Udmelding udsendes, hvis Socialstyrelsen vurderer, at der er behov for at sætte særligt fokus på en målgruppe for at sikre og videreudvikle udbud af indsatser til målgruppen.

Målgrupperne som overvåges af national koordination er kendetegnet ved at være meget små målgrupper, som kommunerne sjældent ser, og hvor samarbejde og koordinering er særlig vigtigt både på tværs af den enkelte landsdel og på tværs af landet.

UDKAST

Det forstærkede samarbejde

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

DAS har på mødet d. 2.3.22 besluttet, at der iværksættes en dialog omkring det forstærkede samarbejde, herunder om det fortsat skal ind i nordjysk socialaftale. På baggrund af drøftelser i henholdsvis Ekspertpanelet (4.5.22) og FU Social (12.5.22), anbefaler FU, at man afventer med at evaluere det forstærkede samarbejde, til evalueringen af det specialiserede socialområde foreligger. FU lægger videre op til, at afsnittet i Nordjysk Socialaftale om det forstærkede samarbejde bibeholdes, men med en passus om, at samarbejdet vil blive gentænkt i aftaleperioden 2023-2024.

Det forstærkede samarbejde er en overbygning til det "almindelige" samarbejde i regi af Nordjysk Socialaftale, og beskytter få højt specialiserede og unikke tilbud i regionen. De få tilbud, der er omfattet af det forstærkede samarbejde, er udvalgt fordi det er nogle af de mest specialiserede tilbud i regionen. Eftersom målgrupperne til de mest specialiserede tilbud ofte er små og komplekse, er det nødvendigt at have særligt fokus på bæredygtigheden på disse tilbud for at sikre, at de højt specialiserede kompetencer også fremadrettet er tilgængelige i Nordjylland.

For alle tilbud, der er med i det forstærkede samarbejde, gælder det, at der er:

- Beskyttede konkurrencevilkår.
- En systematisk og forpligtende dialog om både efterspørgsel og udbud.
- En forpligtelse til at indgå i tidlig fælles indsats, hvis der er behov for særlige initiativer eller dialog for at sikre tilbuddenes fortsatte bæredygtighed.

Tilbud under det forstærkede samarbejde udvælges af et ekspertpanel ud fra kriterier, der fokuserer på tilbuddets målgruppe, kompetencer og specialiseringsprofil samt om det er det eneste tilbud af sin slags, der er i landsdelen.

Tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde

Følgende tilbud er omfattet af det forstærkede samarbejde for 2023-2024:

- **Neurocenter Østerskoven**
Målgruppe: Unge og voksne mennesker med moderat, svær til meget svær medfødt og erhvervet hjerneskade
- **Specialbørnehjemmet Kvisten**
Målgruppe: Børn og unge med betydelig og varig nedsat funktionsniveau som har særligt behov for sygepleje
- **Institut for Syn og Hørelse**
Målgruppe: Mennesker med nedsat syn og hørelse eller andre kommunikationsproblemer

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024

Fagcenter for Autisme og ADHD; Specialbørnehjemmene Birken forslås fjernet, da tilbuddet er udgået af de forstærkede samarbejde, december 2020.

Evaluering af det forstærkede samarbejde

Det forstærkede samarbejde har eksisteret siden 2014 og vil i løbet af aftaleperioden for Nordjysk Socialaftale 2023-2024 blive evalueret med henblik på at vurdere, hvordan samarbejdet omkring de særlige tilbud kan organiseres og understøttes.

For mere information om det forstærkede samarbejde henvises til dette [link](#)

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2023-2024 sætter rammerne for kapacitets- og udgiftsudviklingen for tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale. Dette sker gennem Styringsaftalen, som beskriver de fælles regler og procedure, der gælder for tilbud og indsatser omfattet af Nordjysk Socialaftale

Principper for samarbejde og styring

Styringsaftalen skal sikre, at tilbuddene omfattet af Nordjysk Socialaftale er økonomieffektive, har gennemsigthed mellem pris og ydelse, samt har de bedste muligheder for udvikling. Dette sikres bl.a. gennem følgende principper:

1. Dialog mellem myndighed og driftsherren
2. Incitament til effektiv drift
3. Taksterne skal være retvisende og omkostningsbaserede
4. Budgetsikkerhed for kommunerne og Regionen
5. Udvikling af tilbuddene

Ny Styringsaftale i 2023

I relation til Nordjysk Socialaftale 2023-2024 er der udfærdiget en Styringsaftale for 2023, som har fået indarbejdet følgende ændringer:

1. Justering af takstmodellen med opdeling af taksten i en basis og ydelsestakst (gældende fra 1/1-2022)
2. Nye regler for indregning af sundhedslovsydelse i taksten (1/1-2022) samt mulighed for mellemkommunal refusion for øvrige sundhedslovsydelse (1/1-2021).
3. Udarbejdelse af standardkontrakt for både børne- og voksenområdet (1/1-2021).

Bemærkning ift. Nordjysk Socialaftale 2023-2024
Ovenstående er endnu ikke gennemarbejdet i Styringsaftalegruppen.

Styringsaftalen

Styringsaftalen lægger rammerne for økonomi- og kapacitetsudviklingen, herunder:

- Angivelse af, hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen.
- Aftaler om takst- og udgiftsudvikling.
- Aftaler om takstmodeller, herunder opdeling af takster i basis- og ydelsestakster.
- Aftaler om takstberegning.
- Aftaler om oprettelse, lukning og ændring af tilbud og pladser.
- Aftaler om afregning og betaling.
- Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud.

Vigtigste nye regler i Styringsaftalen

- Mulighed for at indregne sundhedsydelse i taksten
- Mulighed for mellemkommunal refusion for øvrige sundhedslovsydelse
- Præcisering af definitionen af, hvilke tilbud der er omfattet af Styringsaftalen.

Specifikke aftalevilkår for specialundervisningstilbud

- De specifikke aftalevilkår er ligeledes blevet revideret, så de matcher de aktuelle visitationsprocedure og særlige vilkår.

UDKAST

Bilag

Bilag vedr. udvikling og koordinering

Bilag 1:

Central udmelding – børn, unge og voksne med svære spiseforstyrrelser og behov for højt specialiseret indsats

Bilag 2:

Central udmelding – udviklingshæmmede med dom og behov for ophold på sikret afdeling

Bilag 3:

Central udmelding – gravide kvinder med skadeligt rusmiddelbrug og behov for døgnophold

Bilag 4:

Rapport vedr. de lands- og landsdelsdækkende tilbud

Bilag vedr. styring og økonomi

Bilag 5:

Styringsaftale 2023

Bilag 6:

Specifikke aftalevilkår for specialundervisningstilbud

Bilagene og status på arbejdet kan hentes her: www.nordjysksocialaftale.dk

Punkt 9.

Standardkontrakter på voksenområdet

2022-026778

Baggrund

KL har udgivet en ny version af standardkontrakterne.

Sagsfremstilling

Den nye version er udarbejdet som følge af en række henvendelser fra kommunerne og Region Sjælland. Ændringerne er følgende:

- Opsigelsesvarsler: I forhold til opsigelsesvarsler er det præciseret, at de aftalte opsigelsesvarsler sker under hensyn til borgerens rettigheder jf. gældende lovgivning
- Forsikringsforhold og ansvar for skader forvoldt af borgere: I forhold til skader forvoldt af borger er teksten præciseret for tilbud efter almenboliglovens § 105.
- Dokumentation ang. boligdokument ved § 108 tilbud: Det er præciseret, at leverandøren er forpligtet til at udarbejde et boligdokument til borgeren
- Derudover er der sket mindre redaktionelle rettelser og præciseringer

[Ny version af standardkontrakter på det specialiserede voksenområde \(kl.dk\)](#)

Styringsaftalegruppen har drøftet om ændringerne i standardkontrakten giver anledning til udfordringer for de nordjyske kommuner og regionen. Gruppen vurderer, på baggrund af drøftelserne, at man principielt bør have nogle retningslinjer for, hvordan man kan indarbejde rettelser til standardkontrakten. Gruppen undrer sig ligeledes over de ændrede arbejdsgange ift. boligdokumentet.

Gruppen indstiller til DAS, at

- Man anbefaler brugen af den første version af standardkontrakterne
- Man går i dialog med KL, om at der skal være en formel proces for revidering af standardkontrakterne, hvor der er mulighed for en bred høring i kommunerne og regionerne. Processen for revidering kan med fordel følge styringsaftalernes kadence.

Indstilling

Det indstilles, at

- DAS drøfter indstillinger fra Styringsaftalegruppen

Punkt 10.**FU orienterer**

2022-026778

Resume

FU orienterer om beslutninger og drøftelser siden sidste DAS møde, samt fremtidige FU aktiviteter med særlig relevans for DAS

Sagsfremstilling**1. Rapport vedr. uvisitede midlertidige indsatser efter § 82**

UCN har bistået Sekretariatet med at udarbejde en undersøgelse af uvisitede midlertidige indsatser, som opfølgning på udmøntning af Socialaftalens fokusområde nummer 1. Der er udarbejdet en rapport herom, som har været i høring ved de tilbud, som har deltaget i rapporten. Rapporten skal præsenteres på DAS møde 19. august 2022.

2. På møde i KL's koordinationsforum d. 5. april 2022 blev følgende drøftet og besluttet med relevans for DAS:

2.1 De særlige pladser i psykiatrien

Siden september 2021 har det været muligt at om-mærke op til 25% af de særlige pladser til almindelige psykiatrisengepladser, hvor regionernes afholder udgifterne. Kommunerne skal med 6 måneders interval vurdere om pladserne fortsat skal være om-mærket.

Der var enighed om, at foreslå Social- og Indenrigsministeriet, at om-mærkningsprocenten hæves fra 25% til mindst 40% i en overgangsperiode, mens pladsernes fremtid afventes

▪

2.2 Kapacitet på sikrede institutioner.

Der var enighed om at rette henvendelse til Danske Regioner om, etablering af 5-6 ekstra pladser i vest Danmark. Danske Regioner skal vurdere, hvor, hvornår og hvordan pladserne kan etableres. Danske Regioner forsøger at komme med deres vurdering af heraf senest 1. juni 2022.

3. Status fra Rammeaftalesekretariatet

FU har besluttet, at ansætte en barselsvikar i Rammeaftalesekretariatet fra 1. juli 2022 og frem til 30. november 2022. Dette betyder, at sekretariatet er fuldt bemandet året ud og vil kunne tage fra på udmøntningen af socialaftalens fokusområder i efteråret 2022.

Indstilling

Det indstilles, at

- DAS tager orientering til efterretning

Punkt 11.

Eventuelt

Punkt 12.

Næste møde